

yukio
mishima

confesiunile
unei masti

YUKIO MISHIMA

Confesiunile unei măști

Frumosul este ceva cumplit, înfiorător! Înfiorător, înțelegeți? pentru că nu poți să-l cuprinzi, nu poți să știi ce-i acolo în fond, și nici n-ai cum să știi, fiindcă Dumnezeu ne-a pus în față numai enigme. Aici se întâlnesc toate extremele, și toate contradicțiile sălășluiesc laolaltă. Eu, frățioare, nu sînt un om cult, dar am stat și am cugetat mult. Sînt atîtea taine care ne înconjoară! Prea multe enigme apasă asupra bietului om pe acest pămînt. Dezleagă-le cum te taie capul, și ieși la liman teafăr, nevătămat, dacă-ți dă mîna. Frumosul! Și apoi, nu pot să suport că unii oameni cu suflet mare și luminați la minte încep prin a slăvi idealul Sfintei Fecioare ca să ajungă la urmă să năzuiască spre un alt ideal, idealul Sodomei. Dar și mai îngrozitor este atunci cînd omul în al cărui suflet sălășluiește idealul Sodomei nu înseamnă că-și întoarce fața de la celălalt ideal, al Sfintei Fecioare, fiind singurul care-1 însuflețește și pentru care inima lui arde, arde cu adevărat, ca în anii neprihănitei tinereți. Nu, sufletul omului e larg, mult prea larg, n-ar strica să fie puțin îngustat! Dracu' să înțeleagă! Acolo unde mintea vede numai rușine, inima descoperă frumosul. Poate, oare, Sodoma să reprezinte frumosul?

.. .Dar fiecare, cum se zice, vorbește despre ce-1 doare.

F. M. DOSTOIEVSKI, *Frații Karamazov*

Capitolul 1

Vreme îndelungată obișnuiam să susțin că mi-am văzut scena propriei nașteri. Adulții care mă ascultau râdeau de fiecare dată când aduceam vorba despre venirea mea pe lume, lăsând impresia că mă iau peste picior, ca într-un târziu să-mi măsoare cu privirea vag umbrită de ură chipul palid, care nu prea părea de copil. Atunci când se întâmpla ca de față să fie persoane mai puțin apropiate, bunica mă întrerupea cu severitate în glas și mă trimitea la joacă, departe de ceilalți, de teamă să nu fiu considerat idiot.

Pradă hohotelor de rîs, cei mari interveneau mereu cu câte-un argument științific pregătit să le întărească explicațiile. Se exprimau totdeauna după același șablon, cu ardoarea oarecum teatrală a celui care încearcă să simplifice lucrurile pe înțelesul unui copil. Afirmau ba că la naștere pruncul n-are încă ochii deschiși, ba că n-avea cum să fi dobîndit noțiuni îndeajuns de clare pentru a i se imprima ceva în memorie, chiar dacă, din întâmplare, ar fi avut ochii deschiși. Conștienți că erau la un pas de a se prinde în plasa pe care le-o întinsesem, îmi scuturau umerii plătîndi în așteptarea unui semn de aprobare, cu toate că eu rămîneam încă neîncrezător. Cu un copil trebuie să fii mereu cu ochii în patru, iar acesta cu siguranță ne-a întins o capcană, ca să afle „adevărul”. Dacă-i așa, de ce nu întreabă de-a dreptul, cu inocența vîrstei, „pe unde și de ce m-am născut?” Tăcuți, sfîrșeau de fiecare dată prin a mă privi cu acel rînjete care trădează o ofensă profundă, nejustificată.

Era însă vorba de rodul propriei lor închipuiri, deoarece n-aveam de gînd

să-i iscodesc cu privire la acel „adevăr”. De altfel, nespun de temător în a nu-i jigni pe cei mari, era exclus să-mi fi trecut prin cap stratageme și capcane de întins altora.

Oricât ar fi încercat să mă convingă sau să mă ia peste picior, credința că am văzut spectacolul propriei mele nașteri rămânea neschimbată. Pesemne că totul se datora aducerii aminte a ceea ce îmi relatase vreunul din martorii acelui moment sau, cine știe, imaginației mele. În memorie mi-a rămas însă cu claritate un detaliu pe care nu se poate să nu-l fi observat eu însumi. E vorba de copaia în care mi-au făcut prima baie. Era nouă, din coajă proaspătă de lemn, mărginită de-un tiv subțire de lumină, dacă priveai din interior. Strălucea, doar acolo, de parcă ar fi fost din aur. Crestele valurilor de apă iscate n-ajungeau pînă în acel punct, cele din apropiere izbindu-se neîncetat unul de altul într-o blîndă lucire, provocată de reflexie sau, poate, chiar de cîteva raze răslețe de soare.

Această amintire putea fi lesne pusă sub semnul îndoielii, pentru că nu mă născusem ziua, ci seara, la ora nouă, interval în care era exclus să bată soarele. Chiar și atunci cînd în derîdere îmi sugerau drept sursă de lumină o eventuală lanternă, nu-mi era deloc greu să mă las pradă ideii absurde care mă făcea să cred că tocmai acea porțiune a copaiei nu se putea să nu fi fost scaldată în lumina soarelui, oricît de avansat în noapte era ceasul. Iar marginea de lumină tremurată a copaiei îmi străbătea uneori amintirea ca mărturie a primului scaldat, pe care l-am văzut cu propriii mei ochi.

M-am născut la doi ani de la marele cutremur*. Cu zece ani înainte, după ce bunicul** se retrăsese din postul de guvernator colonial, asumîndu-și greșeala unui subaltern într-un caz de corupție (nu folosesc eufemisme cînd spun că pînă acum n-am mai întîlnit o încredere în oameni atît de deplină ca a bunicului, frizînd prostia), familia mea și-a început coborîșul în același ritm nonșalant cu care fredonezi un dntec. Datorii enorme, sechestrul, vînzarea proprietății, urmate de orgoliul maladiv tot mai pîrjolitor, ca un imbold tainic, pe măsură ce strîmtorarea sporea.

Așa se face că m-am născut într-o veche casă închiriată, de la colțul unei străzi nu dintre cele mai răsărite. Privită de sus părea cu două niveluri, care deveneau trei dacă te uitai la ea de la poalele colinei, poarta pompoasă din fier, grădina din față și camera în stil occidental, de întinderea unei capele de la periferie, conferind sumbrei clădiri un aspect trufaș și oarecum nedeslușit. Odăi întunecate avea o mulțime, iar slujnice șase. Cu bunicul, bunica, tata și mama puși la socoteală, trăiam împreună în această casă, ce scîrțîia ca un dulap învechit, zece suflete.

Pofta de afaceri a bunicului, precum și boala și meteahna de a risipi a bunicii erau o sursă permanentă de griji pentru familie. Tentat de ilustratele aduse de tot soiul de indivizi din anturajul său dubios, bunicul obișnuia să călătorească în ținuturi îndepărtate, mînat de visul aurului. Descendentă a unei case de obîrșie străveche, bunica nu-l avea la suflet, disprețuindu-l. Spirit îndărătnic și de neclintit, părea atinsă de-un fel de nebunie și poezie în același timp. Pe căi lăturalnice, încet și sigur, nevralgia cerebrală cronică îi măcina nervii, sporindu-i inteligența cu o

luciditate inutilă. Dar știa oare cineva că accesele ei de furie, care aveau să continue pînă la moarte, reprezentau amintirea lăsată de păcatele din tinerețe ale bunicului?

Aici a adus-o tata pe frumoasa și firava lui mireasă, pe mama.

Durerile facerii au apucat-o în dimineața zilei de 14 ianuarie 1925. Seara, la ora 9, avea să se nască un prunc mititel, de două kilograme jumătate. În amurgul zilei a șaptea m-au învelit în scutec și apoi într-un kimono cu picățele, iar bunicul, cu toți ai casei de față, mi-a scris numele pe-o bucată de hîrtie, așezînd-o pe stativul ce va poposi în alcov în cele din urmă.

* 1 septembrie 1923.

** *Sadataro Hiraoka, bunicul autorului, a ocupat funcția de guvernator colonial între 1908-1914.*

Zilele treceau, fără ca părul meu să-și schimbe nuanța gălbuie. S-a făcut negru abia după ce l-au tot uns cu ulei de măsline.

Mama și tata locuiau la etaj. Sub pretext că-i periculos să îngrijești un copil mic la etajul casei, în a patruzeci și noua zi de la naștere bunica m-a răpit din mîinile mamei. Am crescut în camera în care își ducea suferința, mereu închisă și sufocată de mirosurile bolii și bătrîneții, cu patul așezat paralel cu al ei.

Cam la un an de la naștere, am căzut de pe a treia treaptă a scării și m-am ales cu o rană la frunte. Bunica era dusă la teatru, iar verii tatălui sporovăiau, cît îi ținea gura, cu mama, într-un moment de răgaz. Pe neașteptate, mama urcă scara, să aducă ceva de la etaj. Ținîndu-mă după ea, m-am împiedicat în poalele kimonoului ei și am căzut.

Au dat veste la teatrul Kabukiza. La întoarcerea acasă, din prag, cu trupul sprijinit în toiagul din mîna dreaptă, bunica întrebă pe un ton neobișnuit de calm, accentuînd fiecare silabă, cu privirea ațintită spre bunicul, ieșit în întîmpinarea ei:

— A și murit?

— Nu, n-a murit.

Bunica intră în casă cu pas sigur, ca o preoteasă în templu.

În prima zi a anului în care împlineam cinci ani am vomat un lichid cafeniu. Doctorul casei, sosit imediat, zicea că soarta mea ar fi în cumpănă. Mi-au făcut injecții cu camfor și glucoza, m-au înțepat de parcă aș fi fost o perniță de ace. Vreme de două ore, pulsul abia de mi se simțea atît la încheietura mîinii, cît și la braț. Cei din jur mă priveau ca pe un leș.

O dată rînduite jucăriile preferate și giulgiul, s-a strîns în jur întreaga familie. După aproape o oră, am urinat. Om învățat, fratele mai mare al mamei spuse: „scapă, cu siguranță!”. Dovadă era faptul că inima începuse să funcționeze. La scurt timp, am urinat din nou. Treptat, o vagă pîlpîire de viață mi s-a aprins în obraji.

Acea afecțiune, numită autointoxicație, s-a transformat în boală cronică. Mă apuca o dată pe lună, uneori ușor, alteori acut. De cîteva ori am ajuns la momente de criză, începusem să fiu conștient de distanța pînă la care

pașii bolii mă aduceau fată de moarte.

Acesta e punctul de început al primei amintiri, care m-a frământat cu imaginea ei surprinzător de clară.

Nu-mi amintesc cine mă ducea de mînă: mama, infirmiera, slujnica sau mătușa. La fel, nu țin minte nici anotimpul. Razele mate ale soarelui după-amiezii învăluiau casele din jurul colinei. Urcam spre casă, tras de mînă de una dintre femei, nu mai știu care din ele. Aceasta mă trase deodată cu forță la marginea drumului, pentru că din direcția opusă cobora cineva.

Acelei imagini, care urma să fie reluată, întărită și concentrată de mai multe ori, i s-au adăugat fără îndoială noi sensuri de fiecare dată, deoarece silueta „celui care cobora colina”, decupată pe fundalul înconjurător estompat, se dovedi a fi singura înzestrată cu amănunte care s-o scoată puternic în relief. E imaginea primei amintiri a frământărilor și amenințărilor de care am avut parte jumătate din viață.

Cel care cobora pe colină era un tînăr. În cîrcă cu două hîrdaie și capul înfășurat într-un prosop murdar, cu chipul sănătos și plăcut din care răzbătea o privire luminoasă, cobora cu grijă, atent la echilibrul poverii din spate. Era gunoierul ce curăță haznale. Purta șosete groase cu talpă de cauciuc și nădragi bleumarin, strînși pe coapse. La cei cinci ani ai mei, îi cercetam înfățișarea cu atenție neobișnuită. Fără ca semnificația să-i fi fost deslușită, simțeam chemarea unui glas ciudat, tainic, întîia revelație a unei forțe anume. Emblematic e faptul că aceasta se manifesta pentru prima oară în imaginea gunoierului, știut fiind că excrementele sînt un simbol al pămîntului. Din străfunduri mă chema, fără îndoială, dragostea răuvoitoare a Pămîntului-Mumă.

Presimțeam că lumea aceasta e dominată de existența unuioi de impuls arzător. Dorința de „a deveni el”, „de a fi el” începuse să mă subjuge. Îmi amintesc limpede că această pornire se focaliza în două puncte principale. Unul, pantalonii lui bleumarin, celălalt, îndeletnicirea. Cel dintîi îi scotea în evidență, fără echivoc, partea inferioară a trupului. Cu mișcări suple, parca că se îndreaptă spre mine. Înlăuntrul meu se declanșase o inexplicabilă admirație față de acei pantaloni. De ce, nu-mi dădeam seama.

Îndeletnicirea lui... Asemenea celorlalți copii, care visează să ajungă generali de armată din clipa în care devin conștienți de lumea din jur, în mine se trezea acum năzuința de „a mă face gunoier”. Gîndul acesta își avea originea în pantalonii bleumarin, dar nu se rezuma nicidecum doar la atît. Subiectul urma să prindă forță și să evolueze în mine ca atare, în manifestări surprinzătoare.

Într-un cuvînt, sesizam în ocupația lui ceva asemănător unei acute tristeți, înclinația spre o amărăciune sfîșietoare. Simțeam în acea îndeletnicire „ceva tragic”, în accepțiunea pronunțat senzorială a cuvîntului. Devoțiunea, neglijența, deprinderea cu primejdia, amestecul izbitor de nimicnicie și vitalitate erau impresii ce irumpeau tot mai aproape de mine, făcîndu-mă captiv la vîrsta de cinci ani. Dar nu-i exclus să mă fi înșelat în privința îndeletnicirii lui. Se prea poate să fi aflat că era vorba de cu totul altceva, dar să i-o fi atribuit în chip arbitrar din cauza felului în care era îmbrăcat. Altă explicație nu găsesc.

Spun aceasta pentru că un sentiment similar îmi voi îndrepta în cele din urmă asupra șoferilor de care alegorice sau controlorilor de bilete din metrou, care mă făceau să le captez cu intensitate „viața tragică”, pe care n-o cunoșteam și din care se părea că voi fi mereu exclus. Cu deosebire în cazul unui controlor de bilete, mirosul ca de cauciuc și mentă ce plutea pe atunci în stațiile de metrou, la care se adăugau nasturii înșiruiți la pieptul uniformei albastre, aveau darul să provoace cu ușurință sugestia „tragicului”. Nu știu de ce, ajunseseam la impresia că cei care trăiau înconjurați de un asemenea miros aveau ceva „tragic”. Această pecete era definită de oameni, întâmplări și viața în curgerea ei continuă, indiferent de persoana mea, într-un loc oarecare, inaccesibil dar căutat de simțurile mele, durerea de a ști că îmi este refuzat pentru totdeauna mutându-se, în vis, asupra lor și a vieții pe care o duceau, în vreme ce eu cu greu încercam să-mi aduc obolul prin intermediul propriei dureri.

Astfel, s-ar putea ca „tragicul” pe care-l percepeam să nu fi fost altceva decât proiecția durerii provocate de presentimentul acut de a mă fi simțit refuzat.

Mai am o primă amintire.

La șase ani știam să scriu și să citesc. Socotind că nu eram în stare să descifrez cartea ilustrată la care mă voi referi, amintirea trebuie să dateze tot de la vârsta de cinci ani.

Din cele câteva volume pe care le aveam în acea vreme, unul singur îmi atrăgea insistent atenția, deși doar printr-un singur desen, care se desfășura pe două pagini alăturate. De fiecare dată când îl priveam, uitam de ceasurile de plictiseală nesfârșită ale după-amiezii, atent totuși, dintr-un sentiment de vinovăție, să deschid la altă pagină ori de câte ori se apropia cineva. Prezența infirmierei sau a servitoarei era pentru mine o adevărată pacoste, greu de suportat. Visam la o viață care să-mi permită să-mi petrec ziua întregă contemplând acel desen. Când deschideam cartea la locul cu pricina, palpitam, în vreme ce restul ilustrațiilor mă lăsa indiferent.

Desenul o înfățișa pe Ioana d'Arc, călare și cu sabia în mână. Calul avea nările fremătînde și stirnea praful cu picioarele vînjoase din față. Pe armura argintie purtată de călăreț se zărea un frumos blazon. Cu chipul plăcut și sabia înălțată vitejește spre cer, se îndrepta către „moarte”, sau către o țintă purtată de-o forță prevestitoare de rele. Eram convins că în clipa următoare va fi ucis. În mare grabă, am răsfoit paginile mai departe, în căutarea scenei morții. Nu o dată, cărțile ilustrate îți oferă, când nu te aștepți, imaginea „proximei clipe”.

O dată infirmiera m-a întrebat, văzînd că mă uit pe furiș la cartea pe care o deschisese, într-o doară, la pagina cu acel desen:

— Cunoști, domnișorul, povestea tabloului de aici?

— Nu.

— Personajul pe care-l vezi seamănă cu un bărbat, nu-i așa? În realitate, e femeie. Se spune că-a luat înfățișare de bărbat și a plecat la război, să lupte pentru patrie.

— E femeie?

Mă simțeam distrus. Cel pe care îl considerasem a fi „el”, aflam că era

„ea". Cum e cu putință ca acest cavaler chipeș să fie femeie? (Chiar și în prezent nutresc o profundă și inexplicabilă repulsie față de femeia deghizată în bărbat.) Înainte de toate, era ca o crudă răzbunare față de dulcea iluzie pe care mi-o făcusem asupra morții „lui", întâia „răzbunare a realității" de care mă loveam în viață. Elogiul morții unui mîndru cavaler îl voi descoperi, după ani, în următoarele versuri ale lui Oscar Wilde:

Frumos e cavalerul ce zace răpus între trestii și fire de papură...

De atunci, am dat uitării cartea ilustrată. Nici măcar n-am mai atins-o.

Din romanul Undeva departe al lui Huysmans* aflăm că pornirile mistice ale lui Gille de Rais**, „natură predispusă, la urma urmei, păcatului plin de subtilități și cruzimii extrem de elaborate", fuseseră cultivate în timp ce urmărea cum se desfășoară în fața ochilor șirul de fapte incredibile ale loanei d'Arc, căreia i-a servit drept gardă prin edic tul emis de Carol al VII-lea.

Și în cazul meu fata din Orleans și-a adus partea ei de contribuție, trezindu-mi însă un sentiment contrar (de aversiune).

O altă amintire.

E vorba de mirosul transpirației. Acesta mă stîrnea, îmi stimula năzuințele, mă domina...

Cu auzul încordat, distingeam bufnituri difuze, abia perceptibile, amenințătoare. Uneori, tot mai aproape, erau însoțite de trompete și cîntece monotone de un ciudat patetism. O trăgeam pe servitoare de mîină, zorind-o să meargă mai iute, cu gîndul la momentul cînd voi sta la poartă, în brațele ei.

Pe drumul de întoarcere de la instrucție, militarii treceau prin fața porții noastre. Eram mereu nerăbdător să primesc în dar cîteva tuburi goale de cartuș de la soldații care îndrăgeau copiii. Nerăbdarea era dublată și de o bucurie ascunsă, deoarece bunica îmi interzisese să le accept, spu-nînd că sînt periculoase. Zgomotul înfundat al bocancilor, uniforme murdare și pădurea de puști purtate pe umăr erau îndeajuns ca să farmece orice copil. Dar singurul lucru ce mă captiva, totodată motivul secret al bucuriei de-a accepta din partea lor tuburile de cartuș, era mirosul transpirației pe care îl degajau.

Acel miros, amintind de briza sărată a mării și de aerul pîrjolit al țărnelor auriu, îmi asalta nările, mă îmbăta. E poate primul miros care mi-a rămas în memorie. Fără să fi fost direct legat de plăcerea sexuală, îmi trezea, pe nesimțite dar profund, o chemare senzuală spre destinul soldatului și tragica lui profesie, spre țările îndepărtate pe care le va străbate și căile care îl vor duce la moarte.

Primele lucruri pe care le-am întîlnit în viață au fost aceste viziuni stranii. Dintru început îmi apăru în fața ochilor ca întruchipare a unei perfecțiuni cît se poate de ingenioase, lipsită de orice cusur. Cînd, peste ani, am căutat în ele izvorul conștiinței și faptelor mele, le-am aflat acolo, intacte în desăvîrșirea lor.

Ideea despre viață, la care am ajuns din copilărie, nu s-a abătut

niciodată de la linia predestinării propovăduite de Augustin. Deși m-au chinuit și mă chinuie în continuare rătăcirii inutile, propriul meu determinism nu dă semne de șovăială din momentul în care le consider ca un fel de ispite ale căderii în păcat. Meniul tuturor neliniștilor de-o viață mi-a fost pus în față pe când nu eram încă în stare să-l citesc. Nu-mi rămânea decât să-mi pun șervetul și să mă așez la masă. Chiar faptul de-a așterne pe hîrtie această carte bizară e inclus în lista de bucate. Trebuie s-o fi avut în fața ochilor de la început.

* *Joris Karl Huysmans (1848-1907), scriitor și critic de artă francez.*

** *Senior feudal din Bretania (1404-1440), se dedică în cele din urmă misticismului, satanismului și alchimiei. Executat pentru infanticid.*

Perioada copilăriei e scena pe care timpul și spațiul se confundă ca într-un hățiş. Știrile din alte țări aflate de la adulți, fie despre erupția unui vulcan sau despre o rebeliune armată, certurile din casă și izbucnirile bunicii, cărora li se adăugau întâmplările imaginare din lumea poveștilor, toate acestea aveau pentru mine valoare identică, invariabil, părînd a aparține aceleiași categorii. Lumea nu mi se înfățișa mai complicată decât o construcție din cuburi, nici așa-zisa „societate”, în care finalmente trebuia să descind, mai strălucitoare decât universul basmelor. O delimitare pornea din zona inconștientului. Opunîndu-i rezistență, toate închipuirile scoteau la iveală, de la-nceput, deznădejdea ca o dorință arzătoare, deplină, în chip ciudat.

În pat, noaptea, în prelungirea întinericului care mă înconjura, urmăream cum își face apariția orașul orbitor. Nefiresc de pustiu, era plin de lumină și taine. Toți cei care îl vizitau se alegeau, evident, cu o pecete secretă întipărită pe chip. Reveniți acasă la miezul nopții, adulții păstrau în cuvinte și gesturi ecou de parole și un iz francmasonic. În fața le era vădit stoarsă de vlagă, încît te fereai s-o privești. Dacă o atingeai, parcă deslușeai culorile cu care orașul îi sulemenise, tot așa cum o mască de Crăciun își lasă pulberea de argint pe vârful degetelor cu care intră în contact.

În cele din urmă, „noaptea” și-a ridicat perdeaua sub ochii mei. Era scena lui Shokyokusai Tenkatsu*. (E vorba de perioada în care ea își dădea reprezentațiile la teatrul din cartierul Shinjuku, fapt cu totul neobișnuit. Deși scena pe care l-am urmărit evoluînd pe magicianul Dante, la interval de cîțiva ani, își dublase întinderea, acesta nu m-a surprins în același mod ca Tenkatsu la primul spectacol, cum n-a făcut-o nici ciroul Hagenbeck** de la expoziția internațională.)

Cu mâini și picioare deloc slăbănoage, îmbrăcată asemeni femeii ușuratice din *Revelațiile lui Ioan*, se plimba în largul ei pe scenă. În mod cu totul straniu, măreția pretențioasă, ca de nobil exilat, specifică prestidigitatorilor, farmecul întrucîtva sumbru și manierele de amazoană intrau într-un soi de melancolică armonie cu gătelile ieftine și strălucirea lor îndrăzneață, cu machiajul abundent al acompaniatoarelor la samisen însoțit de fardul ce-i ajungea pînă la unghiile de la picioare, cît și cu frumoasa brățară în care erau încrustate, proeminente, pietre prețioase false. Poate tocmai finețea nuanțelor discordante era elementul care

inducea senzația unică de armonie.

Îmi dădeam seama, în mod vag, că dorința de „a deveni Tenkatsu” era de altă natură decât dorința de „a deveni șofer de car alegoric”. Diferența cea mai evidentă consta în aceea că în primul caz lipsea cu desăvârșire setea de „tragic”. În impulsul de a mă transforma în Tenkatsu nu mai acuzam acel amestec iritant de năzuință și vinovăție. Cu toate acestea, m-am strecurat pe furiș în camera mamei și, abia stăpînindu-mi emoția, am deschis dulapul de haine.

* *Celebru jongler, de inspirație occidentală (1886-1944).*

** *Trupă germană de circ, prezentă pentru prima oară în Japonia în martie 1933.*

La iveală ieși cel mai strident dintre toate kimonourile pe care le avea. Am ales imul al cărui brîu era înțesat cu trandafiri purpurii, în culori de ulei, și mi l-am încolăcit în jurul mijlocului asemeni unui înalt dregător turc.

Cu capul înfășurat într-o eșarfă de mătase, m-am așezat în fața oglinzii. O bucurie nebunească îmi înflăcăra obrajii, deoarece aveam impresia că turbanul improvizat era leit cu al piraților din „Comoara din Insulă”. Dar nu-mi isprăvisem încă treaba, greu fiind abia la început. Fiecare gest, fiecare părticică din mine, pînă-n vârful degetelor, trebuia să fie pregătită să zămislească mister. Mi-am strecurat oglinda de buzunar la brîu și mi-am presărat fața cu un strat subțire de fard. Am pus apoi mîna pe felurite obiecte ce atrăgeau atenția ochiului, între care lanterna argintie de formă cilindrică și stiloul gravat cu ornamente de modă veche.

În felul acesta, cu o mină solemnă, mi-am croit drum spre sufrageria bunicii. Fără a-mi mai putea stăpîni bucuria și hazul nebun, am început să țopăi prin odaie, strigînd:

— Tenkatsu! Eu sînt Tenkatsu!

Erau de față bunica, țintuită la pat, mama, un oaspete oarecare și îngrijitoarea bunicii. Eu însă nu vedeam pe nimeni. Entuziasmul mi se concentrase asupra faptului că magiciana în care mă deghizasem se afla expusă privirii tuturor, într-un fel, întreaga atenție fiindu-mi acaparată de propria persoană. La un moment dat, m-am uitat brusc la chipul mamei. Palidă aproape, stătea locului, absentă. Privirile ni se întîlniră, după care ea și-a aplecat ușor pleoapele.

Înțelegeam. Simțeam lacrimi în ochi.

Ce am priceput în clipa aceea, sau ce ar fi trebuit să pricep? Să-mi fi fost sugerat atunci punctul de plecare al temei de mai tîrziu, „Căința care precede păcatul”? Sau era lecția ce îmi arăta cît de slută pare singurătatea atunci cînd e privită de ochii iubirii și, implicit, propriul meu mod de a refuza dragostea?

Servitoarea m-a înhățat și, condus în camera alăturată, într-o clipită am fost despuiat de travestiul scandalos, ca o găină jumulită de pene.

Pofta de a mă deghiza s-a accentuat din momentul în care am început să mă uit la filme și m-a ținut pînă în jurul vârstei de zece ani.

Într-o zi m-am dus să văd *Fra Diavolo*, un film muzical, împreună cu chiriașul nostru student. Mult timp n-am putut uita straietele de curte ale actorului deghizat în *Diavolo*, cu dantela prelungă a minerilor întoarsă. Studentul a rîs disprețuitor cînd i-am mărturisit că aș vrea și eu să port

astfel de haine și o perucă asemănătoare. Știam însă că, în camera de serviciu, el avea obiceiul s-o imite pe Yaegaki-hime*, spre hazul slujnicilor.

După Tenkatsu, avea să mă fascineze Cleopatra. Într-o zi cu ninsoare, nu cu mult înainte de sosirea primăverii, am înduplecat un doctor, prieten de familie, să mă ducă să văd filmul cu același titlu. Spectatori erau puțini, dat fiind anotimpul. Doctorul a ațipit, cu picioarele întinse pe balustradă. Priveam de unul singur, absorbit, cum regina Egiptului se îndrepta spre Roma într-o ciudată litieră purtată de sclavi, îi urmăream căutătura umbrită de fardul ce-i acoperea în întregime pleoapele, veșmintele nepămîntene pe care le purta, apoi trupul de culoarea chihlimbarului, ivindu-se pe jumătate despuiat dintre covoare persane.

În mare taină, de această dată la adăpost de ochii mamei și ai bunicii (deja simțeam în bună măsură plăcerea păcatului), m-am lăsat furat de jocul de-a Cleopatra împreună cu sora și fratele, mai mici decât mine. Ce speranțe îmi puneam în actul de a mă travesti în femeie? Aveam să descopăr, mai târziu, aceleași aspirații la unul din împărații perioadei de declin al Romei, demolator al vechilor zei, la acea brută de monarh decadent, Heliogabal**.

Am încheiat așadar prezentarea a două categorii de premise. Se impune recapitularea lor. Prima o constituie gunoierul, fecioara din Orleans și mirosul transpirației soldaților. Iar a doua, Shokyokusai Tenkatsu și Cleopatra.

Mai există una despre care trebuie să vorbesc.

Citeam cu nesaț orice carte de povești pe înțelesul unui copil, dar nici o prințesă nu mi-a căzut vreodată cu tronc. Iubeam doar prinții. De cei uciși sau cărora destinul le pregătise moartea mă îndrăgosteam și mai mult, iar pe tinerii răpuși îi iubeam fără excepție.

Un lucru însă nu pricepeam. De ce oare, din toate basmele lui Andersen, numai tînărul chipeș din „Zîna florilor” și-a lăsat adînc umbra în inima mea, personajul înjunghiat și decapitat de satirul unui nemernic în clipa în care săruta trandafirul dăruit de iubită ca amintire? Cum se face că din atîtea povestiri ale lui Wilde mă încînta doar scena din „Pescarul și sirena”, în care trupul neînsuflețit al pescarului e adus la mal strîngînd sirena la piept?

Firește că eram îndeajuns de atașat și de alte lucruri nevinovate, îmi plăcea „Privighetoarea” lui Andersen, mă bucurau de asemenea și multe din cărțile de benzi desenate pentru copii. Dar nu eram în stare să-mi înfrîng atracția spre moarte, noapte și sînge din adîncul inimii.

Spectrul „prințului muribund” m-a urmărit insistent. Cine ar putea să-mi explice de ce mă încerca atîta delectare atunci cînd, în imaginație, puneam în legătură înfățișarea despuiată a prinților, îmbrăcați în acei pantaloni strimți, cu moartea lor crudă? Am dat peste un basm maghiar sugestiv în această privință. Ilustrația care îl însoțea, extrem de realistă și tipărită în culori naturale, mi-a captivat sufletul timp îndelungat.

Prințul era înfățișat acolo în pantaloni negri strimți, jachetă trandafirie brodată cu firet de aur, manta bleumarin cu căptușeala purpurie întoarsă la mînci și o curea verde aurie petrecută peste mijloc. Coiful verzui, sabia stacojie și tolba de piele vopsită în verde reprezentau armele pe care le

avea asupra sa. În mîna stingă, vîrîtă într-o mănușă albă din piele, ținea arcul, iar cu dreapta atingea vîrful unui copac secular, privirea gravă și plină de vigoare fiindu-i în dreptată spre gura înfricoșătoare a dragonului pregătit să-1 atace. Pe chip i se citea hotărîrea de a-și da viața. Dacă soarta ar fi făcut să iasă victorios din lupta împotriva dragonului, puterea de seducție exercitată asupra mea s-ar fi înjumătățit cu siguranță. Dar din fericire îi era hărăzit să moară.

* *Eroină dintr-o piesă Kabuki.*

** *Împărat roman născut în Siria, la Emesa, și urcat pe tron la 14 ani.*

Nu era însă vorba, din păcate, de destinul unei morți definitive. Ca să-și salveze surioara și să-și ia drept mireasă o prințesă fermecată, moartea avea să-1 încerce de șapte ori, ca tot de atîtea ori să reînvie și să ajungă în cele din urmă a se bucura de fericirea izbînzii, datorită forței miraculoase a diamantului pe care îl ținea în gură. În desenul din dreapta era înfățișată scena premergătoare morții dintîi, provocată de mușcătura dragonului. Mai apoi, „un păianjen uriaș, căruia îi căzuse pradă, îi injecta în tot trupul un lichid otrăvitor și îl devoră, înghițindu-1”, după care sfîrși înecat, ars de pîrjol, înțepat de viespi, mușcat de șerpi, prăvălit într-o groapă dincare ieșeau la iveală vîrfurile ascuțite a nenumărate săbii enorme înfipte acolo una lîngă alta, sau lovit de o ploaie de pietre.

Cu deosebită minuție e relatat mai ales pasajul în care „moare mușcat de balaur”.

„Balaurul îl făcu fărîme, într-o clipită. Prințul nu mai putea de durere, dar suportă chinul pînă la capăt, cînd, ca din senin, bucățele cum era, își redobîndi vechea înfățișare și sări afară din gura lighioanei, cu sprinteneală. Pe trup n-avea nici măcar o singură zgîrietură. Balaurul se făcu una cu pămîntul, dîndu-și suflarea pe loc.”

Am recitat această parte de sute de ori. Ceea ce îmi părea a fi un neajuns impardonabil era afirmația că „pe trup n-avea nici măcar o singură zgîrietură”. Ori de cîte ori ajungeam aici cu lectura, mă simțeam trădat de autor, convins că acesta comisese o gravă eroare.

Întîmplător, am făcut o descoperire, anume aceea de a citi pasajul acoperind cu mîna de la „ca din senin” pînă la „Balaurul”. Se ajungea astfel la întruchiparea poveștii ideale, cu următorul conținut:

„Balaurul îl făcu fărîme, într-o clipită. La rîndu-i, prințul nu mai putea de durere, dar suportă chinul pînă la capăt, cînd se făcu una cu pămîntul, dîndu-și suflarea pe loc”

S-ar putea ca o asemenea intervenție asupra textului să contravină logicii adulților. Și totuși, cenzorul acesta, un copil arogant, incîntat de propriile gusturi, nu s-a învrednicit să renunțe la contradicția evidentă dintre „bucățele cum era” și „se făcu una cu pămîntul”, deși o va fi sesizat-o.

Pe de altă parte, nu o dată mă lăsam pradă bucuriei de a-mi închipui că mor în luptă sau sînt ucis. Cu toate acestea, moartea mă înfricoșa în mai mare măsură decît pe alții. Atunci cînd, după ce cu o zi înainte o chinuisem pe servitoare pînă s-o fac să izbucnească în plîns, vedeam că

Îmi aduce micul dejun cu chipul numai zîmbet, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat, încercam să-i ghicesc gîndurile ascunse de expresia feței. Eram sigur că surîsul ei mefistofelic izvora din convingerea că are șanse considerabile de victorie. Ca să se răzbune pe mine, probabil că își pusese în gînd să mă otrăvească. Eram copleșit de spaimă. Otrava, fără-ndoială, mi-o va fi strecurat în supa de soia. În diminețile în care adulmecam această primejdie nu mă atingeam de supă, dar, triumfător, îi aruncam uneori priviri pline de înțeles după ce-mi isprăveam masa. Rămasă locului, parcă dezamăgită în fața eșecului încercării de-a mă otrăvi, servitoarea se uita cu regret la supa de soia, rece de-a binelea, ba chiar și cu cîteva scame de grăsime plutind pe deasupra.

Ca să-mi protejeze constituția bolnăvicioasă, și grijulie totodată să nu deprind obiceiuri rele, bunica îmi interzisesese să mă joc cu băieții din vecini, motiv pentru care, în afara infirmierei și servitoarei, nu aveam ca parteneri de joacă decît trei fetițe din cartier, alese de ea însăși. Zben-guiala noastră trebuia să fie chiar mai liniștită decît le stătea în obicei fetițelor, pentru că cel mai mic zgomot — trîntit de ușă, suflat în trompetă sau orice sunet mai deosebit — îi provoca bunicii nevralgii. Preferam să citesc de unul singur, să mînuiesc cuburile, să mă cufund în reverii la voia-ntîmplării sau să desenez. Cînd mi s-au născut sora și fratele, tata avu grijă (n-au mai fost lăsați pe mîna bunicii, ca mine) să fie crescuți liberi, ca orice copil. Nu le invidiam însă în mod deosebit nici libertatea, nici sălbăticia.

Cu prilejul vizitei la una din verișoare, aveam să înțeleg cum stau lucrurile. Pînă și mie mi s-a pretins atunci să fiu „băiat”. În casa verișoarei — să zicem că o chema Sugiko — primăvara devreme, pe cînd aveam șapte ani și mă aflam la un pas de primul an de școală, s-a întîmplat ceva memorabil. Influențată de laudele mătușilor la adresa mea, „ce mare s-a făcut băiatul!”, bunica — ea fiind cea care mă adusese în vizită — îmi făcu un favor deosebit în privința mîncării cu care urma să fiu servit. Pînă în acel an nu mă lăsase să mă ating de „peștele cu piele albastră”, speriată de frecvențele cazuri de autointoxicație, de care am mai pomenit. Singurii pești cunoscuți mie pe atunci erau cei cu carne albă, precum caracuda, calcanul și plătica, iar prin cartofi se înțelegea piureul dat prin strecurătoare, dulciurile se rezumau la biscuiți, napolitane și prăjiturelc uscate, cele din boabe de fasole cu zahăr fiindu-mi interzise, iar dintre fructe nu cunoșteam decît merele tăiate felioare și mandarinele în cantități infime. Primul „pește albastru” de care aveam parte acum, e vorba de macrou, l-am mîncat cu rară plăcere. Gustul său delicios avea semnificația acordării uneia din calitățile omului mare, dar de fiecare dată cînd îmi aminteam de acest detaliu mă încerca o senzație de disconfort și neliniște — neliniștea de a deveni adult— a cărei apăsare nu puteam să n-o resimt, ușor amară, pe vîrful limbii.

Sugiko era un copil sănătos și plin de viață. Cînd rămîneam peste noapte în casa lor, în aceeași cameră și cu patul alăturat, o priveam cu admirație și ușoară invidie cum adoarme de îndată ce pune capul pe pernă, ca o mașină de dormit, în vreme ce eu rămîneam treaz ore în șir. Acolo mă simțeam incomparabil mai liber decît acasă. Presușii dușmani care m-ar fi putut răpi — părinții, într-un cuvînt—nefiind de față, bunica mă lăsa să-

mi fac de cap, uşurată de corvoada de a fi mereu cu ochii pe mine.

Cu toate acestea, nu m-am putut bucura prea mult de libertate. Ca un suferind aflat la primii paşi după boală, aveam o senzaţie de constrîngere, de parcă mi s-ar fi impus o obligaţie nevăzută. Pe deasupra, aici mi se cerea, tacit, un comportament de băiat. Îşi făcea debutul, astfel, o reprezentare contrară vrerii mele. Din acel moment am început să devin conştient, încet-încet, de mecanismul prin care ceea ce în ochii altora se oglindea drept teatru din partea mea era semn al nevoii de a mă întoarce la propria natură, în vreme ce tocmai reflectarea mea firească în privirile celorlalţi corespundea teatrului pe care eu însumi îl puneam în scenă.

Spectacolul acesta involuntar m-a determinat să propun jocul „de-a războiul”. Pentru că ceilalţi combatanţi erau fete, Sugiko şi o a doua verişoară, nu s-a dovedit a fi cea mai fericită alegere. În plus, amazoanele nu păreau prea încîntate. Ideea îmi venise dintr-un simţ al datoriei întors pe dos, care îmi dicta că trebuie să le pun cît de cît în încurcătură, nu să mă gudur pe lîngă ele cîntîndu-le în strună.

Cînd în casă, cînd afară, ne-am continuat jocul stîngaci de-a războiul pe înserate, plictisindu-ne şi unii şi alţii. Dintr-un tufiş răsuna glasul lui Sugiko, imitînd rafala sacadată a unei puşti automate, „poc, poc, poc”. Mă gîndeam c-a sosit timpul să încheiem ostilităţile. Furişat în casă, în clipa în care dădui cu ochii de războinica aflată pe urmele mele cu rafala pe buze, m-am apucat cu mîinile de piept înainte de-a mă prăbuşi lat în mijlocul camerei de oaspeţi.

— Prinţulică, ce-ai păţit?

Amazoanele se apropiară, cu chipul preocupat. Cu ochii închişi şi mîinile nemişcate, le-am răspuns:

— Am murit în luptă, după cum vedeţi.

Mă delectam cu bucuria de a mă închipui prăbuşit grămadă la pămînt. Era o nespusă plăcere pentru mine să mă ştiu împuşcat şi pe moarte. Chiar dacă un glonte m-ar fi nimerit într-adevăr, mă gîndeam că n-o să mă doară...

Anii copilăriei...

Dau peste una din imaginile aceluia timp, ca un simbol. Pentru mine, cel de acum, acea imagine pare să întruchipeze însăşi copilăria. Cînd am înregistrat-o, copilăria îmi întindea mîna în semn de rămas bun, părăsindu-mă. Întregul meu timp lăuntric se înălţa din mine şi, zăgăzuit în faţa acestui tablou, îi copia personajele, gesturile şi sunetele, iar o dată copia făcută, originalul se topea, mistuit în timp, tot ce îmi rămînea fiind o unică reproducere, cu alte cuvinte doar împăierea exactă a propriei mele copilării, presimţeam aceasta. Cîte o întimplare asemănătoare îi este rezervată copilăriei fiecăruia, cu siguranţă. Doar că de cele mai multe ori trece neobservată, pentru că îmbracă forme insignifiante pe care cu greu le-ai putea numi întimplare.

Imaginea era următoarea.

Într-o bună zi, o trupă ce lua parte la o sărbătoare de vară a năvălit prin poarta casei noastre.

Din cauza picioarelor ei bolnave, dar şi de dragul meu, bunica îi înduplecase pe protagonişti să facă în așa fel încît procesiunea care

străbătea orașul să se abată pe la noi. Deși traseul inițial era altul și ocolul era mare, prin grija celui care o conducea, procesiunea trecea an de an prin fața casei noastre.

Împreună cu restul familiei, stăteam la poartă. Din fier forjat și cu arabescuri, poarta era larg deschisă, iar caldarîmul din preajmă fusese stropit cu apă. Sunetul ezitant al tobelor se auzea tot mai aproape.

Peste agitația incoerentă din jur se distingeau tot mai limpede și frînturi din cîntecul plin de jale al căra ușilor de cherestea, anunțînd tema principală a ceea ce părea o zarvă nedeslușită. Totul părea învăluit în tristețea întîlnirii extrem de vulgare dintre om și veșnicie, întîlnire posibilă doar printr-un act de pioasă imoralitate. În încîlceala sonoră compactă se deslușeau uneori sunetul metalic al cîrjei preoțești din fruntea alaiului, bătaii înfundate de tobă și îndemnurile amestecate ale celor care purtau pe umeri palanchinul votiv. Mă simțeam aproape sufocat de emoție (de atunci încolo, speranța cea mai ardentă aveam să mi-o pun nu atît în bucurie, cît mai degrabă în suferință). Preotul shintoist purta, în afara cîrjei, și o mască de vulpe. În clipa în care ochii aurii ai acestui animal misterios mă fixară în trecere cu privirea, de parcă ar fi vrut să mă vrăjească, m-am agățat de poalele cuiva din familie aflat în apropiere, gata s-o iau la sănătoasa cu primul prilej din pricina bucuriei vecină cu teama pe care mi-o provocase alaiul aflat în mișcare la un pas distanță. Așteptasem cu atîta nerăbdare evenimentul, în mintea mea împodobit deja excesiv cu plăsmuiri anticipate, încît în cele din urmă nu mi-a mai rămas altă soluție decît fuga. Într-un tîrziu își făcu apariția, cărată pe umeri, cutia de colectă împremuită de *shitnenawa**, apoi palanchinul copiilor, sprinten, urmat, tot mai aproape, de marele palanchin votiv, în întreaga-i solemnitate, amestec de auriu și de negru. Zărit de departe, fenixul de aur din vîrf, ca o pasăre lăsată în voia valurilor, se mișca în balans orbitor o dată cu tumultul din jur, provocîndu-ți o stare de neliniște vioaie. În imediata apropiere a marelui palanchin, doar acolo, plutea atmosfera de acalmie densă și otrăvitoare proprie aerului tropical, sprijinită parcă pe umerii dezgoliți ai tinerilor, în tremur sufocant și cu îndolență răuvoitoare. Sfoara groasă, împletire de alb și de roșu, balustrada, amestec de lac negru și aur, împreună cu ușa aurie ermetic închisă zăgăzuiau înăuntru ceva mai mult de un metru pătrat de beznă deplină — o noapte goală, fără conținut și perfect pătrată, zgîlțuită în toate direcțiile și domnind, în văzul lumii, în plină zi de început de vară, sub cerul senin.

Palanchinul ajunsese în fața noastră. Îmbrăcați la fel, tineri cu pieptul aproape dezgolit mășăluiau mai departe în pas clătinat, încît puteai jura că povara însăși era beată crișă. Picioarele li se împleticeau, iar privirea le era ațintită spre altă lume. Unul dintre ei se foia de colo colo în jurul trupei cu un imens evantai în mîină, strigînd cît îl țineau puterile ca să-i îmboldească pe ceilalți. Din cînd în cînd palanchinul se lăsa într-o rîină, ca apoi un urlet ca de nebun să-i redea echilibrul.

Deodată, din voința unei forțe anume, ghicită parcă de-ai casei, m-am trezit împins înapoi de mina adultului de care mă agătasem, la distanță de trupa aflată aparent pe același traseu de pînă atunci. „Păzea!”, urlă careva. Ce s-a întîmplat în continuare, nu știu. Am luat-o la fugă prin

grădina din fața casei, tras de mînă. De intrat, am intrat înăuntru prin ușa din spate.

** Frînghie ce delimitează spațiile sacre, protejîndu-le de maculare.*

Am urcat repede la etaj, însoțit de cineva. Din balcon, urmăream cu suflarea tăiată cum se prăvale în grădină alaiul palanchinului, neagră avalanșă.

Multă vreme am reflectat la forța care i-ar fi putut împinge la o asemenea pornire. Nu-i înțelegeam resortul. Cum să-mi pot închipui că zeci de tineri și-au pus în gînd să se prăbușească, laolaltă, în curtea noastră?

Plantele, frumușel călcate în picioare. Sărbătoare, într-adevăr! Grădina din fața casei, de care eram sătul pînă peste cap, și-a schimbat complet înfățișarea. Palanchinul îi străbătuse fiecare colțișor, peste tufele ce trosneau spintecate de greutatea pașilor. Nici măcar nu-mi dădeam seama ce se întîmplă. Sunetele se neutralizau reciproc, în alternanța dintre zgomotele asurzitoare, fără sens, și liniștea înghețată. Culorile, și ele— auriu, roșu, violet, verde, galben, albastru, alb — țîșneau cu vigoare în intervale monocrome, cînd totul părea dominat de o singură nuanță, fie roșu, fie auriu.

Un singur lucru notabil m-a luat prin surprindere, umplîndu-mi inima de o durere tăioasă. Era expresia, de suprem desfrîu și extaz nedisimulat, întipărită pe chipul celor care purtau palanchinul pe umeri...

Capitolul 2

Se împlinea un an de cînd nu-mi dădea pace grija copilului care se vede stăpîn pe o jucărie nemaivăzută. Aveam doisprezece ani pe atunci.

Cu fiecare ocazie, jucăria își sporea volumul, lăsîndu-mă să înțeleg că, folosită cum se cuvine, poate deveni extrem de interesantă. Cum însă nu era prevăzută cu instrucțiuni de utilizare, eram pus în încurcătură ori de cîte ori dădea semne că vrea să se joace cu mine. Creștea în mine, uneori, pe măsură, sentimentul de umilire și nerăbdare, ba chiar și impulsul de a o răni. Nu-mi rămînea însă finalmente altceva de făcut decît să mă supun ei, privind impasibil cum jucăria cu chip rebel se desfășoară, mărturisindu-mi dulci secrete.

Am devenit apoi curios să aflu, dincolo de orice prejudecată, care îi erau înclinațiile. Am descoperit astfel că dispunea deja de rigoare și preferințe stabile. Interesul îi era acaparat, pe lingă amintirile din copilărie, de tinerii goi văzuți vara la mare, de înotătorii din bazinul de lîngă templu, de soțul cu pielea smeadă al verișoarei sau de eroii temerari ai nenumăratelor

romane de aventuri, trecînd de la unul la altul, pe rînd. Pînă acum îi confundasem, pe toți, cu restul categoriilor poetice întîlnite.

La rîndu-i, și jucăria începea să-și arate preocuparea față de moarte, sînge și trup. Pozele cu luptători sumo din a patra categorie, cu mușchi tari, mai puțin buhăiți, desenele infățișînd fie soldați împușcați, cu dinții strînși de durere și mîinile duse la pieptul uniformei pline de sîngele prelins, fie tineri samurai făcîndu-și harakiri, sau scenele unor crunte dueluri, toate descoperite pe copertile revistelor de povestiri istorice împrumutate pe ascuns de la studentul chiriaș, aveau darul să stîmească imediat curiozitatea jucăriei. Dacă nu-i cel mai potrivit cuvînt, „curiozitatea” poate fi înlocuită de „iubire” sau „poftă”.

Pe măsură ce înțelegeam toate acestea, percepția plăcerii avea să funcționeze, treptat, în mod conștient și programatic. Am ajuns la selecție și organizare. Cînd mi se părea că ilustrațiile copertelor sufereau în ceea ce privește compoziția, le copiam mai întîi cu creioane colorate, după care le aduceam corecțiile convenite. În felul acesta am procedat cu imaginea unui tînăr acrobat, îngenuncheat de glonte care îi străpunsese pieptul, la fel și cu cea a unui echilibrist prăbușit de pe sîrmă, cu țeasta despîcată și fața scaldată în sînge. Le-am ascuns însă pe un raft al bibliotecii. Teama că cineva ar putea da peste ele îmi distrăgea atenția pînă și în timpul lecțiilor de la școală, din care nu mai rețineam mare lucru. Pe de altă parte, nu mă lăsa inima nici să le distrug în pripă, dat fiind atașamentul jucăriei față de ele.

Jucăria mea nesupusă își petrecea astfel zilele în zădărnicie, fără a-și atinge scopul secundar — al „obiceiului rău” — că de cel principal nici nu putea fi vorba.

În jur s-au schimbat multe. Familia s-a mutat din locuința în care m-am născut, în două case aflate la mică distanță una de alta, într-un alt cartier. Una era ocupată de bunici și de mine, cealaltă de părinți împreună cu fratele și sora mai mică. Formam astfel două familii separate. Între timp tata călători în străinătate, străbătînd cîteva țări europene în misiune oficială. Ei s-au mutat apoi din nou, prilej pentru tata să ajungă la hotărîrea tîrzie de a mă recupera, lucru înfăptuit după despărțirea de bunica, o scenă demnă de „noua tragedie”, susținea el. Ca să ajung la casa unde rămăseseră bunicii trebuia să trec prin cîteva gări și stații de tramvai. Cu fotografia mea în brațe, bunica nu se mai oprea din plîns, iar atunci cînd nu-mi țineam promisiunea să înnoptez la ei o dată pe săptămîină suferea pe loc un atac. La treisprezece ani aveam o iubită de șaiszeci, plină de dragoste pentru mine.

Între timp tata s-a transferat cu serviciul la Osaka.

Într-una din zile, profitînd de faptul că eram scutit de școală din cauza răcelii, am ales cîteva albume de artă, suveniruri din călătoriile prin străinătate ale tatei, și le-am examinat cu multă atenție în camera mea. M-au fascinat, înainte de toate, fotogravurile sculpturilor grecești incluse în ghidul muzeelor de artă din cîteva orașe italiene. Dintre picturile celebre, preferam reproducerile fotografice în alb-negru dacă era vorba de nuduri, singurul motiv fiind probabil aparența unei mai evidente apropieri de realitate.

Vedeam pentru prima dată un album de felul celui pe care îl țineam

acum în mână, pentru că tata, calic din fire, îl ascunsese într-un dulap, nu care cumva să-1 păteze mâinile vreunuia din copii (dar și de teamă — ce calcul gresit! — să nu mă las sedus de nudul pictat al femeilor), deși interesul meu era oricum mai mare față de copertile revistelor de povestiri istorice. Am răsfoit puțin cât mai rămăsese din volum, spre stînga, ca să descopăr într-un colț de pagină un portret parcă înadins așezat acolo ca să mă aștepte.

Era Sfîntul Sebastian* al lui Guido Reni**, expus în Palazzo Rosso din Genova.

Drept cruce îi servea trunchiul negru, puțin înclinat, al unui copac, încadrat de fundalul închis al cerului în amurg și un crîng lugubru, amintind de Tîzian. Un tînăr neasemuit de frumos zăcea legat de trunchiul acela, despuiat, își ținea mâinile încrucișate, iar funia ce-i lega mâinile se făcea una cu copacul. Noduri nu se zăreau, doar o bucată de pînză albă petrecută lejer la brîu, acoperîndu-i trupul gol.

pWrapPolygonVertices8;5;(-64,0);(-64,21554);(21600,21554);(21600,0);(-64,0)posh2fLayoutInCell1fBehindDocument1fIsButton1fPseudolnline0fLayoutInCe
111

Chiar și eu îmi dădeam seama că era vorba de scena unui martiraj. Dar acest Sebastian, zugrăvit de un adept al eclectismului estetizant din Renașterea târzie, avea mai degrabă un accentuat iz păgîn în trupul amintind de Antinous***, impresie creată de lipsa urmelor de suferință pe chip și de uzură a trupului imprimate de-a lungul anilor de misionarism caracteristice altor sfinți. Nu iradia altceva decît tinerețe, lumină, frumusețe și bucurie a firii.

* *Martir creștin de la sfârșitul sec. Al III-lea.*

** *Pictor italian (1575-1642).*

****Tînăr chipeș aflat în grațiile împăratului Hadrian (110?-130).*

În contrast cu planul secund, crepuscular, trupul său gol, de un alb fără seamăn, strălucea. Brațele vînjoase, de oștean deprins a mînuii arcu și sabia, le avea ridicate într-un unghi cît se poate de firesc, cu încheieturile legate cruciș chiar deasupra frunții. Capul și-l ținea ușor ridicat, iar ochii, deschiși în pace profundă, căutau spre gloria cerească. Pieptul semeț, abdomenul supt și mijlocul puțin contorsionat trădau nu durere, ci o plăcere languroasă, adăstînd ca o aură muzicală. Să nu fi avut înfipte adînc cele două săgeți, la subsuoara stingă și în dreapta abdomenului, ai fi zis că-i un atlet roman, la lăsarea serii, sprijinit de-un pom, să-și odihnească oasele frînte de oboasă.

Săgețile mușcau din carnea încordată a tinereții pătrunse de mireasmă, i-o ardeau din interior cu flăcări de bucurie și durere supremă. Vărsare de sînge nu se zărea, nici puzderia de săgeți din alte reprezentări ale lui Sebastian, doar două lăsîndu-și umbra grațioasă și calmă pe pielea sa marmoreană, asemeni umbrelor de ramuri căzute pe trepte de piatră.

La toate aceste gânduri și observații am ajuns însă mai târziu. În clipa în care ochii mi-au căzut pe acest tablou, întreaga mea existență fu zdruncinată de un soi de bucurie eretică. Sângele mi s-a învolburat, mădularul mi s-a umflat de mînie. Ajuns la dimensiuni enorme, gata să plesnească, palpita indignat și îmi reproșa ignoranța, așteptînd cu mai multă ardoare decît oricînd să acționez.

Pe neștiute și de nimeni învățată, mîna se puse în mișcate. Din adîncul făpturii simțeam asaltul unei înflăcăări obscure, urcînd tot mai iute. Țîșni, deodată, însoțită de-o senzație orbitoare de beție...

La puțină vreme m-am uitat, stînjinit, în jurul mesei la care mă aflam. În lumină, arțarul de la fereastră se răsfrîngea peste albumul de artă, călimara de cerneală, manuale, dicționare și caiete. Jetul albicios împrôscase literele aurii de pe coperta manualelor, călimara și un colț de dicționar. Parte din stropi se scurgeau, alene, parte străluceau, mat, ca ochii peștilor morți...Albumul am reușit să-l salvez, din fericire, cu un gest rapid.

Aceasta era prima mea *ejaculatio** și, totodată, prima exersare a „obiceiului rău”, stîngace și spontană.

O coincidență interesantă face ca Hirschfeld** să fi socotit picturile înfățișîndu-1 pe Sf. Sebastian ca fiind de prim rang între operele de artă apreciate în mod deosebit de către pervertiți. Faptul e de natură să sprijine presupunerea că în majoritatea cazurilor, îndeosebi cînd e vorba de persoane născute ca atare, de cele mai multe ori impulsul spre perversiune se întrepătrunde cu cel sadic, fiind greu de separat unul de altul.

* *Ejaculare (în limba latină, în original).*

** *Magnus Hirschfeld (1868-1935), sexolog german, a studiat îndeosebi homosexualitatea. Lucrarea lui fundamentală: Sexual Pathologie.*

Despre Sfîntul Sebastian se spune că s-a născut la mijlocului secolului al III-lea, scurta existență încheindu-și-o martirizat la treizeci și ceva de ani, după ce fusese șeful Gărzilor Pretoriene ale armatei romane. Se crede că ar fi murit în anul 288 d. Ch. pe timpul domniei împăratului Dioclețian. Ridicat de jos prin propriile sale puteri, Dioclețian, care pătimise destule în viață, era respectat pentru spiritul lui tolerant. Dar Maximian, asociatul său la împă rație, care îi ura pe creștini, l-a condamnat la moarte pe tînărul african Maximilianus pentru sustragerea de la serviciul militar, act izvorît din iubirea de pace a creștinului.

Aceleași convingeri religioase îl vor pierde și pe centurionul Marcellus. Într-un asemenea context istoric poate fi înțeles și martiriul Sfîntului Sebastian.

Șef al gărzilor de corp, acesta trecuse pe ascuns la creștinism, aducînd

alinare celor de aceeași credință aruncați în temniță și convertindu-i pe mulți alții, între care și capul cetății. Date în vileag, aceste fapte i-au atras condamnarea la moarte din partea lui Dioclețian. O văduvă pioasă, venită să-i îngroape trupul abandonat străpuns de nenumărate săgeți, îl găsi cald încă. Bine îngrijit, reveni la viață. Dar, la scurtă vreme, îl sfida iarăși pe împărat, aruncând vorbe profanatoare la adresa zeilor romani. Bătaia cu ciomegele la care fu supus de data aceasta drept răsplată l-a ucis de-a binelea.

Tema învierii din aceasta legendă nu reprezintă altceva decât nevoia de „miracol”. Cine ar putea să revină la viață, o dată străpuns de atâtea săgeți?

Pentru o mai profundă înțelegere a naturii sfîșietoarei plăceri senzuale care mă încerca, înșirui mai jos un text liric în proză scris mulți ani mai târziu, încă neterminat.

Sfîntul Sebastian (poem în proză)

De la fereastra sălii de clasă am descoperit într-o zi un copac, nu foarte înalt. Privindu-l, simțeam o tresărire în piept. Era uluitor de frumos. Rotund, forma un triunghi bine croit deasupra ierbii, crengile întinse simetric la stînga și dreapta susținindu-i, ca un sfeșnic, conturul greoi sub care se ivea, neclintit, trunchiul asemănător unui pedestal negru, de abanos. Desăvîrșit în splendoare, dar și fără a-și pierde acel aer de neglijență rafinată a „naturii”, se înălța în tăcere, senin, de parcă ar fi fost propriul său creator. Era, cu siguranță, și „creație”. Una muzicală, poate. O lucrare de cameră compusă de un maestru german. Muzică sacră, răsunînd ca o împletire de motive solemne și nostalgice în tapiseria bucuriei netulburate, de sorginte religioasă...

Vedeam o anumită semnificație în asemănarea formei copacului cu muzica, iar în momentul cînd legătura lor, tot mai strînsă și profundă, m-a frapat, emoția miraculoasă și greu de descris pe care o resimțeam nu se dovedi, deloc surprinzător, lirică, ci de natură comună cu beția aceea întunecată, adesea întîlnită în relația dintre religie și muzică.

Oare nu-i acesta copacul?, m-am întrebat, brusc. „Copacul pe care tînărul sfînt stătea legat cu mîinile la spate, șuvoaie de sînge divin picurîndu-i pe trunchi, ca stropii după ploaie? Copacul din Roma, de care și-a frecat în agonie și spasme carnea tînără—poate ultima mărturie a tuturor plăcerilor și durerilor de pe pămînt — dogorînd în chinul sfîrșitului?”

Conform celor consemnate în cronică martiriului, pe cînd Dioclețian visa la o putere nestăvilită, precum zborul de neoprit al păsărilor, tînărul șef al gărzilor — privire de rebel, nesimțitoare ca marea, și trup mlădios amintind de faimosul sclav din răsărit cîndva iubit de împăratul Hadrian — fu arestat pentru faptul de a fi slujit unui zeu oprit. Era frumos și semeț. Purta mereu prins la coif crinul alb dăruit în fiecare dimineață de fecioarele din cetate. Cînd și-l strecura în păr, în clipele de răgaz din timpul instrucției severe, floarea se încovoia grațios o dată cu unduirea bărbătească a șuvițelor, precum gîtul unei lebede.

Nimeni nu-i cunoștea locul nașterii, nici meleagurile de pe unde va fi venit. Oamenii însă aveau presimțiri. Presimțeau că tînărul cu trup de

sclav și chip de prinț e trecător prin aceste locuri, că acest Endymion* e pastorul, ales să-și îndrume turma spre cea mai verde pășune.

Cîteva dintre fecioare erau convinse c-a venit dinspre mare. Pentru că din piept îi răsuna vuiet de valuri, iar în adîncul ochilor îi apărea, de neșters, linia orizontului misterios pe care marea îl lasă amintire celor născuți pe țărmul ei și obligați de soartă să plece. Pentru că avea suspinul fierbinte, cu mirosul algelor aduse la mal.

Frumusețea lui Sebastian — tînărul căpitan al gărzilor — nu era sortită oare morții? Femeile sănătoase ale Romei, cu simțurile cultivate de savoarea cărnii însîngerate și gustul băuturilor ce își zguduiau oasele, nu-l iubeau tocmai pentru că-i ghiciseră din timp nefericitul destin, înainte ca el însuși să și-l fi cunoscut? Pe sub carnea albă sîngele îi curgea mai iute și mai sălbatic decît de obicei, așteptînd să țîșnească prin despicăturile deschise cînd, nu peste multă vreme, îi va fi sfirtecată. Era cu neputință ca femeile să nu audă dorința arzătoare a unui astfel de șuvoi.

Nu-i vorba de o soartă nefericită. Cu nici un chip. Era ceva mai funest și trufaș. Strălucitor chiar, s-ar putea spune.

În viață fiind, chinul morții îi va fi trecut ca un fulger prin fața ochilor nu o dată, în timpul celui mai dulce sărut.

Vag, el însuși își prevedea destinul. Presimțea că în cale nu-l aștepta altceva decît martiriul, ca tocmai semnul acesta al nenorocirii îl deosebea de vulg.

Cu multe treburi militare de dus la bun sfîrșit, în acea dimineață Sebastian s-a sculat cu noaptea în cap. Visul pe care l-a avut în zori stăruia încă — se făcea cape piept i se adunaseră mai multe coțofene prevestitoare de rele, acoperindu-i gura cu aripile filfiitoare. Dar patul sărăcăcios pe care se întindea noapte de noapte ar fi trebuit să-l ispitească mereu să viseze marea, deoarece avea mirosul algelor aduse la mal.

În vreme ce își puneă armura, zăngănind agasant din toate încheieturile, urmărea de la geam apusul constelației Mazaroth** pe cerul întins deasupra pădurii din jurul templului, în depărtare. Ori de cîte ori se uita la edificiul acesta păgîn plin de măreție, în privire avea o expresie de dispreț aproape vecin cu durerea, demnă de el. Murmură numele Dumnezeului unic și două, trei versete divine. Glasul abia perceptibil, multiplicat înmiit de ecou, reveni ca un urlet impunător chiar din direcția templului, dinspre șirurile de coloane ce secționau în bucăți cerul înstelat. Părea zgomotul iscat de năruirea unei grămezi bizare, reverberînd pînă la stele. Zîmbi. Își coborî apoi privirea ca de obicei, prin întuneric, și desluși grupul de fecioare venind pe ascuns spre adăpostul unde se afla, pentru rugăciunea de dimineață, fiecare în mîină cu cîte un crin, încă adormit...

* Tînăr chipeș din mitologia greacă.

** Denumire de constelație din epoca Vechiului Testament.

Eram în anul doi de gimnaziu, în plină iarnă. Ne deprinseserăm cu pantalonii lungi, cu limbajul direct (în ciclul primar învățătorul ne obliga să ne adresăm unul altuia adăugînd numelui un sufix de politețe, -san; n-aveam voie să purtăm șosete, cu genunchii la vedere, nici măcar în plină

vară, cea mai mare bucurie adusă de nădragii cu cracul lung fiind aceea că scăpăm de strînsoarea elasticului de la ciorapi), cu bunul obicei de a batjocori profesorii sau a ne cinsti reciproc la clubul ceaiului, cu jocul de-a jungla în pădurea din jurul școlii și cu viața de internat. Aproape obligatorie pentru anul unu și doi de gimnaziu, aceasta din urmă îmi era însă necunoscută, deoarece părinții, grijulii, mi-au obținut scutire sub pretextul constituției bolnăvicioase. Dar motivul principal era înlăturarea posibilității deprinderii unor proaste obiceiuri.

Cei care locuiau la domiciliu în timpul anului școlar erau puțini. Numărul lor restrâns a mai sporit cu unul începînd din ultimul trimestru al anului doi. Era vorba de Omi. Fusesse dat afară din internat pentru purtare violentă. Dacă pînă atunci nu i-am dat prea mare atenție, m-am trezit brusc că nu mi mai puteam desprinde ochii de pe el din momentul aplicării acelu veritabil stigmat de „delincventă”, datorat eliminării.

Un prieten bondoc și binevoitor s-a apropiat o dată de mine, chicotind. La fiecare apariție de felul acesta era cu siguranță stăpîn al unui secret.
— Vreau să-ți spun ceva.

M-am îndepărtat de sobă.

Am ieșit amîndoi pe coridor și ne-am sprijinit de fereastra de la care se zărea poligonul arcașilor, răvășit de vînt. Era locul obișnuit al conversațiilor noastre de taină.

— Știi, Omi...

Roșu ca racul, nu-și mai găsea cuvintele. În clasa a cincea a școlii primare, cînd toți discutau despre „chestia aia”, el nega imediat. „E o minciună sfruntată, sînt sigur”. La vestea că tatăl unui coleg paralizase, mă sfătui să păstrez distanța convenită față de băiatul cu pricina, deoarece paraliza e contagioasă.

— Ce-i cu Omi?

Deși acasă foloseam maniera de a vorbi a femeilor, la școală eram expert în exprimarea neglijentă.

— Cică Omi are „experiență”, zău așa.

Nici nu mă miram. Rămăsese de două, trei ori repetent și era bine legat, luînd-o înaintea tuturor cu chipul lui purtînd semnele unei tinereți privilegiate. Disprețul fără motiv pe care îl afișa izvora din caracterul său trufaș. Privea totul de sus, fără deosebire. În mod inevitabil, pe cei buni la învățătură îi disprețuia și îi lua în derîdere pentru că erau buni, pe profesori pentru că erau profesori, pe polițai pentru că erau polițai, pe studenți pentru că erau studenți iar pe funcționari pentru că erau funcționari.

— Așa, care va să zică.

Nu știu de ce, mi-a venit brusc în gînd dexteritatea arătată de Omi la curățatul puștilor de la orele de pregătire militară. Mi-am amintit de înfățișarea sa elegantă de șef de pluton aflat în grațiile profesorului de instrucție și a celui de gimnastică, singurii care îl iubeau.

— D-aia, sigur... — prietenul rîdea pe înfundate, în felul acela destrăbălat pe care doar elevii de gimnaziu îl înțeleg — are „una” imensă, o să vezi dac-o atingi cînd ne jucăm *Porcosu'*, data viitoare.

Porcosu' era un joc tradițional, nelipsit în anii unu și doi de gimnaziu și, ca orice joc adevărat, semăna mai degrabă cu o boală. Se desfășura în

plină zi, în văzul tuturor. Când un elev era neatent, altul, pîndind momentul optim, își întindea iute mîna din apropiere și îl apuca de locul țintit.

Cîștigătorul se retrăgea la o distanță liniștitoare, hlizindu-se.

— X o are cît calu', o are cît calu'!

Lăsînd la o parte imboldul care îi mîna la acest joc, singurul lucru pe care îl urmăreau părea să fie hazul stîrnit de poziția victimei, care își azvîrleâ cît colo cărțile de sub braț doar ca să-și poată proteja cu ambele mîini locul atins. Mai exact spus, își eliberau stînghereala prin rîs, simțind satisfacție în a lua peste picior, de la loc sigur, rușinea comună vădită în roșeața din obrajii victimei.

Aceasta, ca la un semn, începea să strige.

— Porcos mai e Z!

li țineau isonul cei din jur:.

— Porcos mai e Z!

Omi era expert în acest joc. Atacurile sale rapide se încheiau de cele mai multe ori cu victorie. Ba aveai chiar impresia că fiecare aștepta cu nerăbdare, în sinea lui, să-i cadă pradă. În replică, avea și el parte cîteodată de răzbunarea victimelor. Dar nici una n-a reușit să-și ia revanșa. Umbla mereu cu o mîină în buzunar, la apropierea asaltului celui aflat la pîndă construindu-și cu iuțea un scut dublu cu ajutorul mîinii libere.

Cuvintele prietenului îmi strecurară în suflet un gînd neplăcut, ca o buruiănă otrăvitoare. Pînă acum mă prinsesem cu toată nevinovăția în jocul Porcosu', ca toți ceilalți. Dar spusele lui păreau să pună într-o inevitabilă legătură „obiceiul rău”—viața mea intimă — cu jocul acesta — viața mea împărtășită cu alții—între care, involuntar, făceam o strictă deosebire, lucru scos în evidență de intervenția „o să vezi dac-o atingi”, vrînd-nevrînd adînc înrădăcinată în memoria mea datorită acelei nuanțe deosebite, greu de priceput de ceilalți prieteni în inocența lor.

De atunci n-am mai participat la Porcosu'.. Începea să-mi fie teamă de clipa în care urma să-1 atac pe Omi, dar și mai mult mă temeam de momentul în care el însuși s-ar fi hotărît să mă atace pe mine. La semnele de declanșare a jocului (asemănătoare întîmplărilor pasagere, fără importanță, care duc la izbucnirea actelor de violență sau răzvrătire) evitam grupul, concentrîndu-mi atenția exclusiv asupra lui Omi, de la distanță. Influența lui asupra noastră începuse însă să se facă simțită mai înainte ca noi să fi prins de veste.

Îmi aduc aminte de șosete. În acea perioadă, educația de orientare cazonă cîștigase deja teren și în școala noastră, preceptul de „austeritate și bărbăție” lăsat moștenire de faimosul general Egi fiind întors pe toate fețele, cu interzicerea fularilor și șosetelor bătătoare la ochi drept consecință. Fularul era trecut pe lista neagră, cămașa trebuia să fie albă, iar șosetele negre sau, în cel mai rău caz, măcar uni. Singur Omi purta cu regularitate fular alb de mătase și șosete cu modele care de care mai stridente.

Primul răzvrătit față de această interdicție, un adevărat expert în materie, se referea la actul de indisciplină al lui Omi cu un cuvînt mult mai plăcut, revoltă. Observase el însuși, din proprie experiență, cît de sensibili sînt băieții la estetica nesupunerii. Elevul își înfășură tacticos la gît fularul

alb de mătase în fața complicei, profesor de instrucție militară — subofițerul acesta născut la țară lăsa impresia că el era discipolul—, desfăcându-și larg, la stîngă și la dreapta, gulerul mantalei cu nasturi aurii, ca Napoleon.

Dar nesupunerea prostimii, ca totdeauna, se reduce la o biată imitație. Evitam în măsura posibilului pericolul consecințelor, din atitudinea de revoltat a lui Omi plagiind doar portul șosetelor înflorate, mînați exclusiv de dorința de a ne înfrupta din gustul plăcut al răzvrătirii. Nici eu nu făceam excepție.

La școală, dimineața, înainte de începerea lecțiilor în clasa pradă vacarmului, stăteam la taifas așezați nu pe scaune, ci pe bănci. Cînd se întimpla ca vreunul să vină cu șosete noi, se instala pe bancă trăgînd cu eleganță de dunga pantalonilor. Spiritul acut de observație al celorlalți îl răsplătea imediat cu o exclamație admirativă.

— Oho, ce șosete șic!

Un termen care să exprime mai bine suprema laudă nu cunoșteam. Doar că în asemenea situații, atît cel care pronunța cuvîntul „șic” cît și cel căruia îi era adresat încercau să-și imagineze privirea aceea plină de aroganță a lui Omi, sosit mereu în ultima clipă, înainte de aliniere.

Deoarece un prieten îmi propusese prin telefon să ne batem cu bulgări de zăpadă, într-o dimineață de iarnă m-am dus la școală cu noaptea în cap. În seara din ajun gîndul îmi zbura la ce avea să urmeze a doua zi, în plus, nu obișnuiam să adorm cu una cu două. Dimineața, trezit prea devreme, am luat-o spre școală de-a dreptul, nesocotind ora.

Ninsese, în sfîrșit, destul de mult ca să te afunzi cu picioarele în omăt. Fără să fie mai frumos datorită zăpezii cîtă vreme soarele nu se înălța deasupra capului, peisajul rămînea sumbru. Zăpada semăna cu un bandaj murdar ce ascundea rănile orașului, a cărui frumusețe se rezuma la pitorescul acestora.

Pe măsură ce stația din fața școlii se apropia, de la geamul tramvaiului încă gol urmăream răsăritul soarelui, dincolo de zona industrială. O notă de bucurie traversa peisajul. Șirurile de coșuri de fum, amenințător înălțate spre cer, și unduirea întunecată a acoperișurilor de ardezie monotone se speriau de umbra hohotului de rîs asurzitor al măștii de zăpadă luminate de soarele matinal. Această piesă de pantomimă a peisajului nins e potrivită redării unor întîmplări tragice, de felul unei revoluții sau răscoale. Palid de reflexia zăpezii, chipul trecătorilor sugera și el o anume complicitate cu cele din jur.

Cînd să cobor în stația din fața școlii, deja se auzea cum picură zăpada topită de pe acoperișul biroului companiei de transport din apropiere, ca o adevărată cădere de lumină, în strigăte succesive, lumina se arunca la pămînt, prăbușindu-se moartă în mîzga falsă de pe cimentul mînjit de noroiul cărat de bocanci. Din greșeală, un strop de lumină îmi nimeri ceafa.

În curtea școlii încă nu se zăreau urme de pași. Sala dulapurilor era și ea încuiată.

Am deschis fereastra clasei anului doi, aflată la parter, să contemplu zăpada depusă pe copaci. De la poarta din spatele școlii, pe panta

împădurită, suia o potecă spre clădire. Pași mari întipăriți în omăt urcaseră cărarea pînă sub fereastră, de unde făcuseră cale întoarsă, dispărînd în spatele clădirii ce găzduia clasa de științe, situată la stînga, de-a curmezișul.

Așadar cineva își făcuse deja apariția. Fără îndoială că va fi urcat de la poarta dosnică pînă sub fereastră, ca apoi, observînd că nu-i nimeni înăuntru, să-și continue drumul solitar mai departe, spre clasa de științe. Cînd veneau la școală, elevii nu foloseau aproape deloc acea poartă. Printre pușinii care o făceau se număra Omi, despre care circula zvonul că trecea pe acolo venind din direcția casei unei femei. El n-avea însă obiceiul să se arate înainte de momentul alinierii. Nu-mi dădeam seama cui i-ar fi putut aparține urmele dacă nu lui Omi, dar judecînd după mărime nu puteau fi decît ale lui.

De la geam, aplecat în afară, m-am uitat cu atenție la urmele lăsate pe pămîntul proaspăt. Fuseseră imprimate de niște pași siguri, plini de vigoare. O forță inexplicabilă mă atrăgea într-acolo. Eram pe punctul de-a mă prăvăli, cu capul în jos, gata să-mi afund fața în acele urme. Dar pentru că nervii mei motori, lipsiți de agilitate, au acționat în direcția instinctului de apărare, după ce mi-am așezat geanta pe bancă m-am cățărat cu grijă pe cercevea. Nasturii de la pieptul uniformei, apăsați în suiș de cadrul de piatră al ferestrei, mi se frecară de coastele firave, de unde și durerea amestecată cu un soi de dulce amărăciune cu care m-am ales în acel loc. Cînd să sar pe geam în zăpadă, durerea neînsemnată se transformă într-o senzație plăcută, sentimentul febril și copleșitor al pericolului. Încet, mi-am așezat galoșii deasupra urmelor.

Deși crezusem că sînt mai mari, am descoperit că nu se prea deosebeau de ale mele. Am uitat să pun la socoteală faptul că cel care le lăsase pesemne că purta și el galoși, în mare vogă printre elevi pe atunci, ceea ce însemna că probabil nu-i aparțineau lui Omi. Cu toate acestea, chiar și teama, care venea din presupunerea că speranțele mele de moment vor fi poate trădate, mă mîna spre continuarea drumului pe urmele negre. Așa stînd lucrurile, Omi nu mai reprezenta decît o pîrticică a interesului meu, acaparat cum eram de atracția față de cel sosit înaintea mea, ca o răzbunare a actului de încălcare a unui tărîm necunoscut. Își lăsase urmele în zăpadă, văzîndu-și mai departe de drum.

Cu respirația tăiată, m-am ținut după ele.

Cînd pe pămîntul negru, lucios, cînd pe smocuri de iarbă, pe caldarîm sau pe zăpada înghețată și murdară, călcam de-a lungul urmelor cu pași mari, de parcă aș fi traversat un rîu, peste pietre. Pe neașteptate, mi-am dat seama că eu însumi ajunsesem să umblu exact ca Omi, cu pasul larg.

O dată trecut de umbra din spatele clasei de științe, am ieșit la platoul deschis în fața terenului de sport. Atît pista ovală, de trei sute de metri, cît și perimetrul plin de hîrtoape pe care îl înconjura, erau acoperite de zăpadă, numai scînteii. Intr-un colț al terenului creșteau împreună doi arbori uriași de *keyald**, a căror umbră matinală se întindea, nestingherită, completînd întinderea de zăpadă cu subînțelesul unei erori sprintăre, merit a-i știrbi măreția. Se înălțau cu acuratețe plastică, la confluența dintre cerul albastru de iarnă, răsfrîngerea zăpezii de dedesubt și soarele dimineții, intermitent scuturîndu-și pulberea de omăt de la încheietura

dintre vîrfurile desfrunzite și trunchi. Căminele de băieți înșiruite dincolo de terenul de sport și tufișurile din preajmă zăceau încă nemișcate în somn, atît de profund încît pînă și sunetele imperceptibile ale zăpezii scuturate răzbăteau pînă departe.

Pentru o clipă, mi-am pierdut vederea din cauza strălucirii orbitoare din jur. Peisajul nins oferea o priveliște de ruină proaspătă. Pierderii înșelătoare a vederii i se suprapusese fulgurarea și lumina nemărginită, de găsit doar printre vestigiile antichității. Într-o parte a ruinei, pe zăpada așternută deasupra pistei lată de vreo cinci metri, se distingeau desenele cîtorva litere de dimensiuni considerabile. Cercul mare, aflat în imediata apropiere, era un O. Dincolo de acesta se zărea un M, urmat, pe orizontală, de un I extrem de mare.

Era numele lui Omi. Traectoria parcursă de mine spre O și, în continuare, de la O către M, s-a oprit la mijlocul lui I, unde l-am descoperit pe Omi, cu mîinile vîrîte în buzunare și fața puțin ridicată deasupra ularului alb, tîrîndu-și mai departe galoșii prin nămeți. Umbra lui, paralelă cu a arborilor keyaki, se întindea cu trufie deasupra zăpezii.

Îmbujorat, am făcut un bulgăre, cu mînușile în mîini.

L-am aruncat. N-am nimerit ținta. Totuși, cred că Omi s-a uitat, într-o doară, spre mine după ce a isprăvit de scris litera I.

— Hei!

Deși mă temeam că singura lui reacție va fi una de indispoziție, mînat de un ciudat entuziasm, am coborît în fugă panta abruptă a platoului îndată ce i-am auzit strigătul. Mi se adresă, pe un ton familiar, cu vocea lui plină de vigoare.

— Hei, ai grijă să nu calci pe litere!

În această dimineață se comporta, în mod evident, altfel decît de obicei. Cu manualele dosite în dulapul clasei, acasă nu-și făcea absolut niciodată temele, în vreme ce la școală descindea mereu cu mîinile înfundate în buzunarele paltonului, scoțîndu-și-le cu dexteritate, ca să se alinieze chiar în ultimul moment în coada șirului. Doar azi, ca niciodată, nu numai că își toca vremea dis-de-dimineață de unul singur, ci, culmea! mă mai și întîmpina cu zîmbetul său neșlefuit și binevoitor, atît de caracteristic. Cît de mult așteptasem chipul acesta surîzător, dantura lui imaculată plină de prosepțime!

Dar pe măsură ce fața radioasă, tot mai aproape, i se distingeau cu claritate, entuziasmul care mă cuprinsese la auzul strigătului „hei!” fu înlocuit de o stinghereală iritată, înțelegerea îmi puneă piedici. Leza — nu atît persoana mea, ci mai ales imaginea pe care mi-o făcusem despre el — camuflarea punctului nevralgic din „descifrarea” fetei sale zîmbitoare.

* *Copac de mari dimensiuni (20 m) din familia ulmului {Zelkova acuminato}.*

În clipa în care i-am deslușit numele — OMI — desenat cu litere enorme în zăpadă, cred că i-am înțeles, aproape fără să-mi dau seama, singurătatea, pînă în cele mai ascunse unghere. De asemenea, și adevăratul resort care

1-a făcut să vină la școală la un ceas atît de timpuriu al dimineții, resort de el însuși în mare parte ignorat, pesemne. Dacă cel pe care îl priveam ca pe un idol s-ar fi justificat, cu inima îngenuncheată în fața mea, afirmînd că „am venit mai devreme pentru bătaia cu zăpadă”, aș fi suferit o pierdere lăuntrică mai mare decît mîndria de el însuși pierdută. Eram nerăbdător să deschid eu subiectul.

—Azi nu-i vreme de bătaie cu bulgări, credeam că ninge mai mult, am spus, în cele din urmă.

—Asa-i.

Afișa o mină indispusă. Cu liniile viguroase ale feței din nou rigide, revenise la acel dispreț pentru mine, trist într-un fel. Pe deasupra, în ochi avea o sclipire de răutate, izvorîta din efortul de-a mă privi ca pe un copil. Parte din sufletul lui îmi era recunoscătoare pentru faptul de a nu-i fi pus nici o întrebare în legătură cu literele pe care le scrisese în zăpadă.

Încordarea pe care i-o provoca încercarea de a rezista aceluia sentiment de recunoștință mă fascina.

— După cum se vede, porți mănuși de copil.

— Și cei mari au mănuși de lînă.

— Bietul de tine, nici măcar nu cunoști senzația pe care ți-o dau mănușile de piele.

Îmi lipi de obraz, pe neașteptate, mănușile lui din piele, umede de zăpadă. M-am dat la o parte, pradă unei intense senzații de voluptate arzătoare, ce avea să rămînă ca un stigmat. Simțeam că mă uit la el cu privirea extrem de senină.

Din acel moment m-am îndrăgostit de Omi.

Era, ca să folosesc o exprimare simplă, prima iubire a vieții mele, care îngloba însă, în mod evident, dorința carnală.

Așteptam cu nerăbdare vara, sau măcar începutul acesteia, îmi închipuiam că e anotimpul care îmi va oferi prilejul să-i pot vedea trupul gol. Nutream, în adîncul inimii, o speranță și mai rușinoasă. Doream să-i văd „chestia aia mare”.

În mod ciudat, în memoria mea se întipărise, învolburată, imaginea a două perechi de mănuși. Între mănușile de piele de acum și cele albe de mai tîrziu, de sărbătoare, unele păreau a reprezenta o amintire adevărată, iar celelalte, una falsă. Chipului rudimentar al lui Omi i se potriveau, poate, mănușile de piele. Și totuși, pesemne că tocmai chipul acesta făcea să-i vină mai bine cele albe.

Chip rudimentar, adică simpla impresie lăsată de fața unui tînar oarecare amestecat printre băieți. Deși era bine clădit, se dovedea vizibil mai scund decît cel mai înalt dintre noi. Uniforma rigidă din școala pe care o frecventam, asemănătoare cu a ofițerilor din marina militară, nu se așeza prea bine pe trupul încă insuficient de legat al băieților, Omi fiind singurul care izbutea pe deplin s-o umple cu trupul său și cu un soi de senzualitate. În afară de mine, mai erau și alții care îi priveau cu invidie și dragoste pectoralii și umerii pe care se mula uniforma.

Un anume sentiment de superioritate, întunecat, îi brăzda mereu chipul, sentiment de felul celor care probabil izbucneau la suprafață pe măsură

ce se simțea jignit. Nenorociri precum repetenția sau exmatricularea păreau să reprezinte pentru el simbolul voinței frustrate. Care voință? În mod vag, îmi dădeam seama că dispunea de o voință pusă în mișcare de „răul” din suflet. El însuși nu era încă pe deplin conștient de această vastă conspirație, fără îndoială. Pe fața cu pomeții ieșiți insolent în obrazul rotund, pielea măslinie, bărbia puternică și buzele parcă frumos cusute cu ață sub un nas gros, bine conturat și nu foarte proeminent, ghiceai fluxul bogat al sîngelui care îi străbătea întregul trup. Toate acestea erau veșminte ce învăluiau un suflet barbar. Cine s-ar fi încumetat să caute în el o dimensiune „spirituală”? Modelul perfecțiunii neștiute, pe care noi l-am părăsit și uitat într-un trecut de mult apus, era singurul lucru pe care l-ar fi putut ilustra.

A venit o dată, dintr-un simplu capriciu, să se uite la cartea pe care o citeam, pretențioasă și nepotrivită vârstei. Am ascuns-o, zîmbind ambiguu. Nu era vorba de jenă. Am făcut-o deoarece curiozitatea lui față de un asemenea obiect, nepriceperea de care ar fi dat dovadă și dezgustul la care ar fi ajuns față de propria perfecțiune, neconștientizată, toate aceste presupuneri la un loc mă puneau la grea încercare. Pentru că pescarul acesta din Ionia nu suporta gîndul de a da uitării tărîmul natal.

Urmărindu-l constant, și în timpul lecțiilor și pe terenul de sport, i-am trasat conturul spectral desăvîrșit. Acesta e și motivul pentru care printre imaginile sale stocate în inventarul memoriei mele nu reușesc să descopăr nici un cusur. Diverse trăsături sau deprinderi demne de admirație ale unui personaj, anumite defecte a căror scoatere în evidență i-ar da mai multă viață acestuia — indispensabile unei descrieri de factură literară, de felul celei prezente — mi-e imposibil să găsesc, una măcar, cu privire la Omi, cel din amintire. În Omi am găsit în schimb nenumărate alte lucruri. Nesfîrșite fațete și nuanțe delicate. Am găsit în el definiția a ceea ce e perfect în viață, apoi pleoapele, fruntea, ochii, nasul, urechile, obrajii, pomeții, buzele, bărbia, ceafa, gîtul, culoarea, tenul, forța, pieptul, mîinile și multe altele, fără număr.

Pe baza acestora s-a făcut selecția, luînd naștere un sistem de preferințe. Lui i se datora faptul că nu-mi plăceau indivizii cerebrali. Din cauza lui bărbații cu ochelari nu mă atrăgeau. Datorită lui am început să iubesc forța și impresia lăsată de aflusul sîngelui, ignoranța și gesturile grosolane, exprimarea neglijentă și tristețea barbară, ca atribut al cărnii deloc erodate de inteligență.

Pentru mine însă, această revoltătoare preferință ascundea de la început imposibilul, logic vorbind. În bună măsură, nu există ceva mai logic decît pornirile trupului. Acolo unde începea imixtiunea înțelegerii intermediare de intelect, pofta mea își pierde pe loc intensitatea. Cel mai mic semn de inteligență descoperit în partener reclama rațiunii mele o judecată de valoare. Deoarece într-o reacție reciprocă, precum iubirea, cerințele față de partener ar trebui să se adreseze ca atare propriei persoane, inima, doritoare de ignoranță din partea celuilalt, îmi pretindea, fie și temporar, o „insurecție împotriva rațiunii”. Era ceva imposibil, oricum. Nu-mi rămînea decît să evit constant discuțiile cu persoanele necontaminate de inteligență — vagabonzi, marinari, soldați sau pescari — și să-i urmăresc pe îndelete de la distanță cu o indiferență plină de in-

teres. Poate singurele locuri unde aş fi putut trăi în tihnă, fără a le înţelege graiul, se aflau în regiunile necivilizate de la tropice. De fapt, încă din fragedă copilărie simţeam o atracţie pustiitoare faţă de verile fierbinţi din zonele sălbatice.

Au rămas mănuşile albe, despre care trebuie să vorbesc.

Tradiţia ne impunea ca în zilele de sărbătoare să mergem la şcoală purtând mănuşi albe. Strălucirea melancolică a nasturilor de sidef de la încheieturi, simpla fixare a mănuşilor imaculate, cu trei dungi meditative cusute pe dosul palmei, lumina obscură din sala de ceremonii şi cutiile de chifle cu fasole pe care ie primeam la plecare lăseau impresia confuză de sărbătoare senină, de la un anumit moment al zilei brăzdată de sunete luminoase.

Era iarnă, de ziua *Kigensetsu**, îmi amintesc cu certitudine. Şi în acea dimineaţă Omi venise la şcoală neobişnuit de devreme.

Pînă la aliniere mai era timp. Plăcerea sadică a băieţilor din anul doi era de a-i goni pe cei mai mici din preajma bîrnei de lîngă clădirea şcolii. Cu toate că dispreţuiau această joacă puerilă, de care se simţeau încă ataşaţi în adîncul sufletului, îi îndepărtau cu forţa şi le luau locul în mod ostentativ, fără prea mare interes pentru jocul în sine. Elevii anului întâi, strînşi în cerc la oarecare distanţă, urmăreau întrecerea dezlănţuită a celor mari, care păreau să fie conştienţi de faptul că sînt priviţi. Jocul se reducea la o îmbrînceană reciprocă de pe bîrna care se clătina uşor.

Cu ambele picioare bine înfipite la mijlocul acesteia, Omi căuta din privire noi adversari, ca un ucigaş încolţit. Nici unul din clasă nu-i putea ţine piept. Cîţiva, căţăraţi să-1 înfrunte şi deja secerăţi de mişcările iuţi ale braţelor sale, spărseseră în cădere gheaţa care începuse să scînteieze în soarele dimineţii. De fiecare dată, ca un boxer, Omi îşi împreuna în dreptul frunţii pumnii vîrîţi în mănuşile albe şi împărţea zîmbete amabile în stînga şi-n dreapta. Uitînd că fuseseră puşi pe fugă, cei mici îl aplaudau.

Nu scăpăm din ochi mănuşile imaculate ale lui Omi. Se mişcau vitejeşte şi cu neobişnuită precizie. Parcă erau nişte labe de lup sau de altă fiară tînără. Retezau uneori aerul matinal de iarnă asemenea penelor de săgeată, ca să se oprească în şalele adversarului. Victima se trezea nu o dată prăvălită cu spatele peste ţurloaiele de gheaţă. Se iveau şi clipe de suferinţă pentru Omi, la un pas de-a aluneca pe pojghiţa sclipitoare de chiciură atunci cînd încerca să-şi schimbe centrul de greutate al corpului, înclinat în momentul doborîrii oponentului. Dar forţa mijlocului său mlădios îl ajuta să revină la acea poziţie care amintea de un ucigaş.

Imperturbabilă, bîrna îşi transmitea balansul constant spre ambele extremităţi.

** 11 februarie, ziua urcării pe tron a primului împărat japonez, Jimmu(660î.H.).*

Urmăream totul cu atenţie, cînd, deodată, m-am simţit cuprins de nelinişte. Era o teamă inexplicabilă şi de nestăpînit. Asemănătoare ameţelii pricinuite de balansul bîrnei, avea totuşi alte cauze. Poate era

spaima, ca un vertij emoțional, provenită din echilibrul meu interior în prag de a ceda în fața spectacolului riscant oferit de gesturile lui Omi. Două forțe își disputau întîietatea în această stare de amețeală care mă copleșea. Una mă îndemna la autoapărare, iar cealaltă, mai profundă și nestăvilită, încerca să-mi destrame echilibrul lăuntric. Ultima era una și aceeași cu impulsul la sinucidere, tainic și confuz, căruia omul i se abandonează uneori fără să-si dea seama.

— Ce se-ntîmplă, v-ați adunat toți lași la un loc? Care mai încearcă?

Cu mîinile înmănușate la șold, Omi își legăna agale corpul pe bîrnă, cînd la stînga, cînd la dreapta. Emblema aurită de pe chipiu îi sclipea în lumina soarelui. Nu-l mai văzusem niciodată atît de frumos.

— Eu!

Pradă unei emoții creșeînde, calculasem cu precizie momentul în care urma să intervin cu voce tare. Apropierea de bîrnă și saltul pînă sus constituiau pentru mine nu atît un act inevitabil, cît unul intenționat. Din acest motiv, mulți ani mai tîrziu, aveam să mă consider în mod greșit „un om cu voință”.

— Las-o baltă, că sigur pierzi!

Însoțit de exclamații zeflemitoare, m-am urcat pe bîrnă pe la unul din capete. Era destul un pas greșit ca să se fi declanșat o larmă generală.

Omi m-a întîmpinat cu voioșie. Făcea haz pe seama mea din răsputeri, imitînd momentul alunecării piciorului. Mă ridiculiza apoi fluturîndu-și vîrfurile degetelor de la mînuși, în ochii mei la fel de periculos ca vîrfurile unei săbii care m-ar fi țintit.

Mănușile noastre albe se pălmuiră de cîteva ori. De fiecare dată puțin a lipsit să nu-mi pierd echilibrul sub forța mîinilor sale. Era limpede că și-o doza în mod deliberat, ca să întîrzie clipa victoriei asupra mea și să-și satisfacă pe deplin chefurile de a mă lua peste picior.

— Oho, nu-i a glumă cu tine, văd că ești tare ca un leu. Gata, mă dau bătut, uite cum cad, buf!

Își scoase din nou limba și mimă căderea de pe bîrnă.

Îmi venea greu să-i suport strîmbăturile de clovn și felul în care singur își alungă propria frumusețe, fără să știe. Împins încet-încet, mi-am coborît privirea. În aceeași clipită, m-a și măturat dintr-o lovitură. Ca să nu cad, m-am agățat de mîna lui dreaptă. Îi simțeam conturul degetelor prin mînușa albă.

În același moment, ni s-au întîlnit privirile. Totul a durat o fracțiune de secundă, nu mai mult. De pe chip îi dispăruse expresia de bufon, înlocuită de o căutătură suspect de francă. O intensitate în stare pură — nici ură, nici ostilitate — făcea coarda arcului să vibreze. Poate era o simplă închipuire de-a mea, sau poate privirea cu totul absentă din clipa în care își pierduse echilibrul datorită faptului că fusese tras de mîna. Din fiorul de tăria unui fulger iscat între degetele noastre, cît și din ocheada instantanee pe care i-am aruncat-o, presupun că Omi își va fi dat seama că-1 iubesc, și numai pe el.

Am fost ajutat să mă ridic. El însuși mă sprijini. Mă trase brusc de braț și mă scutură de noroi, fără să scoată o vorbă. Coatele și mînușile lui aveau și ele urme de mîzgă, amestecată cu scînteii de chiciură.

M-am uitat la el cu reproș. Am făcut-o pentru că mă luase de braț,

urnindu-se din loc.

În școala noastră, unde colegii de clasă erau aceiași din ciclul primar, era ceva firesc să fim apropiați între noi și să ne luăm de umăr sau de braț. Tocmai suna clopoțelul. Toți se grăbeau, ținându-se astfel, spre locul de aliniere. Chiar și căderea lui Omi de pe bîrnă o dată cu mine nu era altceva decît deznodămîntul unui joc care nu-i mai interesa pe cei din jur, tot așa cum mersul nostru braț la braț nu atrăgea în mod deosebit atenția cuiva.

Pe mine mă încerca însă o bucurie nespusă în timp ce înaintam sprijinit de brațul lui Omi. Deși firav din naștere, și poate tocmai de aceea sortit să descopăr în fiecare bucurie un semn de rău augur, senzația de forță și încordare a brațului său mi se transmitea, prin atingere, în tot corpul. Aș fi vrut să merg în felul acesta pînă la capătul lumii.

Dar cînd să ajungem la locul de aliniere, se desprinse cu iuțeală, ocupîndu-și poziția din rînd. Nu s-a mai întors spre mine a doua oară. În timpul festivității am cîntărit din ochi de cîteva ori urmele lăsate de noroi pe mănușile mele albe și pe cele ale lui Omi, de care mă despărțeau patru colegi din șir.

Acest sentiment de iubire gratuită pentru el nu mi-l imputam conștiinței, și cu atît mai puțin moralei. De fiecare dată cînd intervenea o concentrare conștientă, eu deja dispăream din context. Presupunînd că ar exista dragoste lipsită de continuitate și evoluție, situația mea o ilustra întru totul. Mă uitam la el mereu cu „privirea dintîi”, cu „privirea începutului”*. Toate gesturile involuntare, la fel, încercau neîncetat să-mi apere de efectele intruziunii puritatea celor cincisprezece ani.

Aceasta să fie iubirea? Chiar și modului acesta de-a iubi, menținut în stare pură la prima vedere și reluat apoi de mai multe ori, îi era inerentă o anume decădere și depravare. Era vorba de-o decădere și mai haină decît în cazul iubirii de rînd, castitatea pîngărită fiind cea mai infamă formă de degradare care poate exista.

În dragostea neîmpărtășită față de Omi, această primă iubire din viață, eram asemenea unei păsări care își ascunde nevinovata poftă trupească sub aripi. Ceea ce mă tulbura, fascinîndu-mă, nu era dorința de a cuceri, ci „ispita” curată, în sine.

Cîtă vreme eram la școală, cel puțin, și mai ales în timpul orelor plictisitoare, nu-mi puteam desprinde privirea de pe chipul lui, aflat în profil. Ce să fi făcut mai mult, cînd încă nu știam că a iubi înseamnă a căuta și a fi căutat? Pentru mine dragostea era doar un mic dialog criptic, într-o succesiune de întrebări criptice și ele. Pradă acestei pasiuni, nici măcar nu mă gîndeam să fiu răsplătit într-o formă sau alta.

* *Gousko — facerea lumii, în accepție budistă.*

Așa se face c-am lipsit de la ore, cu toate că răceala pe care o aveam nu era cine știe ce, nebăgînd de seamă decît la plecarea spre școală în dimineața următoare că s-a nimerit să fi fost tocmai ziua primului control corporal de primăvară de la intrarea în anul trei. M-am alăturat și eu celorlalți doi, trei absenți atunci cînd aceștia se înfățișară la cabinetul

medical pentru control.

Soba de gaz adăuga un firav mănunchi de flăcări albăstriei razelor de soare ce pătrundeau în cabinet. Totul duhnea a dezinfectant. Nici urmă din mirosul acela dulce, ușor rozaliu, ca de lapte aburit, caracteristic unor asemenea examene medicale. Ne-am dezbrăcat în tăcere, zgribuliți de frig.

Unul din băieți, slăbănog și frecvent atins de răceală ca și mine, se urcă pe cântar. În vreme ce mă uitam la sărmana lui spinare albă, acoperită de un puf abundent, mi-am amintit pe neașteptate. De dorința aceea arzătoare și obsedantă de a vedea trupul gol al lui Omi. De faptul că uitasem prostește de prilejul ideal oferit de controlul medical. De singura soluție care îmi rămânea, aceea de a aștepta o nouă ocazie, o dată ce una o irosisem..

Am pălit. Trupul meu despuiat resimțea, în pielea de găină gălbejită, o părere de rău asemănătoare unui fior înghețat. Cu privirea pierdută, mi-am frecat, urma jalnică lăsată de vaccin pe brațul plăpînd. Îmi strigară numele. Anunțînd ceasul de executare a pedepsei la care eram condamnat, cîntarul părea o adevărată spînzurătoare pentru reputația mea. — Treizeci și nouă virgulă cinci!

Asistentul, fost infirmier în armată, îi transmise doctorului rezultatul. Acesta din urmă îl trecu în fisă murmurînd, ca pentru sine, „măcar pînă la patruzeci să ajungi”.

La fiecare control eram supus unei astfel de umilințe. Azi însă totul avea un ecou mai puțin dureros, deoarece mă simțeam ușurat să nu-l știu martor pe Omi la ofensa pe care trebuia s-o îndur. Ușurarea se transformă brusc în bucurie.

— Următorul!

Deși infirmierul m-a dat brutal la o parte cu un ghiont în umăr, l-am ignorat, păstrîndu-mi căutătura dezgustată și furioasă, obișnuită în situații ca aceasta.

Nu înseamnă însă că nu anticipam, în mod vag, felul în care avea să se sfîrșească prima mea dragoste. Poate neliniștea izvorîată din această premoniție reprezenta chiar nucleul plăcerii, în ce mă privește.

Era o zi de început de vară tipică pentru acea perioadă, asemenea unei repetiții generale înainte ca anotimpul să-și facă debutul. O zi premergătoare, una singură, sosea anume ca să-i facă omului inventarul dulapului de haine, pentru ca vara cea adevărată să-1 găsească pregătit. Ca dovadă, numai în ziua cu pricina lumea ieșea îmbrăcată în cămașă de vară.

Cu toată căldura de afară, m-am ales cu o bronșită, din cauza răcelii. Ca să pot „asista” la ora de gimnastică împreună cu un coleg deranjat la stomac (în postură de spectatori, fără a lua parte la exerciții), trebuia să ne prezentăm mai întîi la cabinetul medical, după scutire.

În pas cît se poate de tărăgănat, ne-am continuat amîndoi drumul spre sala de gimnastică. Certificatul medicului era un bun pretext pentru cazul în care am fi întîrziat și prilej, totodată, de a scurta cît de puțin plictiseala unei ore de gimnastică privită de pe margine.

— Ce zăpușeală!

Mi-am dat jos haina de la uniformă.

— Stai puțin, doar ești răcit, și-o să te scoată la exerciții, pe deasupra! În grabă, mi-am pus-o la loc.

— La mine bubă-i stomacul, așa că nu-mi pasă.

Mîndru de sine, colegul își dezbracă, la rîndu-i, haina.

Cînd să intrăm, am descoperit mulțime de jachete, ba chiar și cămăși atîrnate în cuierele din pereții sălii de gimnastică. Elevii clasei noastre, cam treizeci la număr, stăteau adunați în jurul barei fixe, aflată în aer liber, dincolo de sală. Față de spațiul închis, în vecinătatea gropii de nisip și a gazonului din apropiere lumina era orbitoare. Obișnuitul sentiment de inferioritate, cu rădăcini în firea mea bolnăvicioasă, puse stăpînire pe mine. Tușind îmbufnat, m-am îndreptat spre bară.

Jigăritul profesor de sport îmi luă din mîină certificatul medical, fără a catadicsi să-1 citească.

— Gata, trecem la exerciții. Omi, arată-le cum se fac ridicările la bară!

Îi auzeam pe colegi pronunțîndu-i numele în șoaptă. În timpul orelor de sport Omi dispărea frecvent, pur și simplu, încotro sau de ce, nimeni nu știa, fapt e însă că își făcu agale apariția din umbra dafinilor cu frunze ce scuturau lumini licăritoare.

La vederea lui mă cuprinse o emoție puternică. După ce își dezbracă și cămașa, rămase doar într-un maiou fără mîneci, de un alb imaculat. Curățenia maioului devenea și mai izbitoare prin contrast cu pielea smeadă a lui Omi. Era un alb înmiresmat, care îți dădea senzația că putea fi adulmecat de la mare distanță. Pe acest fond de ipsos, conturul precis al bustului și cele două sfîrcuri erau scoase în relief cu claritate.

— Ridicări la bară?

Întrebarea bruscă adresată profesorului dovedea multă siguranță de sine.

Cu indolența trufașă pe care o arată adesea stăpînii unui trup desăvîrșit, își întinse lent mîinile spre nisip. Își înfundă palmele pînă dădu de umezeală, după care se ridică, frecîndu-și-le una de cealaltă, cu privirea îndreptată spre bara de deasupra capului. În ochi îi licărea o dîrzenie de blasfemator, ce ascundea, dincolo de indiferența disprețuitoare, cerul senin și norii lunii mai răsfrînți în pupile. Un salt îi străbătu corpul, și se atîrnă de bară cu brațele, poziție în care tatuajul cu ancoră îl prindea foarte bine.

Colegii de clasă își exprimară admirația printr-un sunet abia perceptibil. Nu forța îi copleșea, ci prospețimea, vigoarea și superioritatea lui Omi. Erau uluiți să descopere cît de mult păr avea la subsuori. Probabil niciodată nu mai văzuseră o asemenea abundență capilară la subrațul cuiva, aproape ca o încîlceală de tufe inutile. Îi creștea luxuriant în cavitățile adînc cioplite de ambele părți ale bustului, ca niște buruieni vâratice care se întind pînă la scara de piatră după ce acoperă toată grădina. Cele două tufișuri, strălucind în lumina soarelui, făceau ca pielea neobișnuit de albă din jurul lor să sugereze un teren nisipos de aceeași culoare.

Brațele i se încordară, în vreme ce mușchii umerilor i se rotunjeau ca norii de vară, tufele de la subsuori dispărîndu-i învăluite de umbră. Cînd se

ridica, pieptul îi tremura ușor la întâlnirea cu bara. Repetă mișcarea de mai multe ori.

Pe băieți îi subjugă vitalitatea, prisosul de vigoare. Erau copleșiți de acest preamult, neplăcut și străin pentru ei, de excesul de viață și de senzația de forță brută, toate doar de dragul vieții, fără altă finalitate explicabilă. Viața, strecurată în trup fără ca el să știe, pusese stăpânire pe el străpungându-i făptura, în vreme ce preaplinul se revărsa în încercarea de a triumfa asupra lui cu fiecare prilej. În această privință, viața era ca o boală. Trupul său ros de asprimile existenței fusese plasat în această lume doar pentru devotamentul lui smintit, netemător de infecții. Ochii celor înfricoșați de contaminare îl oglindeau ca pe un reproș. Ezitând, băieții se dădură cu un pas înapoi.

Deși mă găseam sub aceeași impresie, reacția mea era întrucîtva diferită. În clipita în care i-am zărit chestia aceea enormă, am ajuns la erecție. Mă neliniștea eventualitatea că cineva ar putea băga de seamă, uitându-se la pantalonii mei. Oricum, de această dată mă preocupa nu doar plăcerea impură. Văzusem ceea ce mi-am dorit, dar contrar așteptărilor șocul momentului dădu la iveală un sentiment de altă natură, cu totul neprevăzut.

Era gelozia. O gelozie atît de puternică încît mă făcu să renunț singur la dragostea pentru Omi. La situația în care mă aflam și-au adus contribuția și cerințele pregătirii spartane, de care tocmai devenisem conștient. (Faptul că aștern pe hîrtie cartea de față e o dovadă în acest sens.) Sfios pînă și atunci cînd mă uitam în ochii cuiva — aceasta datorită firii bolnăvicioase și iubirii exagerate de care avusesem parte încă din copilărie — am început să fiu obsedat de preceptul „trebuie să devin puternic”. Un mod de a mă antrena l-am descoperit în fixarea cu privirea, la întîmplare, a călătorilor din tramvaiul care mă ducea și mă aducea de la școală. Cei mai mulți întorceau capul deranjați, fără a da semne deosebite de intimidare în fața privirilor insistente ale unui copil firav și palid. Rareori se întîmpla ca vreunul să se holbeze și el la mine. Convins de victorie de fiecare dată cînd îmi ocoleau căutătura, încet-încet am ajuns să fiu în stare a privi lumea în ochi...

Iubirea am dat-o uitării, o dată ce am renunțat la ideea de a fi îndrăgostit. La prima vedere, era o stupiditate. Am uitat de erecție, îndubitabil semn al iubirii. Vreme îndelungată apărea în mod inconștient, cum tot inconștient se petrecea de-o bună bucată de vreme și „obiceiul rău” la care erecția te ispitește cînd ești singur. În ciuda faptului că despre sex aveam deja cunoștințe considerabile, încă nu mă frămînta latura discriminatorie, selectivă.

Eram însă departe de convingerea că dorințele mele, ieșite din făgașul obișnuit, se înscriau într-un perimetru normal și legitim, cum nu-mi închipuiam nici că prietenii, fără excepție, aveau aceleași poftă ca mine. În mod surprinzător, asemenea unei fete naive cufundată în lectura romanelor de dragoste, toate visele gingașe mi le îndreptam spre iubirea dintre bărbat și femeie sau spre căsătorie. Pasiunea pentru Omi am aruncat-o la gunoiul enigmelor confuze, fără să mai scormonesc în profunzimea înțeleșurilor. Dacă acum, scriind, folosesc cuvinte precum „dragoste” sau „pasiune”, nu înseamnă că percepeam totul în virtutea

acestora. Nici nu visam măcar că între viața mea și dorințele amintite se va stabili o legătură de mare importanță.

Cu toate acestea, intuiția îmi spunea că aveam nevoie de singurătate. Lua înfățișarea unei ciudate neliniști, fără noimă — m-am referit deja la teama pronunțată de a deveni adult, din perioada copilăriei, m cazul meu, sentimentul provocat de creștere a fost mereu însoțit de un zburcium acut, nefiresc. Pe vremea când creșterea rapidă mă obliga an de an să-mi lungesc pantalonii din rezerva îndoită de croitor pe dinăuntru, îmi însemnam înălțimea cu creionul pe un stîlp din casă, la fel ca toți copiii. O făceam în sufragerie, în prezența celorlalți membri ai familiei, care ba se amuzau pe seama mea, ba se bucurau pur și simplu văzîndu-mă crescînd. Mă străduiam să afixez o mină surîzătoare, dar gîndul că voi ajunge la statura unui adult mă făcea să presimt o criză teribilă. Teamă nedefinită față de viitor mi-a sporit capacitatea de a visa, desprins de realitate, și m-a împins în același timp spre acel „obicei rău” ce mă făcea să-mi găsesc adăpost în lumea imaginarului. Neliniștea îmi îngăduia acest act.

— Tu sigur o să mori înainte să împlinești douăzeci de ani!

Sînt cuvintele folosite de prieteni atunci cînd se distrau pe seama lipsei mele de vlagă.

Cu fața schimonosită de-un surîs amar, descopeream în acea premoniție, ciudat lucru, o dulceagă atracție sentimentală.

— Facem pariu?

— Dacă tot e să pariez, nu-mi rămîne decît s-o fac pe viață, nu pe moarte

— replicam.

— Cu părere de rău, o să pierzi.

Remarca era caracteristică pentru cruzimea acelei vîrste.

Spre deosebire de Omi, nici eu nici ceilalți colegi de clasă nu ne bucuram deocamdată de pilozitate bogată sub braț. Ne mijiseră doar dteva sărmane firicele, ca niște mlădițe. Din acest motiv pînă acum n-am manifestat o atenție deosebită față de acea zonă a corpului, devenită obsesie pentru mine numai și numai din cauza lui Omi.

De-o vreme petreceam minute la rînd în fața oglinzii din baie, care îmi reflecta impasibilă goliciunea. Mă simțeam ca un pui de rață convins că va ajunge lebădă cînd se va face mare. Era inversul situației din acea poveste plină de eroism. Încercam din răspuțeri să descopăr, în imaginea din oglinda aflată în fața ochilor, nădejdea că odată și-odată umerii mei slabi și pieptul teșit, pentru moment atît de diferiți, se vor asemăna cîndva cu ai lui Omi. Între timp, neliniștea dîntotdeauna, ca o pojghiță de gheață, mi se așternea în suflet. Nu era atît neliniște, cît o certitudine de esență masochistă, ca o revelație divină care îmi spunea că niciodată nu voi semăna cu Omi.

Stampele din epoca Genroku* sînt marcate adeseori de asemănarea frapantă din înfățișarea cuplului de îndrăgostiți, bărbat și femeie. La fel, și idealul universal al frumuseții din sculptura greacă se apropie de prezentarea similitudinilor dintre bărbat și femeie.

* *Perioada domniei împăratului Higashiyama (1688-1704), marcată de stabilitate politică și efervescență culturală.*

Acolo se află poate unul din secretele iubirii. În profunzime, nu-i străbănută oare iubirea de dorința arzătoare și imposibilă de-a fi asemeni partenerului, întru totul? Nu-l mîină această dorință pe om la încercarea de-a face imposibilul posibil, din direcție contrară, conducîndu-l la o tragică ruptură? De vreme ce îndrăgostiții nu pot fi perfect asemănători, încep a-și da silința să se deosebească unul de altul cît de puțin.

Nu există oare un sistem mental în care o astfel de ruptură, ca atare, se vede pusă în folosul cochetăriei? Trist e însă faptul că asemănarea e o iluzie de-o clipă. Aceasta pentru că, deși fata prinde curaj iar băiatul devine timid, nu le rămîne altceva de făcut decît să-și străbată unul altuia existența în căutarea similitudinilor reciproce, iar apoi să dispară undeva departe, într-o depărtare de-acum lipsită de conținut.

Dacă ar fi să țin seama de secretul de mai sus, gelozia mea, de o violență care mă făcuse să-mi spun că am renunțat la iubire, tot iubire trebuie să fi fost. Am ajuns să-mi îndrăgesc „asemănarea cu Omi” de la subsuoară, care înmugurea și creștea puțin cîte puțin, sfios și încet, tot mai neagră.

A început vacanța de vară. Deși o așteptasem cu nerăbdare, mă punea în încurcătură deoarece nu prea știam cum s-o folosesc. Vacanța se dovedea un festin în care nu-mi găseam locul, deși tînjisem atît de mult după ea.

Din ziua în care mi-au descoperit o ușoară formă de tuberculoză infantilă, doctorul mi-a interzis să mă expun razelor ultraviolete puternice. Îmi era interzis să stau mai mult de treizeci de minute pe malul mării, la soare. Ori de cîte ori nesocoteam interdicția, eram răsplătit cu febră. Oprit și de la exercițiile de natație de la școală, nici acum nu știu să înot. Dacă o pun în legătură cu fascinația mării — care mai tîrziu avea să devină o adevărată obsesie, subjugîndu-mă cu forța ei—neputința mea de a înota dobîndește o nouă semnificație.

Cu toate acestea, fără să mă fi confruntat deocamdată cu tentația irezistibilă a mării, m-am aflat în vara aceluia an pe litoralul X, împreună cu mama, fratele și sora, din dorința de a petrece în voie un anotimp pe de-a-ntregul incompatibil cu mine, anotimp la care tînjeam însă în mod inexplicabil.

Pe neașteptate, m-am trezit de unul singur pe-o stîncă.

Pîină în apropiere mă însoțiseră fratele și sora, în căutare de peștișori strălucind printre pietre, de-a lungul țărmlui, întrucît n-am găsit mare lucru, începură să dea amîndoi semne de plictiseală, țînci cum erau. Servitoarea, apărută între timp să ne conducă sub umbrela de plajă unde se afla mama, plecă doar cu cei mici. Pe mine mă lăsă locului după ce am refuzat să-i însoțesc, făcînd mofturi.

Soarele după-amiezii de vară pălmuia neîncetat suprafața mării. Golful, în întregime, era un vertij de amploare colosală. Muți, în larg adăstau nori estivali cu siluetele impunătoare și triste pe jumătate cufundate în mare. Aveau aură de profeți, iar musculatura le era palidă, ca de alabastru.

Singurele siluete umane care se zăreau aparțineau călătorilor în mișcare ezitantă pe puntea cîtorva iahturi, bărci și vase pescărești, toate pornite

din dreptul plajei. În jur domnea liniștea, atotcuprinzătoare. Briza mării îmi aducea la ureche o fîlfîire ca de insectă vioaie, mărturisindu-mi taine delicate, pline de tâlc. Alcătuit din stînci plate și docile aplecate spre mare, pe țarm nu se mai zăreau decît două, trei înălțimi abrupte de felul celei pe care mă așezasem.

La început valurile alunecau dinspre larg ca niște umflături cu tiv instabil. Pilcul de stînci scunde prelungite în mare, în ciuda brațelor albe de spumă ridicate în căutarea salvării, se abandona imensității de apă. Lăsa în același timp impresia că visează și la o plutire descătușată. Umflăturile își vedeau însă de drum imediat cu viteză constantă, tot mai aproape de mal. În cele din urmă, ceva se trezi înăuntrul glugilor tivite, înălțîndu-se. Valurile se ridicară și ele, dezvăluind în întregime privirii una din fețele imensei lame ascuțite a securii de apă, gata să-și pogoare lovitura asupra țarmului. Ghilotina bleumarin căzu, împruscînd în jur stropi albi de sînge. Imediat, spinarea de-o clipă a valului, în cădere clocotită pe urmele crestei sale sfărîmate, reflectă azurul nepătat, acel albastru nepămîntean răsfrînt în ochii unui muribund. Ivit într-un tîrziu la suprafață, șirul de stînci plate roase de timp și de apă își ascunse conturul în spuma albă născută din asaltul valurilor, ca apoi să strălucească puternic la retragerea acestora. Urmăream de pe înălțime crabi pironiți locului și alte vietăți împleticindu-se în acea lumină orbitoare.

Sentimentul de însingurare se contopi numaidecît cu amintirea lui Omi, în felul următor. Faptul că tihjeam la singurătatea lui debordînd de viață, singurătate zămislită din înlănțuirea la care viața îl supunea, mă făcea să-mi doresc a mă împărtăși din aceasta și, luîndu-1 drept model, a mă bucura de propria însingurare găunoasă prilejuită de prezența consistentă a mării, stare interioară similară la prima vedere. Aveam de jucat două roluri, al meu și al lui Omi. Pentru aceasta, eram nevoit să descopăr puncte comune între noi, oricît de neînsemnate. În vreme ce el o resimțea probabil doar inconștient, aș fi ajuns astfel în stare să-i preiau în mod conștient singurătatea, ca și cum ar fi fost încărcată de plăcere, și să mă comport ca atare pînă într-atît încît să-mi imaginez că senzația plăcută care mă încerca, în vreme ce mă uitam la el, coincidea, în cele din urmă, cu ceea ce el însuși simțea.

Din ziua în care tabloul Sfîntului Sebastian a devenit o obsesie pentru mine, am ajuns la obiceiul de a-mi încrucșa într-o doară brațele deasupra capului ori de cîte ori se întîmpla să mă despoi. Trupul meu plăpînd nu arăta nici ceai mai mică urmă din frumusețea și robustețea sfîntului. Ara reluat și acum gestul, ca din întîmplare. În chip cu totul ciudat, am simțit că mă excit în momentul în care privirea mi-a alunecat spre subsuoară.

O dată cu sosirea verii am băgat de seamă că sub braț începuse să-mi încolțească un tufiș închis la culoare, nu însă comparabil cu al colegului, desigur. Acesta constituia punctul nostru comun. Era limpede că excitarea mea avusese de-a face cu Omi. Și totuși, în mod incontestabil, direcția spre care se îndrepta imboldul sexual era propria mea subsuoară. Cîțiva factori la un loc — briza care îmi provoca tremurul nărilor, lumina puternică de vară care îmi prăjea pieptul și umerii goi, lipsa oricărei siluete umane cît vedeai cu ochii — mă îmboldiră pentru prima oară să dau curs „obiceiului rău” sub cerul senin. Ținta aleasă o aveam sub braț.

.. .O curioasă tristețe îmi scutura trupul. Mai tare ca soarele, singurătatea mă frigea. Izmenele de lână lipite de piele îmi dădeau o senzație neplăcută. În cele din urmă am coborât de pe înălțimea stîncoasă, afundându-mi tălpile în nisip. În apă, picioarele mele arătau ca niște scoici moarte și albe, iar pe fundul mării se distingea cu claritate, strălucind printre unde, un covor de pietre încrustat cu cochilii. Am îngenuncheat. Valurile sparte de această mișcare se apropiară cu vuiet sălbatic și mi se izbiră de piept în încercarea de a mă învălui aproape cu totul în spumă. La reflux m-am trezit spălat de ceea ce mă murdărise. Amestecată printre diversele forme de viață purtate de valuri — puzderia de semințe de alge, de vietăți minuscule sau icre de pește — ceata mea de spermatozoizi fu înghițită de marea spumegîndă ce bătea în retragere.

Toamna, la începutul noului trimestru, Omi lipsea. După anunțul lipit pe panou se vedea că fusese exmatriculat.

Toți colegii de clasă începură să vorbească despre mîrșăviile lui, așa cum o face poporul după moartea unui tiran, își aminteau, pe rînd, cum a luat împrumut zece yeni și nu i-a mai înapoiat, cum s-a făcut stăpîn pe un stilou de import, cu zîmbetul pe buze, cum l-a strîns pe unul de gît, toate isprăvi de-ale lui Omi pe seama colegilor. Faptul că eram singurul care nu cunoștea măcar una dintre ticăloșiile pe care le pusese la cale mă făcu extrem de invidios. Dezamăgirea mi-a fost însă oarecum atenuată de lipsa oricărei opinii certe cu privire la cauza care i-a provocat exmatricularea. Nici cel mai ager știe-tot, de nelipsit în orice școală, n-a fost în stare să producă un motiv pe deplin convingător pentru care Omi să fie dat afară. De la început profesorul se rezumă să afirme, rînjind, că „prostiile” comise se aflau la originea celor întîmplate.

Numai eu aveam un soi de tainică certitudine în privința boacănelor lui Omi. Nu încapă îndoială că fusese părtaș la o conspirație de mare anvergură, fără ca el însuși să-și fi dat bine seama despre ce era vorba. Pentru Omi sensul vieții și soarta hărăzită erau imul și același lucru cu voința pusă în mișcare de sufletul său „ticălos”. Cel puțin așa mi se părea. Drept urmare, semnificația acestei „ticăloșii” suferi o transformare în forul meu interior. Conspirația extinsă, organizația secretă alambicat structurată și tactica subversivă impecabilă pe care aceasta le-a pus în mișcare trebuie să fi fost puse în slujba vreunui zeu necunoscut. Omi l-a servit, căutînd să-i convertească pe alții. Dat în vileag, fu ucis pe ascuns. L-au adus într-o seară în crîngul de pe colină, gol pușcă. L-au legat ambele mîini de un copac, la înălțime, și l-au străpuns cu două săgeți, una în pîntece, lateral, iar a doua sub braț.

Reflectînd puțin, mi-am dat seama că, atînat de bară înaintea ridicărilor, oferea o imagine cum nu se poate mai potrivită pentru a-mi aminti de Sf. Sebastian.

*

**

În anul patru de gimnaziu m-am îmbolnăvit de anemie. Aveam fața tot mai palidă, iar mîinile cadaverice. După ce urcam o scară înaltă, simțeam nevoia să stau o vreme ghemuit. Totul se datora trombei ca o negură albă ce mă lovise în ceafă, aducindu-mă în pragul leșinului, cu o gaură în cap la

locul impactului.

Ai casei m-au dus la doctor, care m-a diagnosticat drept anemic. Om interesant și prietenos, se arată dispus să răspundă întrebărilor referitoare la boală, cu privirea ațintită pe agendă. După consultație, m-am așezat alături, iar ceilalți din familie față în față cu el.

— Acum să vedem cum stăm cu etiologia, cauza bolii, cu alte cuvinte. Viermi duodenali are cam mulți, poate de aici i se trage. Ar trebui să-i facem un examen coprologic.

Rămîne cloroza, dar aceasta e o boală rară, mai frecventă printre fete, pe deasupra...

Ajuns aici, după ce sări peste un paragraf, mai bombăni ceva ca pentru sine și închise cartea. Mie însă nu mi-a scăpat porțiunea omisă. Se referea la masturbare. Simțeam că de rușine mi se accelerează pulsul. Doctorul mă citise foarte bine.

Mi-a prescris injecții cu arsenic. Efectul hematogen al acestui produs toxic m-a lecut într-o lună.

Dar nimeni nu știa că între insuficiența mea sanguină și poftele sîngelui se stabilise o relație anormală de interdependență.

Insuficiența sanguină congenitală mi-a întărit predispoziția spre visele cu vărsare de sînge, predispoziție care avea să-mi sporească această carență, ca apoi să ajung la un nesaț de sînge accentuat. Petrecerea în reverie a zilelor în asemenea chip, anevoioasă, mi-a călit și cizelat fantezia. Deși nu cunoșteam încă operele lui de Sade, din puternica impresie pe care mi-a lăsat-o descrierea Colosului din *Quo vadis* mi-am construit propria imagine asupra amfiteatrelor în care se dădeau lupte ucigătoare. Tinerii gladiatori romani își pierdeau acolo viața pentru simplul divertisment al spectatorilor. Moartea trebuia să fie scăldată în sînge și, pe deasupra, supusă unui ceremonial. Arătam interes față de toate formele de execuție și instrumentele folosite în administrarea pedepsei, mai puțin uneltele de tortură și spînzurătoarea, nesîngeroase. Armele letale de foc, precum pistoalele și puștile, nu se bucurau de trecere în fața mea. Săgețile, pumnalele și sulitele, cît mai primitive și barbare, aveau întîietate. Era țintit abdomenul, pentru a prelungi agonia. Victimei i se pretindea să scoată un strigăt prelung de durere, care te făcea să simți pustiul inexprimabil al existenței. Din străfunduri izbucnea apoi în flăcări bucuria propriei mele vieți și prindea glas, urlînd în replică. Poate era chiar bucuria oamenilor antici, ieșiți la vînătoare.

Soldați greci, sclavi albi din Arabia, prinți ai neamurilor necivilizate, ofițeri, liftieri de hoteluri, chelneri, pierde-vară și tineri acrobați se vedeau măcelăriți de armele mortale pe care le stocam în imaginație. Semănăm cu prădătorul barbar care, neștiind să iubească, își omora din greșală ființele cele mai dragi. Căzuți la pămînt cum stăteau, le sărutam buzele tresărind încă spasmodic. Instalația punitivă fixată la un capăt de șină, pe care se deplasa o scîndură groasă în care erau înfipite mai bine de zece pumnale, o inventasem grație unei inspirații de moment. Exista și o fabrică de pedepse capitale. Strungurile permanente în funcțiune din dotare perforau oameni, iar sucii sanguini îndulciți și îmbuteliat se scotea la vînzare. Cu mîinile legate la spate, multe dintre victime erau trimise spre acest Colosseum din creierul unui elev de gimnaziu.

Treptat, stimulul cîștiga în forță și, într-o bună zi, am ajuns să-mi imaginez ceva ce ar putea fi considerat drept răul suprem pe care omul îl poate atinge. Ca și în alte închipuiri ale mele, victimă căzu un coleg de clasă, un băiat priceput la înot și deosebit de bine clădit.

Camera din locul cu pricina, aflată la subsol, tocmai găzduia o petrecere secretă. Sfeșnice de mare finețe străluceau pe fețele de masă de un alb imaculat, cuțite și furculițe de argint flancau farfuriile. Nu lipseau nici obișnuitele coșulețe de garoafe. Dar, lucru ciudat, în mijlocul meselor rămăsese prea mult spațiu liber. Cu siguranță, mai târziu acolo vor fi așezate platourile.

— Mai așteptăm?

Întrebarea mi-o puse un comesean al cărui chip nu se vedea din cauza întunericului. Avea însă vocea gravă a unui om bătrîn. Din cauza întunericului nu se distingeau de fapt nici fețele celorlalți, ci doar niște mîini albe întinse sub lampă ca să manevreze cuțite și furculițe sclipitoare. În jur plutea un murmur permanent, asemenea unei conversații în șoaptă sau unui monolog bombănit cu jumătate de glas. Petrecerea era lugubră și mută. Singurul zgomot de luat în seamă îl scoteau scaunele, cu scîrțitul lor intermitent.

— Încă puțin.

Răsplătită cu o tăcere sumbră, replica mea părea să fi indispus întreaga asistență.

— Ia să vedem ce se întîmplă.

M-am ridicat în picioare și am deschis ușa bucătăriei. Dintr-un colț al acesteia suia o scară de piatră pînă la nivelul solului.

— Mai așteptăm?

— Nici vorbă, doar o clipă—îmi răspunse mofluz bucătarul, cu privirea coborîtă, fără să se întrerupă din tăiatul zarzavatului. Tăblia mare pe care gătea, din scîndură groasă, era goală.

Pe scara de piatră se rostogoli o voce hohotind de rîs. Era celălalt bucătar, care cobora ținîndu-l pe colegul meu de brațul voinic. Pe lîngă pantalonii lungi de toate zilele, băiatul avea pe el un tricou bleumarin care îi lăsa pieptul dezgolit.

— Bună, B.

L-am salutat, în treacăt. După ce coborî și ultima treaptă, se hlizi la mine șmecherește, cu mîinile vîrîte în buzunare. Pe neașteptate, bucătarul se năpusti la el pe la spate și îl strînse de gît. Băiatul nu se lăsă, opunînd rezistență cu îndîrjire.

„...o mișcare de judo, așadar.. .într-adevăr.. .cum s-o fi numind?... asta-i!... gîtuirea... dar adversarul nu moare, leșină doar...”

Le urmăream disputa chinuitoare, dus pe gînduri. Deodată băiatul își lăsă gîtul în jos, fără vlagă, în mîinile puternice ale bucătarului. Cu sînge rece, acesta îl luă în brațe și îl așeză pe tocător. Se apropie atunci al doilea bucătar. Cu gesturi mecanice, îi scoase colegului meu ceasul de la mîină, tricoul și pantalonii, lăsîndu-l gol în cîteva clipe. Despuiat și cu gura întredeschisă, băiatul stătea întins cu fața în sus. L-am sărutat pe gură, îndelung.

— Să-1 las așa, sau să-1 întorc pe burtă? mă întrebă bucătarul.

— Cred că-i mai bine cu fata în sus.

Socoteam că dacă rămîne în acea poziție i se va vedea pieptul, ca un scut de culoarea chihlimbarului. Celălalt bucătar tocmai coborîse de pe raft un platou în stil occidental, lat cît un om. Arăta destul de curios cu cele zece găurele perforate pe margini, cîte cinci de fiecare parte.

— Să-ncepem!

Cei doi bucătari îl culcară deasupra, pe spate. Fluierau amîndoi bine-dispuși, în timp ce petreceau o sforcică din cînepă prin găurile de pe ambele laturi, ca apoi să-i lege trupul cît mai strihs cu putință. Rapiditatea mișcărilor dovedea multă dibăcie. În jurul celui despuiat așezară frunze mari de salată, frumos rînd uite. Cuțitele și furculițele de fier, mari peste măsură, întregeau ansamblul.

— Să-ncepem!

Ridică ră pe umeri platoul. Le-am deschis ușa sufrageriei.

Mă întîmpină o tăcere binevoitoare. Vasul poposi în spațiul liber din mijlocul mesei, luminat de lucirea albă a lămpii. Revenit la masă, mi-am luat tacîmurile enorme de lingă platou, gata să mă servesc.

— De unde să tai mai întîi?

Nimeni nu-mi răspundea, simțeam însă mulțimea de chipuri aplecate în jurul platoului.

— Cred că de-aici e cel mai bine.

I-am înfipt furculița în inimă. Jetul de sînge mă împrășcă drept în față. Cu ajutorul cuțitului din mîna dreaptă, în cele din urmă, am tăiat mai întîi o bucată subțire din muschii pieptului...

Obiceiul meu cel rău devenea tot mai rău chiar și după vindecarea anemiei. În timpul orei de geometrie nu mă mai săturam să-1 sorb din ochi pe profesorul A, cel mai tînăr din toată cancelaria. Fost instructor de înot, după cum se spunea, avea fața arsă de soarele mării și vocea groasă a unui pescar. Din cauza frigului, în timp ce copiam scrisul de pe tablă îmi țineam cealaltă mîină în pantaloni. Fără să vreau, ochii îmi alunecau de pe caiet pe chipul profesorului. Cu vocea lui tinerească, acesta ne descîlcea în repetate rînduri nodurile problemelor de geometrie, timp în care ba urca, ba cobora de la catedră.

Frămîntările provocate de instinctul sexual făceau deja parte din viața mea cotidiană. Tînărul profesor îmi aducea în fața ochilor, pe neobservate, viziunea trupului gol al lui Hercule. În cutele hainei încrețite la spate — atunci cînd cu mîna stingă ștergea tabla iar cu creta din dreapta scria formule — vedeam cutele mușchilor lui „Hercule trăgînd cu arcul”.

În cele din urmă am căzut pradă obiceiului rău în timpul orei de geometrie.

Cu gîndul dus și capul plecat, în pauză am ieșit pe terenul de sport. Își făcu apariția unul din iubiții mei — repetent și dragoste neîmpărtășită totodată.

— Ai trecut ieri pe la familia Katakura pentru condoleanțe? Cum a fost?

Katakura, un băiat liniștit, răpus de tuberculoză, fusese înmormîntat cu două zile înainte. Deoarece aflasem de la un prieten că înfățișarea îi era de nerecunoscut, ca a unui diavol, am calculat în așa fel încît să ajung la casa lui, pentru omagiu, după încheierea incinerării.

— Cum să fie, n-a fost nicicum, era cenușă deja.

I-am tăiat-o scurt, în lipsa altui răspuns, ca brusc să-mi amintesc de un mesaj care ar fi trebuit să-1 flateze.

— Mama lui m-a rugat să-ți transmit toate cele bune. Te așteaptă s-o vizitezi neapărat, mai ales că de-acum o să se simtă cam singură.

— Prostii!

Uluit, am simțit un șoc puternic în piept, neașteptat dar plin de afecțiune. Obrajii iubitului meu se îmbujorară de sfințenia vârstei. Lumina din ochi îi strălucea de prietenie mai mult ca niciodată, dovadă că mă trata pe picior de egalitate. Intervenii din nou.

— Prostii! Văd c-ai ajuns și tu răutăcios, de vreme ce rîzi cu subînțeles.

În primele momente n-am priceput. E drept că nu rîsesem la întîmplare, îmi luă însă o jumătate de minut pînă să mă dumiresc. Mama lui Katakura era o văduvă zveltă, încă tînără și frumoasă.

Ceea ce mă întrista și mai mult era faptul că tardiva mea constatare se datora nu neapărat ignoranței, ci zonei de interes, care ne deosebea în mod clar pe unul de celălalt. Era părerea de rău de a mă vedea surprins să descopăr cu întîrziere gustul searbăd al sentimentului de distanță pe care îl acuzam, sentiment pe care în mod normal ar fi trebuit să-1 anticipez. Urît ca urma lacrimilor uscate pe fața plînsă a unui copil, mă simțeam dezamăgit de urîțenia propriului meu infantilism, acela de a considera, în chip mecanic, că simpla transmitere a unui mesaj era o cale de a mă pune bine cu el, fără a mai reflecta la reacția pe care ar fi putut să i-o provoace vorbele încredințate mie de mama lui Katakura. Eram prea istovit ca să folosesc și în cazul acesta întrebarea pusă de nenumărate ori înainte, „de ce nu se poate astfel?”. Dezgustat, îmi zdruncinam sănătatea, cast fiind. O atitudine mentală adecvată ar fi putut să mă scoată din asemenea situație (cîtă blîndețe!). Fără să fiu deocamdată conștient că de săturat mă săturasem cu siguranță de o anumită zonă a existenței, aveam convingerea că starea mea de sașietate viza reveria, nu viața.

Viața mă zorea să iau startul. Din propria mea viață? Chiar dacă întîmplător din alt loc, sosise ceasul cînd trebuia să pornesc, tîrîndu-mi pașii greoi înainte.

* *Lucrare a sculptorului francez Emile-Antoine Bourdelle(1861-1929).*
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Hercules_the_Archer_by_Emile_Antoine_Bourdelle.jpg

Capitolul 3

Toată lumea susține că viața e o scenă. Dar nu cred să fie prea mulți cei care, asemenea mie, vor fi început să perceapă viața astfel încă de la sfârșitul copilăriei. Pentru mine aceasta constituia deja o percepție bine definită, iar faptul că îngloba o experiență sumară și ingenuă mă făcea să cred, cu aproape trei sferturi din minte, că fiecare își începe viața în felul acesta, cu toate că undeva în adâncul sufletului mă îndoiam că cineva ar trebui să pornească la drum așa cum o făceam eu. Optimist, eram sigur că după ce-mi voi încheia rolul cortina va cădea oricum. Aici intervenea presimțirea mea privind o moarte prematură. Acest optimism, sau mai degrabă închipuire, se va răzbuna însă mai târziu cu duritate.

Trebuie să precizez că ceea ce încerc să lămuresc aici nu are de-a face cu problema „conștiinței de sine”, ci doar cu apetitul sexual și nimic altceva deocamdată.

Dacă un elev înapoiat e marcat înainte de toate de factori congenitali, în ce mă privește, din dorința de-a promova într-o clasă de rînd, am apelat la cunoscutele mijloace școlarești. Am copiat pe furiș răspunsul de la alt coleg, fără a-i înțelege conținutul, și am predat lucrarea de examen cu o expresie nevinovată, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Trucul acesta, mai neobrăzat și lipsit de înțelepciune decît folosirea fițuicii, dădea uneori rezultate. Elevul cu pricina avansa în clasa superioară. Lecțiile, desfășurate mai departe pe baza cunoștințelor dobîndite în anul anterior, rărâneau însă pentru el o enigmă. Avea de ales acum între două posibilități. Una era să urmeze calea greșită a golăniei, iar cealaltă să se prefacă din răspuțeri că înțelege. Opțiunea era determinată de calitatea, nu de cantitatea slăbiciunii și curajului. Ambele căi presupuneau temeritate și neputință, în proporții egale. Reclamau de asemenea, și una și alta, un soi de aspirație poetică spre lenevie.

M-am alăturat într-o zi grupului de băieți care, în trecere prin fața gardului școlii, discutau cu înflăcărare despre un coleg căruia i s-ar fi aprins călcîiele după o controloare din autobuzul cu care făcea naveta, împricinatul nefiind de față. La un moment dat bîrfa alunecă spre generalități, privind atuurile controloarei. Pe un ton voit rece, răstit, am făcut următoarea remarcă:

— De vină e uniforma. Poate șarmul îi vine de la faptul că îi stă strînsă pe trup.

Evident că acest detaliu nu mă făcuse să simt nici cea mai mică atracție carnală față de controloare. Intervenția mea își avea resortul în analogie—o pură analogie—combinată cu bravura vîrstei, care te fac să emiți opinii blazate și mature, de satir.

Cîțiva băieți au reacționat imediat. Grupul era alcătuit din elevi cu bune rezultate la învățătură și comportare ireproșabilă, moderați în toate privințele. Își exprimară părerea pe rînd.

—Ne uluiești! Te arăți mult mai grozav decît te credeam.

— Fără o experiență pe măsură, nimeni nu poate merge la țanc într-o chestiune de acest soi.

— Ești teribil, într-adevăr!

Ascultîndu-i, mi-am dat seama că aprecierile lor euforice și naive erau cam exagerate. Aș fi cîștigat poate în profunzime dacă m-aș fi gîndit că unul și același lucru poate fi exprimat într-o manieră mai discretă, fără a

atrage atenția. Regretam că n-am fost puțin mai rezervat.

Atunci când execută astfel de manevre ale conștiinței, nepotrivite vârstei, eroarea în care tinde să cadă un băiat de cincisprezece-șaisprezece ani e convingerea că așa ceva îi stă în putere dată fiind fermitatea lui în curs de formare, mult peste a celorlalți. Lucrurile stau însă altfel. Neliniștea și nesiguranța mea reclamau un control al conștiinței mai timpuriu decât în cazul altor băieți, atîta tot. Conștiința mea era un simplu instrument al confuziei, iar manevrele mele simple aproximații orbești, lipsite de siguranță. După Ștefan Zweig, „diabolicul — trăsătură înăscută, proprie fiecărei ființe umane — e neliniștea (*Unruhe*) ce mîină omul către infinit, în afară și dincolo de sine". Iar aceasta, „precum o frîntură de neliniște inseparabilă pe care natura ne-o lasă în suflet din haosul trecutului său", provoacă încordare, „încercînd să descompună totul în factori supraumani și suprasenzoriali". Acolo unde singura utilitate a conștiinței se rezumă la interpretări sau explicații, e firesc ca omul să se poată dispensa de serviciile ei.

Deși nu mă încercase nici un fel de atracție carnală față de o făptură de felul controloarei, un sentiment meschin de superioritate puse stăpînire pe mine văzînd în fața ochilor cum acea remarcă, exprimată cu bună știință și întemeiată numai și numai pe analogie și agerime, îi lua pe toți prin surprindere, făcîndu-i să roșească de sfială, ba mai mult, să afle în vorbele mele pînă și un ușor stimul sexual, de înțeles pentru capacitatea rapidă de asociație a adolescentului. Dar gîndurile mele nu s-au oprit aici. De data aceasta, cel păcălit urma să fiu eu însumi. Trezirea din sentimentul de superioritate avu loc într-un chip nedrept, despre care voi vorbi în continuare. Parte a acelui sentiment se transformă în trufie, adică beția care te face să crezi că mergi cu un pas înaintea altora. Când aceasta apare mai devreme, căzut în greșeala de-a cumpăni deja totul cu conștiința trează, chit că restul părților dormitează încă, beția convingerii că ai fi „mai avansat decât alții" se ajustează și devine modestia care îți spune că „la urma urmei, și eu sînt asemenea tuturor", judecată falsă care prin extensie te duce la gîndul că ești „asemeni tuturor din toate punctele de vedere" (extensie generată și susținută de partea încă ațipită), iar în final la concluzia impertinentă că „toți sînt la fel", conștiința ca simplu instrument al confuziei

actionînd aici cu toată forța... Astfel mi-am desăvîrșit autosugestia. Irrațională, prostească, falsă și, pe deasupra, percepută de mine însumi ca o incontestabilă amăgire, din această perioadă autosugestia a ajuns să ocupe cel puțin nouăzeci la sută din viața mea. Nu cred să existe om asupra căruia autosugestia să exercite o asemenea putere.

Cred că pînă și cititorii acestei cărți își vor fi dat seama că vorbele mele pe seama controloarei de autobuz, sugerînd întrucîtva senzualitatea, au fost posibile dintr-un motiv cît se poate de simplu, singurul care mie îmi scăpase. Motivul, evident, consta în faptul că mie îmi lipsea sfiiciunea înăscută a celorlalți băieți în chestiunile referitoare la femei.

Pentru a scăpa de acuza că nu fac altceva decît să-mi analizez faptele acelei perioade cu ajutorul gîndirii de acum, reproduc un text pe care eu l-am scris în acele zile, la vârsta de șaisprezece ani.

„Ryotaro se împrietenea cu copii necunoscuți fără nici o ezitare. Era sigur că nostalgia și plictiseala nemotivate, care îl încercau uneori, veneau din comportamentul lui jovial sau de la mimarea acestuia. Încrederea oarbă, element de bază al credinței, l-a plasat într-un soi de repaus febril. Mereu își spunea, în vreme ce lua parte la nostimade și șotii nevinovate, *acum nu-s nici mîhnit, nici plictisit*. Starea aceasta o numea *uitarea tristeții*.

Pe cei din jur îi măcina constant întrebarea dacă e fericit sau vesel din fire. La fel cum îndoiala e cea mai sigură realitate, aceasta trebuia să fie adevărata înfățișare a fericirii.

Ryotaro se definea însă ca fire voioasă, găsindu-și loc în certitudine.

În această ordine, ceilalți își arătau preferința pentru așa-numita lui *bună-dispoziție garantată*.

Pînă la urmă, deși vag, adevărul inițial fu închis cu forța într-un mecanism al minciunii. Mecanismul începu să ruleze la turație maximă. Cei din jur nu-și dădeau seama că Ryotaro se afla în *camera înșelării de sine*.”

„Mecanismul începu să ruleze la turație maximă. Funcționa oare acest mecanism cu toată puterea?

Neajunsul copilăriei stă în credința că dacă faci din diavol un erou, diavolul se va simți satisfăcut.

Oricum, sosi ceasul să iau startul în viață. Cunoștințele preliminare de care aveam nevoie în această călătorie proveneau înainte de toate din nenumăratele romane, pe care le citisem, un volum de educație sexuală, cărți pornografice care circulau printre prieteni, cât și din mulțimea de istorioare deșucheate aflate de la colegi seară de seară, în timpul exercițiilor în aer liber. Curiozitatea de nestăpînit îmi era, mai mult decît cele înșiruite mai sus, cel mai fidel însoțitor, iar hotărîrea de a-mi asuma postura unui „mecanism de minciuni” cum nu se poate mai potrivită pentru începutul de drum.

Mă cufundam cu extremă atenție în lectura romanelor, cercetînd modul în care percepeau viața și discutau cu sine cei de aceeași vîrstă. Necunoașterea vieții de internat, ignorarea cluburilor sportive și, pe deasupra, numărul mare de filfizoni din școala noastră, cu care rareori mai puteai aborda trivialități după trecerea perioadei aceluia inconștient „joc vulgar”, la care se adăuga sfîla mea extremă, toate acestea mă împiedicau să mă adresez direct fiecăruia în parte, motiv pentru care eram nevoit să pornesc de la generalități înainte de-a deduce ce simte „un băiat de vîrsta mea” atunci cînd e singur. Cît privește curiozitatea de nestăpînit, se pare că toți urma să parcurgem aceeași perioadă a pubertății. O dată ajunși aici, cu gîndul numai la femei, fața plină de coșuri și capul mereu încins, băieții scriau poezii siropoase. Întrucît citiseră texte despre sex, între care unele insistau asupra daunelor aduse de masturbare, în vreme ce altele, liniștitoare, susțineau că pericolul e neglijabil, de acum înainte și ei se dedicară cu entuziasm acestei practici. În această privință eram absolut asemenea lor! Cu toate acestea, autoînșelarea mea trecea cu vederea deosebirea evidentă legată de obiectul interesului vizat de obiceiul rău, în plan lăuntric.

În primul rînd, ei păreau a fi stimulați peste măsură de cuvîntul

„femeie”. La simpla reprezentare mentală a ideogramei care o ilustrează, roșeau, în vreme ce asupra simțurilor mele aceasta nu producea o impresie mai mare decât contactul vizual cu ideogramele ce corespund creionului, mașinii sau măturii. Această lacună a capacității de asociație, ieșită la iveală în întâmplarea cu mama lui Katakura, se manifesta uneori și în timpul discuțiilor cu prietenii, situându-mă pe altă lungime de undă. Ei se mulțumeau să mă considere poet, părere care îmi plăcea (deoarece aflasem că acest soi de oameni sînt negreșit înșelați de femei). Ca să pot comunica în mod coerent cu ceilalți, mi-am cizelat cu stăruință capacitatea de asociație.

Nu mi-am dat seama că ne deosebeau atît de evident nu doar latura interioară a simțurilor, ci și manifestările nevăzute în relația cu exteriorul. Nu știam, de pildă, că simpla privire aruncată pe fotografia unei femei goale le provoca imediat erecția, că eram singurul căruia nu i se întâmpla acest lucru, că imaginea nudă în stil ionic* a unui tînăr nu avea nici un efect asupra lor, în vreme ce pe mine mă excita (desigur, în urma unui proces de strictă selecție, caracteristic amorului pervers).

Faptul că în capitolul al doilea m-am referit expres și pe îndelete la *erectio penis* e legat de toate acestea. Dovadă e autoamăgirea mea, provocată de necunoașterea acestor detalii. În scena sărutului din orice roman se omitea descrierea erecției bărbatului. E firesc să nu fie menționată. Nici în studiile despre sex nu se pomenea de erecția drept consecință a unui simplu sărut. Citisem că aceasta apare fie înainte de relația trupească, fie în urma reprezentării mentale a unei astfel de relații. Eu trăiam cu impresia că în pragul aceluia moment, chiar și în lipsa dorinței — asemenea unei inspirații venite de departe — voi ajunge și eu la *erectio*. Zece la sută din gînduri îmi șopteau neîncetat „nu, numai tu nu vei ajunge acolo”, ca apoi șoptele să prindă chip în toate neliniștile mele. Mă întreb dacă vreodată, în timpul masturbării, voi fi avut în gînd parte din trupul unei femei, ca experiment măcar.

N-am avut niciodată. Consideram că indolenta constituia singurul motiv pentru care nu făceam recurs la femeie!

La urma urmei, nu înțelegeam. Că femeile zărite cu coada ochiului la colțul străzii, cu o zi înainte, străbăteau nopți de nopți visele celorlalți băieți. Că sînii femeilor le apăreau în vis ca niște meduze frumoase ivite din valurile nopții, iar și iar. Că partea cea mai de preț a femeii își deschidea buzele ude ca să cînte mereu, de zeci, sute și mii de ori, la nesfîrșit, un cînt de sirenă...

** Stil caracterizat prin delicatete și grătie feminină, contrastată cu sculptura dorica, în care predomină masculinitatea figurilor.*

Indolența, care va să zică? Din indolență, oare? Aceasta îmi era îndoiala. De aici izvora toată sîrguința pe care am depus-o în viață. Finalmente mi-am cheltuit-o întru apărarea indolenței, drept garanție că aceasta își va urma cursul.

Mi-a venit ideea să trec în revistă amintirile legate de femei. Din păcate

sînt extrem de puține.

Odată, pe cînd aveam vreo paisprezece ani, s-au întîmplat următoarele. În ziua în care tata s-a transferat la Osaka, cîteva rude s-au abătut pe la noi, însoțindu-ne, pe mama, pe mine, și frații mai mici în drumul de întoarcere de la gara Tokyo, unde îl petrecuserăm, cu toții, pe tata. Printre acestea se afla și Sumiko, o verișoară de-a doua. În vîrstă de aproximativ douăzeci de ani, era nemăritată.

Dinții din față îi avea ușor proeminenți. Deosebit de albi și frumoși, erau primii care străluceau atunci cînd rîdea, de parcă rostul rîsului său stătea în a scoate în relief acei doi, trei dinți a căror ieșire din rînd adăuga expresiei o drăgălășenie nespusă. Nota lor discordantă picura ca un strop de parfum peste armonia frumuseții și gingășiei chipului și siluetei, accentuîndu-le și sporindu-le farmecul.

Dacă iubire nu-i cuvîntul potrivit, pot spune că o „îndrăgeam” pe această verișoară. De pe vremea copilăriei îmi plăcea s-o privesc de la distanță. Cînd croșeta, stăteam uneori așezat lîngă ea mai mult de-o oră, fără să fac nimic deosebit.

După retragerea mătușilor în odaia din fundul casei, ne-am așezat amîndoi pe scaunele din sufragerie, unul lîngă altul, păstrînd tăcerea. Încă nu se risipiseră din mintea noastră urmele lăsate de învălmășeala din gară. Mă simțeam teribil de istovit.

— Vai, cît sînt de obosită, zise ea căscînd ușor, lovindu-se apoi delicat peste gură, cu degetele ei albe atingîndu-și buzele într-un gest ca de vrăjitorie. Tu nu ești obosit, prințisorule?

Ca din întîmplare, cu fața învăluită în cele două mîneci, își lăsă capul cu toată greutatea pe coapsa mea. Își schimbă apoi poziția feței cu o mișcare laterală lentă, după care rămase nemișcată o vreme. Pantalonii de la uniformă îmi tremurau de onoarea de-a fi folosiți drept pernă. Mirosul pudrei și parfumului ei mă năucea. Privindu-i profilul nemișcat, cu ochii senini, larg deschiși de oboseală, mă simțeam de-a dreptul tulburat....

Asta a fost tot. Am rămas însă mereu cu amintirea greutății scumpe ca a unei medalii ce mi-a stat cîteva clipe așezată pe coapsă. Senzația care mă încercase atunci nu era una de voluptate, ci de simplă bucurie, cum nu se poate mai aleasă.

În autobuzul care mă ducea și mă aducea de la școală întîlneam adeseori o fată anemică.

Aerul ei distant îmi trezi interesul. Se uita pe geam dezamăgită și plictisită parcă de toate cele, iar buzele ei tari, bine conturate, îmi atrăgeau de fiecare dată atenția. Cînd nu era prezentă, autobuzului parcă îi lipsea ceva. Pe nesimțite, am ajuns să urc și să cobor cu nădejdea că voi da peste ea. Mă întrebam dacă nu cumva m-am îndrăgostit.

Pur și simplu nu-mi dădeam seama. Nu înțelegeam cu nici un chip în ce fel se manifestă legătura dintre dragoste și apetitul sexual. Firește că pe atunci nu încercam să-mi explic prin intermediul iubirii vraja diabolică pe care Omi o exercitase asupra mea. Mă simțeam atras și de tînărul șofer de autobuz, un necioplit cu capul lucios, în același timp în care mă întrebam dacă sentimentele vagi pe care le nutream pentru fata din autobuz nu erau cumva dragoste. Ignoranța nu mă zorea să elucidez contradicția. Pri-

virea cu care îl urmăream pe tînărul de la volan conținea ceva inevitabil, sufocant, chinuitor și presant, în vreme ce în ocheada fugară aruncată spre fata anemică simțeam ceva forțat, artificial și obositor. Fără să fi înțeles legătura dintre ele, cele două priviri sălășluiau în mine nepăsătoare, coexistînd în bună înțelegere.

Chiar dacă impresia lipsei prea mari de „scrupulozitate” și de calitate „spirituale” pentru un băiat de vîrsta mea s-ar explica prin aceea că setea neobișnuită de a afla lucruri noi nu m-a îndreptat cu energie spre zone de interes moral, curiozitatea de care dădeam dovadă semăna cu dorul disperat de lumea exterioară al unui bolnav țintuit la pat ani în șir, fiind strîns legată, pe de altă parte, de o convingere imposibilă. Această convingere și această disperare, pe jumătate inconștiente, mi-au înviorat dorința într-atît încît putea să treacă drept ambiție nemăsurată.

Deși aveam o vîrstă fragedă, nu eram în stare de cultivarea linor idei vădit platonice. Să fi fost aceasta o nenorocire? Ce semnificație aveau pentru mine nenorocirile obișnuite din jur? Frămîntarea mea difuză pe seama poftei carnale mi-a restrîns obsesiile aproape în întregime la cele trupești. Am dobîndit deprinderea să mă conving pe mine însumi că această curiozitate pur spirituală, nu prea îndepărtată de aviditatea de cunoaștere, e „însăși dorința trupească”, pentru ca în cele din urmă să ajung la capacitatea de a mă înșela de unul singur și să-mi spun că sînt stăpîn al unui suflet într-adevăr desfrînat. Astfel am ajuns să-mi dau aere de adult și om de lume, afișînd mina unui ins sătul de femei.

Înainte de toate, sărutul a devenit o obsesie pentru mine. Reprezentarea sa ca act, în ce mă privește, nu era de fapt decît imaginea aceluia ceva în care sufletul meu își căuta adăpostul. Lucrul acesta îl pot spune acum. Dar pentru că la acea vreme confundam pornirea de a săruta cu dorința trupească, mă văzusem nevoit să mă dedic pe scară extinsă deghizării sufletului. Regretul neconștientizat de a mistifica firescul înnăscut mă îndemna cu îndărătnicie să-mi joc teatrul conștiinței. Reflectez puțin și mă întreb dacă omul e în stare să-și trădeze în asemenea măsură propria natură. Chiar și pentru o clipă.

Altfel, n-ar însemna că nu există cale de a explica ciudățenia unei alcătuirii sufletești care te face să dorești ceea ce nu dorești? Presupunînd că nu mă situam de aceeași parte cu omul moral, ci dimpotrivă, rezultă de aici că tănuiam în suflet cea mai imorală dintre aspirații? În asemenea caz, aspirația aceasta nu-i prea frumoasă? Să fi acționat de la un capăt la altul ca prizonier al convenționalismului și să mă fi înșelat pe mine însumi pe de-a-ntregul? Elucidarea acestei chestiuni a rămas un imperativ pentru viitor.

Stoicismul ipocrit a pus stăpînire pe toată țara aceasta o dată cu începutul războiului. Nu făceau excepție nici liceele, încă de la intrarea în gimnaziu visam să ne lăsăm „părul lung”, vis greu de îndeplinit chiar și după accesul în liceu. Moda șosetelor înflorate ținea și ea de domeniul trecutului. Exercițiile militare se tot înmulțeau, iar reformele inepte de tot soiul se țineau lanț.

Și totuși, atmosfera din școala noastră, promoție a unui formalism tradițional bine conceput, de dragul aparențelor, ne permitea o viață de

elev lipsită de constrângeri deosebite. Ofițerul atașat pe lângă școală, cu grad de colonel, era om plin de înțelegere, iar subofițerul N, sergent-major cu însărcinări speciale, căruia vorba fonfăită caracteristică dialectului din Tohoku* îi atrăsese porecla de fonfițer, dt și cd doi camarazi, drn-majorul și fleț-majorul, se purtau cu tact, arătând considerație față tradiția așezământului. Directorul, fost amiral în marina militară și caracter efeminat, își menținea postul înotînd cu moderație inofensivă prin valurile vremii, ajutat și de agenția care se ocupa cu chestiunile curții imperiale.

Încet-încet m-am deprins cu fumatul și băutura, o simplă mimare, în ambele cazuri. Războiul ne-a învățat să creștem într-o manieră straniu de sentimentală, conform căreia firul vieții urma să fie tăiat la douăzeci de ani și mai bine. Ce avea să se întîmple mai apoi nu trebuia să ne preocupe în nici un caz. Viața o tratam cu neobișnuită lejeritate. Viața ca o mare închisă secționată la douăzeci de ani, cu salinitatea în creștere accelerată, parcă te ajută să plutești în voie pe spate. Cîtă vreme ceasul căderii cortinei nu era prea departe, ar fi trebuit să-i dau zor cu reprezentăția piesei-mască destinată mie însumi. Amînam însă momentul plecării, și tot așa, de la o zi la alta, pînă trecură cîtiva ani buni fără nici un semn că voi face primul pas pe drumul vieții. N-au fost oare acele zile singura perioadă fericită pentru mine? Angoasele, chiar dacă nu mă ocoleau, se rezumau la cele cunoscute, fără contur. Mai aveam încă speranță în ziua de mîine, pe care puteam s-o contemplan mereu sub cerul senin, necunoscut. Călătorii imaginare, aventuri închipuite, propriul portret după ce voi fi ajuns om în toată firea, imaginea fermecătoarei mele mirese încă neștiute, dorința de glorie ce mă anima... frumos rînduite în geanta de voiaj gata de plecare — la fel ca ghidul, prosopul, periuța și pasta de dinți, cămășile și șosetele de schimb, cravatele și săpunul — toate acestea, cu tot războiul în toi, îmi ofereau pe atunci prilej de bucurie copilărească. Iluzorie peste măsură, credința că aș fi insensibil la durerea provocată de gloanțe o aveam încă intactă. Pînă și gîndul la propria moarte îmi dădea fiori de bucurie neîncercată. Mă simțeam ca și cum aș fi stăpînit lumea întreagă. Cine știe dacă nu era adevărat. Niciodată, ca în ceasul pregătirilor de drum, nu ești mai stăpîn pe coclaurile pe care le vei străbate. Aceasta e inutilitatea perfectă, cu numele de călătorie.

Obsesia sărutului și-a găsit în cele din urmă buzele de care să se lipească. Nu s-a întîmplat aceasta numai și numai pentru a da închipuirilor o ascendență distinsă? Cum am mai spus-o, deși nu era vorba nici pe departe de așa ceva, mă străduiam să văd acolo dorința.

**Regiune din nord-estul insulei Honshu*

Cu alte cuvinte, confundam cu dorința veritabilă vrerea absurdă de a o considera astfel. Imboldul puternic și imposibil de a nu mai fi eu însumi îl luam în mod greșit drept apetit sexual, acea dorință care se trezește în om din faptul că acesta rămîne el însuși.

Aveam pe atunci un prieten apropiat, cu toate că nu ne înțelegeam cu nici un chip. Coleg de clasă frivol, Nukada pe nume, se pare că mă preferase altora pentru clarificarea enigmelor limbii germane elementare, aceasta deoarece lingă mine se simțea în largul său. Inițial plin de

entuziasm în orice făceam, eram socotit elev bun la germana pentru începători. Se prea poate ca Nukada să fi intuit cât de mult detestam în adîncul sufletului titulatura de elev eminent (sugerînd un student în teologie) cu care fusesem etichetat (adevărat că altă etichetă care să-mi servească garantării siguranței nu exista), și cât de mult tînjeam după o „reputație proastă”. Prietenia lui conținea ceva de natură să-mi sensibilizeze slăbiciunea. Nukada, bărbat privit cu multă gelozie de către duri, era la curent cu ce se petrecea printre femei, ca un adevărat mediu ce comunică cu lumea spiritelor, lucru ce mă afecta într-o anumită măsură.

Primul mediu aflat în legătură cu lumea femeilor fusese Omi. Mai stăpîn însă pe mine la acea vreme, mă mulțumeam să consider această trăsătură ca parte a șarmului său, în vreme ce rolul jucat de Nukada în aceeași postură trasa cadrul supranatural al curiozității mele. Una din cauze era poate lipsa totală de frumusețe a lui Nukada.

Buzele de care vorbeam aparțineau surorii mai mari a lui Nukada, intrată în scenă în timp ce le făceam o vizită.

Femeia aceasta drăgălașă mă trată ca pe un copil, fără să-și dea prea multă osteneală. În clipa în care dădui cu ochii de bărbații care o înconjurau am devenit conștient că nu dispuneam de nici una din însușirile care ar putea atrage o femeie. Însemna că era exclus să mă pot transforma în Omi, constatare ce avu darul să mă facă să admit că această dorință reprezentase de fapt dragostea mea pentru Omi, dacă era să chibzuiesc mai bine.

Am ajuns astfel să trăiesc cu impresia că sînt îndrăgostit de sora lui Nukada.

Cu aceeași naivitate nemăsurată ca și a celorlalți colegi de liceu, ba dădeam tîrcoale casei unde locuia, ba stăteam la pîndă ceasuri întregi în librăria din apropiere, doar doar s-o ivi prilejul s-o prind în clipa în care ar fi urmat să treacă prin fața vitrinei. Uneori strîngeam perna în brațe, cu gîndul la îmbrățișarea ei, sau îi desenam buzele în fel și chip, alteori vorbeam de unul singur, de-a dreptul copleșit. Ce rost aveau toate? Aceste eforturi artificiale mă aduceau la o stare de epuizare mentală extremă, paralizantă aproape. Inima, cea adevărată, luînd seama la nefirescul încercării neostoite de a mă convinge c-o iubesc, opunea rezistență printr-o oboseală maldivă. Sfirșeala aceasta psihică părea să conțină o otravă înfricoșătoare. În intervalul dintre strădaniile forțate ale inimii se întîmpla să fiu luat cu asalt de o stare anostă greu de îndurat, de care scăpăm trecînd cu nepăsare la altă reverie. Revenit la mine însumi, mă învioram imediat, cuprins de vîlvătaie pe drumul ce ducea către imagini mentale aberante. Flacăra avea să dăinuie în suflet, abstractizată, cu adnotări forțate adăugate ulterior, ca și cum această pasiune i-ar fi fost destinată ei. M-am înșelat încă o dată de unul singur.

Dacă cineva mă acuză că narațiunea de pînă acum păcătuiește prin tenta prea conceptuală și abstractă, nu-mi rămîne decît să-i răspund că n-aș fi avut chef să înfățișez pe larg reprezentări deloc deosebite — în ochii cuiva din afară — de imaginea unui adolescent normal. Exceptînd rușinea din suflet, în ce mă privește, acea perioadă nu a fost deosebit prin nimic de aceea a unui om obișnuit pînă și sub aspectul vieții launtrice. Eram în

întregime asemenea lor. E suficient să vă imaginați un elev sub douăzeci de ani, cu o prestație școlară rezonabilă și mereu agățat de carte, cu o curiozitate obișnuită și aspirații firești, doar mai retras, poate din cauza aplecării excesive spre introspecție, gata să roșească din te miri ce, dar neîncrezător că farmecul lui ar putea face din el un răsfățat al cucoanelor. Mai imaginați-vă cum tânjea el după femei, cum ardea de pasiune, cum se frământa în zadar. Nimic mai simplu și banal decât să-ți închipui așa ceva. Firește că am evitat descrierile plictisitoare care să meargă cu sfințenie pe acest calapod. Asemenea elevului sfios, am traversat exact aceeași perioadă atât de lipsită de însuflețire și i-am jurat regizorului supunere absolută.

Între timp am început să-mi îndrept gândurile, orientate pînă atunci exclusiv către tinerii mai în vîrstă, și spre cei mai mici decât mine, încet-încet, lucru datorat fără-ndoială faptului că și aceștia atinseseră vîrsta lui Omi. Cu toate acestea, deplasarea interesului afectiv de care vorbesc viza și natura iubirii. Deși era vorba, ca și pînă acum, de sentimente tănuite în a dineul sufletului, am ajuns să adaug iubirilor sălbatică și o iubire rafinată. O dată cu creșterea mea în virtutea naturii, începeau să iasă la iveală semnele dragostei de protector, din categoria pederastiei.

În clasificarea perversilor, Hirschfeld îi numește *androphilis* pe cei atrași exclusiv de adulții de același sex, și *ehebophilis* pe cei care preferă vîrsta copilăriei sau a adolescenței. Eu eram pe cale să înțeleg ultima categorie. Efebul este adolescentul din Grecia antică, adică tînărul cu o vîrstă cuprinsă între optsprezece și douăzeci de ani, al cărui nume derivă din numele zeiței Hebe, mama nemuritorului Hercule, născută din Zeus și Hera. Zeița Hebe, cea care umplea paharele zeilor din Olimp, era un simbol al tinereții.

Există un băiat chipeș, de optsprezece ani neîmpliniți, de curînd intrat în liceu. Avea pielea albă, buze grațioase și sprîncene domoale. Cu o înfățișare pe placul inimii mele, știam că îl cheamă Yakumo.

Acesta mi-a dăruit un soi de plăcere, fără să-și fi dat seama, în schimburi ce durau cîte o săptămînă, fiecare șef al claselor superioare trebuia să dea comanda adunării de dimineață. Cînd îmi venea rîndul, la interval de patru săptămîni, îmi făceam datoria atît la gimnastica matinală, cît și după-masa, la instrucție (obișnuită în liceu, presupunea treizeci de minute de gimnastică specifică marinei militare, după care, cu uneltele pe umăr, mergeam la săpat tranșee antiaeriene sau tăiat iarba). O dată cu sosirea verii, în ciuda strictetei cu privire la ținută din școala noastră și poate sub presiunea modei de atunci, elevilor li s-a ordonat ca în timpul gimnasticii matinale și celei militare de după-amiază să facă exercițiile dezbrăcați pînă la brîu. De la tribună șeful clasei dădea semnalul adunării de dimineață, ca apoi să ordone „haina, jos!”. După ce toți executau ordinul, cobora de la tribună și striga „salut” în fața profesorului de gimnastică, urcat în locul lui, alerga pînă la rîndul ocupat de colegi, ultimul din formație, se dezbrăca și el și se apuca de gimnastică, cu misiunea îndeplinită, deoarece la încheierea exercițiilor fizice ordinele urmau să fie preluate de către profesor. Rolul acesta mă îngrozea de-a dreptul, încît mai că mă treceau toate apele, cu toate că rigiditatea

cazonă a programului pe care tocmai l-am amintit mi se potrivea din întâmplare ca o mănușă, ceea ce mă făcea să-mi aștept rîndul cu oarecare nerăbdare. Desfășurarea programului îmi permitea să-l văd pe Yakumo la cîțiva pași distanță, pe jumătate gol, fără teama că acesta o să bage de seamă cît de prăpădit arătam eu dezbrăcat. Acesta era motivul nerăbdării mele.

Stătea de obicei în primul sau în al doilea rînd din față, lîngă tribuna de comandă. Obrajii lui de Hyakinthos se îmbujorau imediat. Era o delectare să-l privești la adunarea de dimineață, cînd Yakumo venea în fugă la aliniere, mai mai să-și înghită suflarea. De multe ori își descheia haina la repezeală, cu respirația tăiată, după care își scotea cămașa din pantaloni smulgîndu-și-o la iuțeală. De la tribună, urmărind într-o doară cum se dezvelește privirii torsul lui neted și alb, mă străduiam să-l ocolesc cu privirea, dar nu reușeam. De aceea, am tresărit cînd unul din prieteni mi-a atras în treacăt atenția, „mereu ții privirea plecată cînd te afli la comandă, se vede treaba că ești slab de înger”. Și de această dată am scăpat ocazia de a mă apropia de trupul lui trandafiriu, pe jumătate dezbrăcat.

Elevii cursului liceal petrecură o săptămîină de vară în vizită la școala forțelor navale din orașul M. În ziua de care vorbesc, ne-am dus cu toții la bazin pentru lecția de natație. Întrucît nu știam să înot, am rămas să privesc de pe margine, sub pretextul că sînt deranjat la stomac. Pentru că imul din locotenenți susținea că soarele e o adevărată binefacere, cei bolnavi au fost puși și ei să se dezbrace pînă la brîu. Am observat că Yakumo făcea și el parte din grupul suferinzilor. Cu brațele albe încrucișate numai încordare, își ținea pieptul atins de soare în bătaia brizei, timp în care, cu dinții imaculați din față, își mușca stăruitor buza inferioară. Nimic nu mă împiedica să mă apropii de el, pentru că ceilalți bolnavi închipuiți începuseră să se strîngă ciorchine în umbra copacilor din jurul bazinului. Îi măsurăm din ochi bustul mlădios și abdomenul respirînd în tihnă. Mi-am amintit un vers al lui Whitman.

...Tinerii fac pluta pe spate, cu fața spre cer, cu pîntecele lor alb, bombat sub soare. .

Dar nici de data asta nu i-am adresat vreun cuvînt. Îmi era rușine de pieptul meu plăpînd și de brațele mele palide și subțiri.

*

* *

În 1944, altfel spus, cu un an înainte de sfîrșitul războiului, în septembrie, după absolvirea școlii pe care am frecventat-o neînterupt din copilărie, am intrat la o universitate. La insistențele tatălui, care nu mi-a lăsat alternativă, m-am văzut obligat să-mi aleg dreptul ca specialitate. Nu mi-a fost însă greu să îndur, convins că peste puțin timp voi fi înrolat în armată și voi cădea pe front, în vreme ce toti ceilalți din familie vor muri în urma atacurilor aeriene.

După obiceiul vremii, am intrat la universitate în locul unui student recrut dintr-un an superior, care mi-a împrumutat uniforma facultății înainte de a pleca pe front. Am început să merg la cursuri îmbrăcat în uniformă, cu promisiunea s-o înapoiez familiei sale cînd îmi va fi venit

rîndul la înrolare.

Concomitent cu teama cumplită de raidurile aeriene, îmi așteptam nerăbdător moartea, animat de-un fel de dulce speranță. Pentru mine viitorul constituia o povară, lucru pe care l-am spus nu o dată. Am simțit dintru început că viața mă constrînge prin ideea de datorie. Eram conștient că nu-mi stă în putere s-o duc la îndeplinire, iar viața mă trăgea sever la răspundere pentru această neputință. Ce reconfortant ar fi, mă gîndeam, ca prin moarte să-i joc vieții un renghi. Simpatizam instinctiv cu doctrina morții, în mare vogă în timpul războiului. Dacă din întâmplare aș fi avut parte de o „moarte glorioasă în luptă” (deloc potrivită pentru mine), aceasta ar fi însemnat să-mi închei viața într-un mod cum nu se poate mai ironic și aș fi avut de ce rîde pentru totdeauna de dincolo de mormînt. Astfel încît, la auzul alarmei, eram primul care se ascundea în adăpostul antiaerian.

...Am auzit un sunet stîngaci de pian.

Mă aflam în casa unui prieten care urma să fie înrolat în trupa specială de cădeți a marinei. Pe Kusano — acesta îi era numele—îl prețuiam ca pe unicul camarad din liceu cu care puteam sta de vorbă despre cele mai neînsemnate chestiuni sufletești. Nu eram doritor de prieteni, consider însă oribilă pornirea care m-a făcut să scriu cele ce urmează, lucruri de natură să lezeze singura prietenie pe care o aveam.

— Cîntă bine, crezi? Uneori tonul pare cam agresiv.

— E sora mea mai mică. Profesorul a plecat cu dteva clipe mai înainte, iar acum exersează.

Ne oprirăm din dialog, din nou cu auzul încordat. Probabil că ceea ce îi răsuna lui în urechi era nu doar melodia din camera alăturată, familiară lui, căci o auzea zilnic, ci frumusețea ei, iritantă și stîngace, de care în curînd va trebui să se despartă. În tonalitatea sunetelor de pian ghiceai căldura sufletească pe care o descoperi în prăjitura făcută de un ageamiu cu rețeta în mîină. Nu m-am putut abține să nu-1 întreb:

— Cîți ani are?

— Optsprezece. E următorul copil, după mine, răspuse Kusano.

Cu cît ascultam mai mult, cu atît îmi dădeam seama că sunetele veneau de la o făptură de optsprezece ani predispusă la visare, inconștientă încă de propria-i frumusețe și păstrînd mai departe urma copilăriei lipită de vîrfurile degetelor, îmi doream ca exercițiul să continue la nesfîrșit. Dorința mi s-a împlinit. Începînd cu acea zi, de cinci ani aud în suflet cîntecul de atunci al pianului. De cîte ori n-am încercat să-mi spun că e o închipuire? De cîte ori rațiunea mea n-a luat în rîs această iluzie? De cîte ori propria slăbiciune nu mi-a ridiculizat autoamăgirea? Și totuși, melodia pianului m-a subjugat, iar dacă din cuvîntul destin ar putea fi înlăturate conotațiile întunecate, aș putea spune că sunetele acelea țineau pentru mine într-adevăr de destin.

Acest cuvînt mi se întipărise în memorie cu puțină vreme înainte, printr-o ciudată împrejurare. După festivitatea de absolvire a liceului, în mașina care ne ducea pentru prezentarea salutului la Curtea Imperială împreună cu ex-amiralul director, moșneagul acesta posac, cu ochii înecați în urdori, mă critica pentru că mă înrolasem în armată ca simplu soldat, cînd aș fi putut cere să mă încadrez în trupa specială de cădeți, insistînd asupra

faptului că n-aș fi făcut față rigorilor cazone, cu constituția mea fizică fragilă.

— Sînt pregătit pentru orice.

— Habar n-ai de realitate, de aceea vorbești astfel. Oricum, termenul pentru cereri a trecut deja, așa că nu mai e nimic de făcut. Acesta ți-e destinul*!

Folosise cuvîntul englez, *destiny*, pentru destin, pocindu-l cu pronunția de la sfîrșitul secolului al nouăsprezecelea.

— Ce spuneți?

— Destinul, zic. Asta face parte din destinul tău.

Tacticos, reluase cuvîntul în două rînduri, în aceeași pronunție, cu un fel de nepăsare în care se ascundea acea grijă bătrînească de a nu te arăta prea binevoitor față de un tinerel.

Mai auzisem și alte fete cîntînd la pian în casa lui Kusano. În atmosfera puritană de aici, diametral opusă de ceea ce am descoperit în familia lui Nukada, cele trei surori se făceau imediat nevăzute, lăsînd în urmă un surîs discret. Cum data înrolării lui Kusano se apropia tot mai mult, ne vizitam pe rînd, apăsăți de povara despărțirii. Muzica pianului a făcut din mine un om neîndemînatic în relația cu sora lui mai mică. De cînd îmi aplecasem urechea la acele sunete, nu mă mai simțeam în stare să-i vorbesc sau s-o privesc în ochi, de parcă i-aș fi aflat un secret. Atunci cînd se întîmpla să ne aducă ceaiul, nu-i zăream decît picioarele, mișcîndu-se lejer și cu multă agilitate. Poate și pentru că nu eram obișnuit să văd picior de femeie, din pricina modei pantalonilor, frumusețea lor m-a emoționat.

În mod inevitabil, din relatarea mea s-ar putea crede că picioarele ei îmi vor fi stimulat simțurile. Dar n-a fost așa. Am spus de atîtea ori că-mi lipsea cu desăvîrșire o părere definitivă privind dorința carnală față de sexul opus. O bună dovadă în acest sens e faptul că niciodată n-am simțit nevoia să privesc o femeie goală. Meditam însă cu seriozitate la iubirea față de femeie, iar cînd acea oboseală otrăvită îmi invada sufletul și mă împiedica să merg pe firul acestui gînd, aflam bucurie în constatarea că sînt un om dominat de rațiune, prin asemănarea sentimentelor reci și vremelnice cu ale unui bărbat sătul de femei ajungînd pînă și la satisfacerea dorinței ostentative de a face pe adultul. Această lucrare a gîndurilor mi s-a înrădăcinat în suflet, asemenea unui automat de cofetărie care, o dată pus în acțiune de cîte-o monedă strecurată, face să-ti alunece în palmă cîteva caramelle.

Îmi închipuiam că poți iubi o femeie în lipsa oricărei dorințe. Pesemne că era vorba de cea mai necugetată idee de la începutul istoriei umane. Fără s-o știu (iertată fie-mi exprimarea exagerată, trăsătură ce mă caracterizează), încercam să fiu un Copernic în doctrina iubirii.

**Cuvintele de origine straina asimilate in japoneza suporta diverse modificari fonetice,impuse de particularitatile de pronuntie ale acestei limbi.*

În consecință, credeam cu siguranță în conceptul de amor platonice, fără să fiu conștient. Deși ar putea să pară că vine în contradicție cu cele

susținute mai înainte, o credeam cu onestitate și în chipul cel mai pur. Dar obiectul credinței mele nu era însăși puritatea? Nu purității i-am jurat oare fidelitate? Aceasta e o chestiune pentru mai târziu.

Dacă uneori aveam îndoieli cu privire la amorul platonice, de vină era aplecarea mea mentală spre noțiunea de trupesc, cât și acea oboseală nefirească din care se trăgea satisfacția maladivă de a face pe adultul.

În ultimul an de război împlineam douăzeci și unu de ani. Imediat după anul nou, universitatea noastră fu mobilizată la fabrica de avioane din apropierea orașului M. Opt zecimi din studenți au ajuns muncitori, iar restul, cei plăpânzi, erau ocupați în administrație. Eu făceam parte din cei din urmă. După ce anul trecut mă declaraseră promovată cu gradul B la controlul stării de sănătate, mă temeam că voi primi curînd ordinul de recrutare. Atît de mare încît îți lua treizeci de minute numai s-o traversezi, fabrica, întinsă peste această zonă dezolantă, înecată în pulbere galbenă, lucra cu mai multe mii de muncitori. Și eu printre ei, purtam numărul 4 409, iar ca angajat temporar, 953. Cu costuri de producție învăluite în mister și fără a ține cont de recuperarea capitalului, această uzină de mare anvergură era destinată unei monstruoase deșertăciuni. Nu era de mirare că muncitorii intonau, în fiecare dimineață, jurămîntul ocult. Niciodată n-am mai văzut o fabrică atît de stranie. Știința și tehnica modernă, metodele de conducere cele mai noi, gîndirea rațională și minuțioasă a multor creiere eminente erau puse în folosul unicei finalități: moartea. Această mare fabrică destinată producției de avioane de luptă Tip Zero* pentru forțele speciale părea că slujește unei religii tenebroase, care ea însăși huruia, răcnea, vuia și urla. După mine, o astfel de structură gigant ar fi fost imposibilă în afara unor anumite exagerări de natură religioasă. Exista religiozitate pînă și în modul în care cei din conducere profitau de ocazie ca să-și umple portofelul.

Din cînd în cînd, alarma antiaeriană vestea ceasul slujbei negre** celebrate de această religie haină.

În biroul plin de agitație răsună o întrebare cu iz provincial, „cum îs veștile?”. Camera nu avea radio. Veni în fugă secretara directorului să ne avertizeze de posibila apariție a unor escadrile inamice. Între timp, o voce groasă ordona prin megafon adăpostirea elevelor și copiilor din școlile naționale. Responsabilul cu acțiunile de salvare împărțea ceva asemănător unor etichete roșii pe care erau inscripționate cuvintele „hemostază — ora”. Cînd unui rănit i se oprea hemoragia, trebuia să marcheze momentul pe etichetă și să și-o prindă la piept. La nici zece minute de la declanșarea alarmei, megafonul anunța „adăpostirea generală”.

Lucrătorii din birouri se năpusteau spre seifurile subterane, în brațe cu lăzi de documente importante.

**Avion utilizat de forțele navale japoneze în atacurile sinucigase din Pacific. Proiectat de compania ,Mitsubishi Juukou in 1937.*

***Slujba satanica cu origini în erezia creștină din Franța medievală(sec.XVI-XVII).*

Îndată ce le puneau la loc sigur, își croiau drum la suprafață cît mai iute cu putință și traversau locul viran, ca apoi să se alătore galopului mulțimii

de caschete metalice și glugi de protecție.

Șuvoiul se îndrepta spre poarta principală. Dincolo de aceasta se întindea un câmp pustiu, galben și dezolant. În pădurea de pini, pe terasa aflată la șapte, opt sute de metri distanță, fuseseră săpate nenumărate adăposturi. Într-acolo, prin praf, mulțimea tăcută, oarbă și exasperată avansa în goană, pe două poteci, spre un loc care să nu însemne „moarte”, gata să se ascundă pînă și în gropile de lut care s-ar fi putut năruși dintr-o clipă în alta. Să nu fie „moarte”, restul nu mai conta.

Pe cînd mă aflam din întîmplare acasă, în zi liberă, la unsprezece noaptea mi-au adus ordinul de recrutare. Textul telegrammei mă soma să mă prezint la cincisprezece februarie pentru înrolare.

La sugestia tatălui meu, care susținea că s-ar putea să scap dacă mă prezint la o unitate de la țară, unde șubrezenia mea fizică ar ieși în evidență, spre deosebire de oraș, m-am supus examenului corporal în prefectura H din ținutul Kinki*, locul de înregistrare a domiciliului.

Cu toate că, spre marele haz al ofițerului care ne examina, m-am opintit ca să urc pînă la piept sacul de orez pe care un tînăr țăran îl ridica lejer de zece ori la rînd, deznodămîntul făcu să trec testul cu calificativul B și să primesc ordinul de acum, care mă obliga să mă înfățișez la o cazarmă sărăcăcioasă dintr-un colț uitat de lume. Mama se văicărea, iar tata era și el tare abătut. Cu chemarea în mîină, nu-mi prea dădea ghes inima nici mie să plec, dar pînă la urmă m-am resemnat, sperînd să dau peste o moarte cît mai rapidă. Răceala care începuse să se prindă de mine în fabrică se agrava în trenul de plecare. Cînd să ajung în casa unei cunoștințe apropiate din satul natal, rămasă fără palmă de pămînt după falimentul bunicului, nu mai eram în stare nici să mă țin pe picioare din cauza febrei acerbe. Bine îngrijit de gazde și ajutat mai ales de efectul aparent al leacurilor pe care le înghițeam cu nemiluita, am ajuns să trec vesel pe sub poarta cazărmii.

Ținută în frîu de medicamente, febra își făcu iar de cap. În timpul controlului strănutasem de mai multe ori în timp ce ne mișcăm de colo colo, după ce ne-au obligat să ne dezbrăcăm goi-pușcă, precum animalele. Medicul militar, lipsit de experiență, îmi confundă șuiuratul bronhiilor cu horcăitul plămînilor, eroare de diagnostic confirmată de raportul asupra bolii, o adevărată aiureală care m-a dus la testul de sedimentare a sîngelui. Din cauza febrei provocate de răceală, rata de sedimentare indica valori ridicate. Am primit ordin de plecare acasă în cursul aceleiași zile, sub motiv că sufăr de infiltrație la plămîni.

În clipa în care m-am văzut dincolo de poarta cazărmii, am luat-o la fugă. Panta, părăginită din pricina iernii, cobora spre sat. Picioarele mele goneau spre un loc fără „moarte”, care să nu însemne „moarte” în orice caz, așa cum se întîmplase la fabrica de avioane.

**Regiune ce cuprinde zonele administrative Kyoto și Osaka, la care se adaugă prefecturile Shiga, Hyogo, Nara, Wakayama și Mie.*

În trenul de noapte mă feream de curenții care pătrundeau prin crăpătura din geam, chinuit de durere de cap și de febra care mă făcea să dîrdîi. Mă

Întrebam încotro mă îndrept. Spre casa din Tokyo, ce tremura de frică încă neevacuată cum era din cauza tatălui meu, nehotărît în toate? Spre orașul care o înconjura, peste care plutea o neagră incertitudine? Spre mulțimea aceea cu ochii bovini, în care fiecare parcă voia să-1 întrebe pe celălalt: „scăpăm oare, scăpăm?”. Sau spre căminul fabricii de avioane, tixit de studenți tuberculoși, cu fețele lor care exprimau lipsa oricărei rezistențe?

Încheietura căptușelii de scîndură a scaunului pe care ședeam mă împungea în coaste la fiecare hurducăială a trenului. Cu ochii închiși îmi imaginam scena nimicirii familiei mele într-un atac aerian, în timp ce mă aflam din întâmplare acasă. Din această închipuire se născu o ură de nespus. Nimic nu mi-a trezit o aversiune atît de bizară ca relația dintre cotidian și moarte. Pînă și o pisică se ascunde cînd își simte sfîrșitul aproape, ca omul să n-o vadă cum moare. Închipuirea că văd în fața ochilor moartea oribilă a celor apropiați, că aceștia mă văd la rîndul lor, îmi făcea greață. Întreaga familie lovită de aceeași soartă și privirile pline de compasiune reciprocă schimbate între părinții și copiii aflați pe moarte îmi păreau a nu fi altceva decît reproducerea dezagreabilă a unei scene de desăvîrșită bucurie și armonie casnică. Doream să mor cu inima ușoară, printre străini. Era altfel decît dorința din sufletul grec al lui Ajax, care voia să moară sub cerul însorit. Ceea ce căutam eu era o sinucidere naturală, spontană. Să mă plimb nepăsător la poalele unui munte, ca o vulpe încă nu îndeajuns de vicleană, și să mor împușcat din eroare, de un vînător începător.

În asemenea situație, nu era oare armata locul ideal? Nu speram de la armată lucrul acesta? De ce l-am mințit însă cu o mină atît de serioasă pe medicul militar? Cum se face că i-am spus că am o ușoară febră de-o jumătate de an înapoi, că-mi amorțesc umerii, că scuipe sînge sau că noaptea trecută transpirasem în somn (lucru firesc, deoarece luasem aspirină)? De unde presiunea aceluia surîs, curmat cu mare greutate, din momentul primirii ordinului de întoarcere imediată acasă? De ce am luat-o la fugă o dată ajuns dincolo de poarta cazarmii? Nu mi-au fost trădate speranțele? De ce n-am luat-o la picior șontic-șontic, cu pas vlăguit?

Înțelegeam limpede că viața —îndeajuns de puternică pentru a scăpa de „moartea” pe care o presupune armata — nu-mi stătea în față, dar nu pricepeam de unde izvorîse forța care m-a ajutat s-o iau la sănătoasa de la poarta cazarmii mai departe. Nu înseamnă că doream să trăiesc, chiar peste vrere, cu acea respirație tăiată din clipa în care mă năpustisem în adăpost?

Deodată, o altă voce lăuntrică îmi mărturisi că de fapt niciodată nu mi-am dorit să mor. Aceste vorbe erau eliberate de strînsoarea rușinii. Îmi vine greu s-o spun, dar acum înțelegeam. Că era o minciună cînd spuneam că de la armată nu așteptam altceva decît moartea. Că îmi pusesem anumite speranțe de senzualitate în viața de cazarmă. Că forța care întreținea aceste speranțe nu era decît credința venită dintr-o vrajă primitivă, care îmi spunea că mie, doar mie nu-mi era dat să mor...

Dar această idee nu-mi era deloc pe plac. Preferam să mă consider un om abandonat de „moarte”. Cu atenția concentrată pînă la ultimul detaliu, asemenea unui chirurg care manevrează organele interne în timpul unei operații, îmi plăcea să privesc detașat durerea ciudată resimțită de as-

pirantul la moarte atunci cînd moartea îl refuza. Intensitatea acestei plăceri a sufletului friza răutatea.

Ciocnirile de vederi dintre universitate și fabrica de avioane N au condus la retragerea studenților la sfîrșitul lui februarie, după noul program cursurile urmînd a fi reluate în martie, pentru ca de la începutul lui aprilie să fim mobilizați la altă fabrică. Aproape o mie de avioane de mici dimensiuni atacă în lant în ultimele zile de februarie. Cursurile din martie știam că se vor reduce la o simplă formalitate.

Cu alte cuvinte, ne trezeam în plin război pricopsiți cu o lună de vacanță fără nici un folos. Era ca și cum am fi primit cadou niște artificii înmuiate în apă. Eu unul mă bucuram însă mai mult de darul acesta jilăvit decît de un săculeț de pesmeți uscați. Era o imbecilitate, ca toate celelalte ofrande din partea universității. În această perioadă, chiar și ceva de care nu aveai nevoie reprezenta un dar de luat în seamă.

Am primit un telefon de la mama lui Kusano la cîteva zile după ce m-am lecuit de răceală. Dat fiind că în zece martie era prima zi de vizită la unitatea fiului ei, în apropiere de orașul M, îmi propunea s-o însoțesc.

Am acceptat și i-am făcut imediat o vizită ca să punem totul la cale. Din amurg pînă la opt era socotit intervalul cel mai sigur pe atunci. Ai casei tocmai isprăviseră cina. Mama lui Kusano era văduvă. Ea și cele trei surori mai mici ale prietenului meu mă îndemnară să mă așez mai aproape de vasul cu jăratec. Stăpîna casei mi-o prezentă pe fata care cîntase la pian, pe nume Sonoko. Deoarece avea același nume cu doamna I, o somitate a clapelor, mi-am permis să fac o glumă ușor ironică pe seama interpretării ascultate cîndva. În umbra abajurului, fata roși, fără să scoată o vorbă. Purta o jachetă roșie din piele.

În dimineața zilei de 9 martie le așteptam pe peronul unei gări aflate la doi pași de casă. Urmăream pe îndelete cum magazinele înșiruite dincolo de linii, evacuate cu forța, erau demolate. Trosniturile proaspete ce însoțeau operația spintecau aerul curat al începutului de primăvară. Ici colo, dărîmăturile scoteau la iveală fibra de lemn nou-nouță, orbitoare.

Diminețile erau încă reci. Alarma tăcea de cîteva zile. Șlefuit, aerul se făcea tot mai transparent, se întindea delicat, ca acum să dea semne de prăbușire iminentă. Atmosfera părea o coardă gata să răsune cu grație la prima ciupitură. Totul sugera liniștea plină cu prisosul de zădărnice care aspiră să devină muzică peste cîteva clipe. Pînă și razele înghețate picurate deasupra peronului pustiu tremurau la aparenta presimțire a muzicii.

Deodată, pe scara din direcția opusă locului unde mă aflam coborî o fetiță în pardesiu albastru. De mîină cu surioara mai mică, pășea fără s-o slăbească din ochi, treaptă cu treaptă. Cea mare, de vreo cincisprezece, șaisprezece ani, nerăbdătoare la pasul de melc al surorilor ei, cobora intenționat în zig-zag, de-a latul treptelor pustii.

Aveam impresia că Sonoko nu mă observase. Eu o zărisem însă de departe. De cînd mă știu nu-mi amintesc să fi văzut o făptură de sex feminin care să mă fi emoționat într-atît cu frumusețea ei. Pieptul îmi zvîcnea, cuprins de un simțămînt curat. Cititorii de pînă aici ai cărții nu vor crede cu una cu două cuvintele de față. Pentru că nu vor găsi repere ca să poată compara iubirea neîmpărtășită și forțată pentru sora lui

Nukada cu zvicnirea pe care acum o simțeam în piept. Pentru că de această dată nu exista nici un motiv de a nesocoti analiza necruțătoare de atunci. De aici rezultă că actul scrisului devine inutil de la bun început, câtă vreme ceea ce aștern pe hîrtie lasă impresia unui simplu produs al dorinței de a scrie într-un anume fel. E suficient să pui coerență în text și totul e OK. Dar zona infailibilă a memoriei îmi semnala ceva nou, necunoscut mie pînă acum. Era căința.

Cînd dădu cu ochii de mine, la ultimele două, trei trepte, Sonoko zîmbi din înflăcărarea obrazilor înviorați de ger, plini de proștețime. Pupilele negre, pleoapele grele oarecum și ochii strălucitori, puțin somnoroși, încercau să spună ceva. După ce se încredința că sora mijlocie o ține de mîna pe cea mică, începu să alerge spre mine pe peron, cu mișcări de lumină sprintenă, unduitoare.

O priveam cum se apropie în fugă, ca o dimineață. Nu era genul de femeie care să illustreze atributele trupești pe care le impuneam închipuirii încă din copilărie. Să fi fost astfel, aș fi putut s-o întîmpin cu false așteptări. Din păcate însă intuiția mă făcu să recunosc în ea altceva. Era un sentiment profund și umil care îmi spunea că n-o merit, dar de altă natură decît un meschin complex de inferioritate. Văzînd-o cum se apropie, simțeam că o tristețe insuportabilă se abate asupra mea. Pentru prima oară mă încerca o asemenea amărăciune, de parcă rădăcinile ființei îmi fuseseră zdruncinate. Pînă acum privisem femeia doar prin intermediul unui amalgam artificial de sentimente, alcătuit din curiozitate infantilă și falsă dorință carnală. De la prima privire, niciodată sufletul nu-mi fusese zguduit de o atît de adîncă și inexplicabilă tristețe, total străină de propriami mască. Am perceput-o drept căință. Dar aveam vreun păcat care să-mi confere dreptul să mă căiesc? Cu toată contradicția evidentă, nu există oare căință care să preceadă păcatul? Căința propriei mele ființe? Să mi-o fi adus în gînd prezența lui Sonoko? Să fi fost vorba doar de presimțirea păcatului?

Sonoko stătea în fața mea, irezistibilă. Aerul perplex pe care îl aveam o făcu să-și reia plecăciunea întreruptă și s-o ducă pînă la capăt.

— M-ați așteptat? Mama și doamna bunica (roși în clipa în care sesiză ciudățenia exprimării) o să mai întîrzie pentru că încă n-au pregătit toate cele. Mai ai puțină răbdare (se corectă cu deferentă), mai aveți puțină răbdare, iar dacă tot nu apar, putem pleca mai repede împreună spre gara U.

La încheierea discursului șovăitor, respiră încă o dată adînc. Înaltă, îmi ajungea cam pînă la frunte. Jumătatea superioară a corpului o avea plină de grație și armonie, iar picioarele frumoase. Chipul rotund și juvenil, nefardat, era profilul unui suflet neprihănit care nu știa ce înseamnă sulemeneala. Buzele ei, puțin crăpate, păreau și mai viu colorate tocmai din această cauză.

Stingheriți, ne-am angajat într-o scurtă conversație. Mi-am dat toată silința să fiu un tînăr vesel și plin de spirit. Era o postură pe care însă o detestam.

În cîteva rînduri trenurile opriră lîngă noi, ca apoi să pornească mai departe cu un huruit surd. Animația din această gară se întetea. La fiecare sosire, soarele ce ne scâlda în lumina lui dulce se ascundea în spatele

vagoanelor. Blîndețea razelor renăscute pe obraji la plecarea trenului îmi dădea de fiecare dată fiori. Ceva îmi spunea că lumina atît de abundentă cu care eram binecuvîntat și clipele de plinătate strînse în suflet, dincolo de orice dorință, erau semne prevestitoare de rele, semne care trebuiau să anunțe, de pildă, moartea noastră subită într-un atac aerian declanșat peste cîteva minute. Aveam sentimentul că nu meritam nici măcar bucuria unei fărîme de fericire. Altfel spus, ne contaminaserăm de meteahna de-a socoti o favoare pînă și cel mai insignifiant moment de bucurie. Efectul exercitat asupra sufletului meu de răstimpul acesta de tăcere, stînd față în față cu Sonoko, ilustra tocmai un asemenea moment. Probabil că Sonoko se afla sub înrîurirea aceleiași forțe.

Deoarece mama și bunica lui Sonoko întîrziiau să apară, ne-am urcat în unul dintre trenuri, spre gara U.

În aglomerația din gara U cineva ne strigă pe nume. Era domnul Oniwa, care mergea să-și întîlnească fiul înrolat în aceeași unitate cu Kusano. Bancherul, bărbat între două vîrste, în frac și cu o pălărie de fetru cu boruri largi, era însoțit de fiica lui, cunoștință din vedere de-a lui Sonoko. Nu știu de ce, dar mă bucuram să descopăr că nu era nici pe departe atît de frumoasă ca sora lui Kusano. Ce să fi însemnat această bucurie? Din gestul lui Sonoko de a-i prinde mîinile și a i le scutura prietenește, ca într-o hîrjoană nevinovată, transpărea generozitatea sa degajată, un adevărat privilegiu al frumuseții, de unde și vaga impresie că ar fi mai matură decît vîrsta pe care o avea. Din această descoperire îmi venea bucuria.

Trenul era gol. Ca din întîmplare, m-am așezat pe locul din fața lui Sonoko, la geam.

Cei din familia Oniwa erau trei la număr, cu tot cu slujnică, în formație completă, grupul nostru se ridica la șase. Aceasta însemna că din totalul de nouă persoane una era în plus dacă ar fi fost să ne așezăm pe același șir lateral de scaune.

Calculul l-am făcut cu iuțea în minte, automat. Îl va fi făcut și Sonoko? Ne-am așezat comod unul în fața celuilalt, zîmbindu-ne ștremgărește.

Dificultatea socotelii avu drept rezultat tolerarea insuliței izolate pe care o formam amîndoi. Bunele maniere cereau ca mama și bunica să stea vizavi de domnul Oniwa și fiica acestuia. Sora cea mai mică a lui Sonoko își alese, fără să stea pe gînduri, locul de unde putea privi atît peisajul cît și chipul mamei. Cea mijlocie i se alătură. Așa se face că slujnica familiei Oniwa a ajuns terenul de joacă al celor două fete, mult prea dezghețate pentru anii lor. Spătarele scaunelor hodorogite ne izolau, pe mine și pe Sonoko, de restul companiei.

Încă înainte de plecarea trenului din gară, atmosfera generală căzu sub controlul morii stricate ce-1 avea patron pe domnul Oniwa. Turuiala efeminată, în șoaptă, a acestuia nu le mai îngăduia celorlalți decît să dea semne de aprobare. Chit că stăteam cu spatele, îmi dădeam seama că pînă și purtătorul de cuvînt al familiei Kusano, bunica cea tînără la spirit, fusese luată prin surprindere. Intervențiile ei se rezumau la scurte exclamații, „ oo, oo”, preocupată să rîdă în punctele cheie. Nici chiar fiica domnului Oniwa nu apuca să scoată o vorbă. În cele din urmă, trenul se urni.

O dată ieșiți din gară, razele de soare ce pătrundeau prin geamul murdar al vagonului se opreau ba pe rama ferestrei, ba pe genunchii noștri acoperiți de pardesiu. Tăceam amîndoi, trăgînd cu urechea la sporovăială de alături. Cînd și cînd, în jurul gurii lui Sonoko apărea desenul unui surîs. Mă molipseam și eu imediat. Ochii ni se întîlneau de fiecare dată. Apoi se concentra din nou asupra vocilor din apropiere, ocolindu-mă cu privirea șăgalnică și îndrăzneată, numai lumină.

—Cînd va fi să mor, aș vrea să fiu îmbrăcat ca acum, spunea domnul Oniwa. Cum aș putea să-mi dau duhul cu ghetrele și uniforma națională* pe mine? Nici pe fată n-o las să se îmbrace în pantaloni. Nu-i oare semn de dragoste părintească să-i doresc să moară înveșmîntată după cum i se cuvine unei femei?

— Da, da.

— Ga să schimb subiectul, vreau să luați legătura cu mine cînd va trebui să vă mutați, la evacuare. Stiu cît e de greu într-o casă fără bărbați. Anunțați-mă, într-un fel sau altul.

— Mulțumesc.

— Am trimis lucrurile tuturor funcționarilor din banca noastră la depozitul pe care l-am cumpărat în stațiunea balneară T. Loc mai sigur nu există. Puteți ține acolo orice, chiar și pianul.

— Vai, mulțumesc.

— Ca să schimb subiectul, ce noroc pe fiul dumneavoastră să aibă un comandant așa de binevoitor. Am aflat că cel de la plutonul băiatului meu își ia partea lui din fiecare pachet cu de-ale gurii pe care i-l duc. Nici o deosebire față de cei de peste ocean. Cică face crampe stomacale în ziua următoare vizitei.

— Vai de mine!

Sonoko părea din nou neliniștită de surîsul care îi dădea tîrcoale gurii. Își scoase o carte din poșetă, gest pe care nu-l aprobam întru totul. Mă interesa însă titlul.

— Ce carte ai?

Mi-o arată rîzînd, deschisă ca un evantai în dreptul capului, cu coperta spre mine. Pe copertă stătea scris „Zîna apelor”**, iar în paranteză „Undine”.

După toate aparențele, cineva se ridicase de pe unul din locurile aflate în spatele nostru. Era mama lui Sonoko. Voia s-o potolească pe mezina care se zbenguia și țopăia pe scaun și să profite pare-se de prilej pentru a scăpa de trîncăneala domnului Oniwa. Mai era însă ceva la mijloc.

** Îmbracaminte impusa populației în timpul războiului din Pacific, asemanatoare uniformei militare.*

*** Opera reprezentativă a romanticului german de origine franceză Friedrich de la Motte Fouque(1777-1843).*

Apropiindu-se de locurile noastre, împreună cu zvîrluga pusă pe tărăboi și cu cealaltă fiică, dezghețată nevoie mare, spuse:

— N-ați binevoi să le luați în rîndul vostru și pe aceste două făpturi gălăgioase?

Mama lui Sonoko era o femeie frumoasă, plină de grație. Zîmbetul care îi colora cuvîntul blînd părea chiar patetic uneori. Surîsul care îi însoțise vorbele de acum îmi lăasă o impresie de tristă frămîntare. La plecarea ei, am schimbat din nou o privire cu Sonoko. Mi-am scos carnețelul din buzunarul de la piept, am rupt o foaie și i-am scris următoarele cu creionul: „Mama ta își face griji”.

— Cee?

Sonoko își înclină fața. Îi simțeam mirosul părului, proaspăt ca de copil. Cînd termină de citit bilețelul, își lăasă capul în jos. Roșise toată, pînă la ceafă.

— Nu-i așa?

— Păi, eu...

Privirile ni se întîlniră din nou, semn că înțelegerea devenise fapt.

Simțeam și eu că mi se înflăcărează obraji.

— Surioară, ce ai acolo?

Cea mică întinse mîna. Sonoko făcu biletul nevăzut cu o mișcare fulgerătoare. Sora mijlocie părea să fi înțeles ce se întîmplă. Bosumflată tare, făcea pe înțepata. Mi-am dat seama după felul exagerat în care o dojenea pe sora mai mică.

Astfel am ajuns să comunic mult mai ușor cu Sonoko, contrar așteptărilor. Ea îmi vorbea de școală, de cele cîteva romane citite pînă acum, de fratele ei, în vreme ce eu orientam imediat discuția spre generalități. E primul pas în tehnica seducției. Surorile mai mici, neglijate din pricina conversației noastre prea familiare, se întoarseră la locul pe care-l ocupaseră mai înainte. La scurtă vreme, cu un zîmbet încurcat pe buze, mama le-a readus pe cele două spioane care nu se dovediseră de prea mare folos.

Era noapte cînd ne-am instalat cu toții într-un han din orașul M, aproape de unitatea lui Kusano, și timpul să mergem la culcare. Mi-au dat o cameră pe care urma s-o împart cu domnul Oniwa.

Rămînînd singuri în odaie, bancherul începu să-și exprime opiniile antirăzboinice cu toată franchețea. În primăvara anului 1945 șuşoteala pacifistă devenise pretutindeni o banalitate, iar eu mă săturasem să-i mai dau atenție. Propunerile de pace adresate sovieticilor sau planurile extinse de producție puse la punct de un client al băncii domniei sale sub pretextul compensării pierderilor din război — o mare companie de ceramică pregătită să fabrice articole de uz casnic în așteptarea păcii— subiecte relatate în șoaptă, m-au adus la exasperare. Aș fi vrut să fiu singur, să mă gîndesc la ale mele. Fața domnului Oniwa, surprinzător de buhăită după scoaterea ochelarilor, fu înghițită de umbra lămpii stinse. Urmară două, trei oftaturi inocente transmise mai departe, în tihnă, întregului așternut și, în cele din urmă, respirația omului adormit. Din acel moment m-am cufundat în gînduri, răstimp în care prosopul nou pe care

mi-1 îndoiesem în loc de pernă îmi împungea obrazii înfierbîntați.

Pe lângă iritarea sumbră care mă amenința ori de câte ori mă aflam de unul singur, îmi reveni cu claritate în suflet amărăciunea care mi-a zdruncinat rădăcinile ființei în clipa cînd am zărit-o pe Sonoko, dimineața, amărăciune care dădea în vileag falsitatea fiecărei vorbe pe care am scos-o astăzi, a fiecărui gest pe care l-am făcut. Spun aceasta întrucît a conchide că aveam de-a face cu o falsitate, lucru poate mai puțin dureros decît presupunerea derutantă că totul ar fi putut să fie fals, și modalitatea de a o scoate la iveală în mod expres au devenit între timp pentru mine ceva obișnuit. Si în cazul de față, neliniștile mele înversunate cu privire la cerințele fundamentale ale omului și la alcătuirea sa sufletească temeinică nu-mi călăuzeau căutările lăuntrice decît spre un cerc vicios, sterp. Ce ar simți un alt tînăr sau un om normal în locul meu? Era o obsesie chinuitoare, care făcea praf fărîma de fericire pe care credeam că am obținut-o dincolo de orice îndoială.

„Teatrul”, pe care l-am mai invocat, era deja parte a structurii mele. De-acum nu mai era vorba de teatru. Conștiința faptului de a pretinde că sînt un om normal mi-a corodat și normalitatea funciară, mărturisindu-mi finalmente fără înconjur că aceasta e doar un simulacru. Altfel spus, eram pe punctul de a deveni un om care nu crede decît în falsuri. În asemenea caz, pornirea aceasta care mă făcea să cred de la început că apropierea sufletească de Sonoko e un fals, la urma urmei dorința de a o considera iubire adevărată, își va fi făcut apariția, poate, mascată. Pesemne că eram pe cale să ajung o persoană incapabilă pînă și de a se contesta pe sine.

Într-un tîrziu, cînd să ațipesc, prin aer răzbătu mugetul acela funest, dar fascinant întrucîtva.

— Nu-i alarma?

Spiritul de observație al bancherului mă ului.

— Cine știe?

I-am răspuns evaziv.

Sirena continuă să șuiere, ușor, multă vreme.

Deoarece vizita urma să se desfășoare dimineața devreme, la șase toată lumea era în picioare.

— Azi-noapte a sunat sirena, nu-i așa?

— N-a sunat.

Cînd să ne spunem bună dimineața, la intrarea în baie, Sonoko negă cu o expresie serioasă a feței, prilej pentru surorile mai mici s-o ia peste picior la revenirea în cameră.

— Numai tu n-ai auzit, curios lucru. Mezina se băgă în vorbă, ca papagalul.

— Eu eram trează de-a binelea cînd, deodată, te-am auzit sforăind vîrtos.

— Așa-i, am auzit și eu. Atît de tare sforăiai încît șuieratul sirenei părea o nimica toată, aproape de nedeslușit.

— Cum îmi dovedești?

Sonoko roși, fără să cedeze, întrucît eram și eu de față.

— La o minciună așa de sfruntată, aoleu ce răsplată!

De mic tînjeam după o casă care să răsune de glasul mai multor surori, pentru că eu nu aveam decît una. Ciondăneala lor zgomotoasă, pe

jumătate în glumă, era cea mai de netăgăduit și frumoasă imagine a fericirii din această lume. Îmi zgîndări însă vechea durere.

La masă conversația fu acaparată de alarma din noaptea trecută, probabil prima de la începutul lui martie. Toți voiau să rămînă la concluzia liniștitoare că mare lucru nu s-ar putea întîmpla, fiind vorba de o alarmă de avertisment, nu de atac aerian. Mie prea puțin îmi păsa. Mă gîndeam că dacă în absența mea ne-ar arde casa, iar părinții și frații ar pieri masacrați, m-aș simți poate ușurat. Nu mi se părea o atrocitate deosebită să-mi imaginez așa ceva. Imaginația noastră, dimpotrivă, sărăcea tot mai mult, de vreme ce la tot pasul se iveau situații de domeniul închipuirii. Era mult mai ușor, de pildă, să-ți reprezinți nimicirea unei întregi familii decît sticlele de licori occidentale rînduite în vitrinele bulevardului Ginza, sau pîlpiirea reclamelor de neon de pe aceeași arteră. Nu-ți rămînea decît să alegi calea cea mai ușoară. Închipuirea care nu întîlnește rezistență, oricît de nemiloasă ar fi înfățișarea cu care s-ar manifesta, n-are nimic de-a face cu cruzimea. Era doar o simplă dovadă a unui spirit călduț și indolent.

Spre deosebire de noaptea trecută, cînd, singur cum mă aflam, mă simțeam ca im actor tragic, la plecarea din han m-am oferit imediat să car bagajul lui Sonoko, pozînd în cavalier ușuratic. Cu toți de față, gestul sconta pe anumite efecte. Reținerea lui Sonoko nu m-ar fi vizat atît pe mine, ci urma a fi tălmăcită cu sensul de teamă față de bunică și mamă. De aici, o nouă cădere în plasă pentru ea și conștientizarea indubitabilă a legăturii noastre, îndeajuns de apropiată ca s-o facă să se ferească de amîndouă. Această mică stratagemă dădu rezultate. Din clipa în care îmi încredința geamantanul, nu s-a mai îndepărtat de mine, ca și cum ar fi vrut să-și ceară scuze. O priveam uneori cu un sentiment ciudat văzînd că eram singurul cu care vorbea, cu toate că în grup avea o prietenă de aceeași vîrstă, pe care n-o băga în seamă. Vîntul începutului de primă-vară, cărauș de praf cu bătaie din direcție opusă, îi sfîșia glasul, patetic de dulce și curat. Am încercat să cîntăresc geamantanul cu o mișcare pe verticală din umeri. Greutatea lui îmi apăra cu dificultate sentimentul de vinovăție pe care îl strînsesem în adîncul sufletului, asemănător conștiinței încărcate a unui răufăcător căutat de lege. Ajunși la marginea orașului, bunica se dădu bătută. Descurcăreț, bancherul făcu cale întoarsă la gară, de unde reveni în scurt timp cu două taxiuri.

— Salut, colega!

Cînd să strîng mina lui Kusano, degetele îmi tresăriră de parcă ar fi atins carapacea unui rac.

— Ce-ai pățit la mîini?

— Te-ai speriat, nu?

Kusano avea deja acel aer jalnic al noilor recruți. Își întinse mîinile spre mine. Crăpăturile și degeraturile, îmbibate de un amestec de praf și motorină, îi transformaseră palmele într-o carapace de crustaceu, încît te apuca mila dacă le priveai. Unde mai pui că erau umede și reci pe deasupra.

Amenințarea pe care am aflat-o în ele era însăși amenințarea realității, în ce mă privește. Îmi provocau o spaimă instinctivă. Era spaima de ceea ce mîinile acestea necruțătoare acuzau și puneau sub urmărire în sufletul

meu, teama că în fața lor nimic nu putea fi mistificat. Îmi veni deodată în minte cealaltă făptură, Sonoko, datorită căreia ieșea la suprafață unica mea armură, singura cămașă de zale a conștiinței mele efeminate care opunea rezistență mâinilor lui Kusano. Simțeam că trebuie s-o iubesc cu orice preț. Pentru mine acesta era un imperativ situat și mai adânc decât conștiința încărcată...

Kusano, fără să știe nimic, spuse cu nevinovăție:

— Cu mâinile astea, la baie nu-ți mai trebuie burete ca să-ți freci spinarea.

Mamei lui îi scăpă un ușor suspin. În clipele acelea mă consideram un nerușinat care nu avea ce căuta acolo. Sonoko se uită în treacăt la mine. Mi-am lăsat capul în jos.

Fără să știu de ce și în chip cu totul absurd, simțeam că trebuie să-i cer scuze.

— Să ieșim.

Kusano își împinse mama și bunica afară cu bruschețea omului stîmjenit. În bătaia vîntului, pe pajiștea uscată din curtea cazarmei, familiile ședeau în cerc în jurul cadeților, ospătîndu-i. Cu toată strădania, nu reușeam din păcate să descopăr nimic frumos în tabloul pe care îl ofereau.

În cele din urmă Kusano se așeză și el în mijlocul cercului format în jurul său, arătînd spre cer în direcția Tokyo, cu ochii larg deschiși și gura plină de prăjituri occidentale. Ne spunea că din această zonă deluroasă se zărește, dincolo de cîmpul pustiu, întinderea podișului unde se află orașul M, iar și mai departe, în spațiul deschis la întîlnirea lanțurilor muntoase de mică înălțime, cerul de deasupra capitalei. Norii reci de început de primăvară își pogorau umbra subțire asupra locului.

— Aseară totul era numai foc într-acolo. N-ai cum să știi dacă v-a rămas casa în picioare. La atacurile aeriene de pînă acum cerul n-a fost niciodată cuprins în întregime de flăcări, ca azi-noapte.

Kusano vorbea pe un ton amenințător, plîngîndu-se că nu va putea dormi liniștit dacă familia lui nu se evacua cît mai repede posibil.

— Foarte bine, ne evacuăm imediat, îți promite bunicuța!

Bunica lui Kusano se arăta hotărîtă. Își scoase de la brîu carnețelul și un creion automat din argint oxidat, de mărimea unei scobitori, notîndu-si ceva cu mare atenție.

O atmosferă sumbră plutea în tren la întoarcere. Domnul Oniwa, cu care ne-am regăsit în gară, parcă alt om, nu scotea o vorbă. Toată lumea căzuse parcă pradă acelei senzații de usturime dureroasă care își face loc atunci cînd latura îndeobște ascunsă a „glasului sîngelui” e scoasă la iveală. După revederea fiilor, fraților și nepoților cu inimile dezvelite, pe care nu și le arătau în nici o altă împrejurare în afara reuniunilor de familie, probabil că își dădeau seama de zădărnicia faptului că acestea nu făceau decât o simplă paradă reciprocă de hemoragii inutile. Cît despre mine, mă urmăreau propriile iluzii chinuitoare. La lăsarea întunericului am ajuns în gara O, unde trebuia să schimbăm trenul.

Acolo am dat pentru prima oară peste dovezi sigure ale pierderilor provocate de atacul aerian din noaptea trecută. Podul era plin de victime ale bombardamentului. Cuibărite în pături, își arătau ochii, simple pupile mai degrabă, fără să vadă, fără să gîndească nimic. O mamă te făcea să

crezi că are de gând să-și zgâlțâie copilul din poală o veșnicie, cu aceeași mișcare. Aplecată peste un cufăr, cu floarea artificială prinsă în păr pe jumătate arsă, dormea o fată. Când să trecem printre ei, nu ne-am acordat nici măcar o privire acuzatoare. Pentru singurul motiv de a nu le fi împărtășit soarta, tratați ca niște umbre, ne vedeam negată rațiunea de a fi.

Și totuși, în mine începu să pîlpîie ceva. Coloanele „nenorocirii” înșiruite aici îmi insuflau forță și curaj. Am înțeles euforia la care poate duce o revoluție. Au fost de față când tot ce le rînduia existența era cuprins de văpaie. Legăturile cu cei din jur, iubirea și ura, rațiunea și avutul, sub ochii lor fuseseră înghițite de foc. În acele clipe ei nu se luptau cu pîrjolul. Înfruntau legăturile cu cei din jur, înfruntau iubirea și ura, înfruntau rațiunea, înfruntau avutul. Asemeni echipajului de pe un vapor naufragiat, supraviețuirea unuia justifica sacrificarea celuilalt. Bărbatul mort în încercarea de a-și salva iubita n-a fost ucis de foc ci de iubită, iar mama răpusă în încercarea de a-și salva copilul a fost trimisă în cealaltă lume de nimeni altul decît de propriul ei copil. Ca niciodată înainte, probabil că acolo se înfruntau diverse condiționări care privesc omul, universale și fundamentale totodată.

Descopeream în ei urma oboselii pe care o piesă de teatru strălucită ți-o lasă pe chip. În mine țîșni o fierbinte certitudine. Deși doar pentru cîteva clipe, am simțit că angoasele mele legate de condiționările umane fundamentale dispăruseră ca prin farmec. Aș fi vrut să urlu din tot pieptul.

Să fi avut parte de o capacitate introspectivă ceva mai mare și de o fărîmă de înțelepciune în plus, poate aș fi reușit să-ncep a pune pe cîntar condiționările de care vorbesc. Situație comică însă, pentru prima dată am cuprins-o de mijloc pe Sonoko, înfierbîntat de-un fel de reverie. Poate chiar și gestul acesta mărunț îmi spunea că un cuvînt precum iubirea nu mai însemna mare lucru. Înlănțuiți astfel, trecurăm în mare grabă podul întunecat, primii din șir. Sonoko păstra și ea tăcerea.

Cînd ne-am uitat unul la altul, instalați în vagonul neobișnuit de bine iluminat al noului tren, în privirea ei cu sclipiri negre, molatice, am observat o oarecare derută.

În trenul de pe linia orășenească de centură, mai bine de nouă zecimi din călători erau suferinzi de pe urma bombardamentelor. Aici plutea un miros de foc mult mai puternic. Lumea vorbea cu glas tare, ba chiar cu mîndrie, despre primejdiile din care tocmai scăpase. Ei reprezentau într-adevăr mulțimea dintr-o „revoluție”, afișînd o nemulțumire voioasă, însuflețită, atotcuprinzătoare și triumfătoare.

M-am despărțit de grup în gara S. Geamantanul trecu în mîinile lui Sonoko. Pe drumul întunecat care mă ducea spre casă am observat de cîteva ori că nu-l mai aveam. Am înțeles deodată ce rol însemnat jucase geamantanul pentru legătura noastră, im rol umil și ingrat. Aveam nevoie mereu de o greutate, cu alte cuvinte, de un rol dificil care să nu permită conștiinței mele să se ridice prea sus.

Ai casei mă întîmpinară ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Tokyo se dovedea a fi un oraș mai întîns decît credeam.

După două, trei zile am trecut pe la familia Kusano, să-i împrumut lui

Sonoko cartea promisă. Nu e cazul să înșirui aici titluri pentru ca cineva să-și facă o idee despre romanele pe care un bărbat de douăzeci și unu de ani le-ar alege spre lectură unei fete de nouăsprezece. Bucuria de-a face un lucru banal era ceva deosebit pentru mine. Întrucât urma să se întoarcă imediat de la vecinii unde era din întâmplare plecată, am așteptat-o în sufragerie.

Între timp începu să cadă ploaia din cerul primăvărat acoperit de nori leșietici. Probabil surprinsă de răpăială pe drum, Sonoko își făcu apariția în camera slab luminată cu părul presărat de stropi strălucitori. Se așeză în colțul întunecat al camerei, într-un fotoliu adânc și ridică ușor din umeri. Zîmbetul știut îi apără pe buze. Din semiîntuneric i se distingeau cele două rotunjimi ale pieptului acoperit de jacheta roșie.

Întâlnire mai timidă și zgîrcită la vorbă decât a noastră era greu de închipuit. Prilej de a fi singuri nu mai avuseserăm înainte. Știam că dialogul degajat din tren, de la plecarea în acea călătorie, fusese susținut aproape în întregime de bancherul guraliv și de cele două surori mai mici. Nici urmă n-a mai rămas din curajul pe care îl avusesem la înmînarea unicului bilețel de dragoste, de un singur rînd. Acum nutream un sentiment de umilință, mai pronunțat decât altă dată. De felul meu, cînd mă lăsam la voia întîm-plării, nu mă puteam abține să nu-mi manifest sinceritatea pînă la urmă, lucru de care însă nu mă temeam în fața lui Sonoko. Să fi uitat să joc teatru? Să fi uitat interpretarea rolului stereotip de îndrăgostit, din postura omului complet normal? Indiferent de răspuns, ceva îmi spunea că n-o iubesc pe această fată plină de prospețime. Oricum, mă simțeam în largul meu.

O dată cu încetarea ploii torențiale, soarele amurgului inundă odaia.

Ochii și buzele lui Sonoko străluceau. Mă asalta frumusețea ei, tălmăcită în propria mea neputință. Gîndul acesta dureros conferi făpturii ei, dimpotrivă, o aură efemeră.

— N-avem idee cît vom mai rămîne în viață nici chiar noi. Să zicem că sună alarma în acest moment. Avionul ce va să vină poate să aducă bomba ce ne e hărăzită.

— Ce bine ar fi!

Se juca grațios cu pliurile fustei dungate de tweed, suprapunîndu-le. Cînd își ridicase fața să-mi replice, lucirea slabă a firișoarelor de păr îi lumina conturul obrazului.

— Să apară, în timp ce stăm de vorbă ca acum, un avion silențios și să arunce o bombă deasupra noastră... te gîndești la așa ceva?

Era o declarație de dragoste de care ea însăși nu era conștientă, cu toate că îi dăduse glas.

— Da, mă gîndesc.

I-am răspuns pe tonul cel mai serios. Sonoko nu avea cum să știe cît de înrădăcinat în dorințele mele profunde era răspunsul acesta. Dacă mă gîndesc bine, dialogul nostru reprezenta o culme a ridicolului. Într-o lume de pace, o asemenea conversație nu e de conceput în afara iubirii dintre două făpturi.

— Despărțiți de moarte, despărțiți de viață, ajungi să ți se facă pur și simplu lehamite. N-ai uneori impresia că în vremurile de acum despărțirea e banalitate iar întîlnirea miracol? Poate și faptul că putem sta astfel de

vorbă cîteva zeci de minute e o întîmplare miraculoasă, dacă stai să te gîndești bine...

Ca să-mi ascund sfiala, am adoptat un ton cinic. Sonoko voia să spună ceva, dar ezită, ca apoi să revină, calmă și deschisă.

— Da, și eu... Abia ne-am întîlnit și, iată, trebuie să ne despărțim. Bunica se grăbește cu evacuarea. La întoarcere, alaltăieri, a luat imediat legătura prin telegramă cu o mătușă din satul cutare, prefectura N. Azi-dimineață a primit răspunsul la telefon într-o convorbire la mare distanță. În telegramă îi scrisese „caută casă”, iar la telefon a aflat că n-ai cum să găsești așa ceva în ziua de azi. Mătușa ne-a invitat să stăm la ei, că-i bucuroasă să-și vadă casa plină. Bunica, nerăbdătoare, zice că în două, trei zile plecăm.

N-am putut s-o aprob. Șocul pe care îl simțeam era mai mare decît mi-aș fi închipuit. Starea de bine mă făcuse să ajung pe nesimțite la iluzia că ne vom petrece zilele ne despărțiți dacă nimic nu se va schimba. Într-un sens mai profund, pentru mine iluzia era dublă. Cuvintele ei, verdict al despărțirii, arătau inutilitatea acestei întîlniri și caracterul strict trecător al bucuriei din acele clipe, distru-gînd iluzia copilărească de a crede că totul va ține o veșnicie, în același timp, prin descoperirea faptului că legătura dintre bărbat și femeie nu îngăduie menținerea situației prezente la nesfîrșit, chiar dacă nu se despart, a mai risipit o iluzie. Cu durere în piept, m-am trezit. De ce nu poate ră-mîne totul pe loc, ca acum? Întrebările pe care mi le-am pus de sute de ori încă din copilărie îmi veneau iarăși în minte. De ce să ni se impună strania obligație de a destrăma, de a supune schimbării și a lăsa totul la cheremul vicisitudinilor sorții? Să fie această datorie, extrem de neplăcută, așa-zisa „viață”?

Nu mă viza oare numai pe mine? În orice caz, nu încăpea nici o îndoială că eram singurul care considera o asemenea obligație drept povară.

— Pleci, așadar... Chiar dacă rămîi, în scurtă vreme va trebui să plec și eu...

— Unde?

— La o fabrică, spre sfîrșitul lui martie sau la început de aprilie.

— Nu-i periculos, cu atîtea raiduri aeriene?

— Este, într-adevăr, i-am răspuns, pradă disperării.

În mare grabă, am plecat.

Despovărat de imperativul care îmi spunea că trebuie s-o iubesc, ziua următoare m-am simțit ușurat de la primul pînă la ultimul ceas. Cîntam cu glas tare și dădeam cu piciorul în nesuferitele cărți de drept, cuprins de voie bună.

Starea aceasta de un neobișnuit optimism mă ținu o zi întregă. Am dormit buștean, ca un copil. Mă trezi alarma, la miezul nopții. Bombănind, toți ai casei am coborît în adăpost. Pentru că nu se întîmplase nimic, sirena sună încetarea alarmei. Picotind, am ieșit ultimul din adăpost, cu casca și plosca atîrnate pe umăr.

Iarna anului 1945 n-a fost ușoară. Cu toate că primăvara se apropia, tiptil, cu pas de panteră, iama, ca o cușcă, îi aținea drumul, sumbră și îndărătnică. În lumina stelelor se mai zăreau scînteii de gheață.

Printre frunzele copacilor veșnic verzi ce conturau priveliștea, ochii mei treji deslușiră cîteva stele aprinse. Simțeam în nări aerul tăios al nopții.

Gîndul la o lume în afara iubirii pentru Sonoko și a conviețuirii cu ea, pentru mine lipsită de orice valoare, mă copleșea. O voce interioară mă sfătuia să dau totul uitării, dacă aș fi în stare s-o fac. Deodată, de parcă aș fi așteptat-o mereu, la fel ca în clipa în care am zărit silueta lui Sonoko pe peron în acea dimineață, mă invada o tristețe care îmi clătina temelii ființei.

Mă perpeleam, fără să mai pot îndura.

Totuși, am mai răbdat încă o zi.

Peste trei zile însă, pe înserate, i-am făcut o nouă vizită lui Sonoko. Un bărbat cu înfățișare de meseriaș pregătea bagajele la intrare. Stătea pe pietriș și împacheta în rogojini obiecte de folosință îndelungată, legîndu-le cu sfoară. Cînd l-am văzut, m-a cuprins neliniștea.

În ușă apăru bunica. În spatele ei se zăreau stivele de pachete gata pregătite de transport și resturile de paie împrăștiate în hol. Fîstîceala din privirea bunicii mă determină să plec cît mai repede, fără s-o mai întîlnesc pe Sonoko.

— Vă rog să-i dați aceste cărți lui Sonoko.

I-am întins două, trei romane siropoase, ca un băiat de librărie. Fără să-și cheme nepoata, zise:

— Mulțumesc pentru tot. Noi am hotărît să plecăm mîine seară spre satul X. Totul s-a petrecut în mare grabă, așa că plecăm mai repede decît ne-am fi așteptat. Casa noastră o închiriem domnului T, să-și găzduiască aici angajații firmei. Tare greu e să lași totul baltă. Pentru că nepoatele s-au obișnuit cu prezența dumneavoastră, să veniți în vizită și în satul X. Vă trimitem adresa cînd ajungem, să nu ne ocoliți!

Limbajul formal al bunicii, persoană deprinsă cu societatea, nu lăsa o impresie neplăcută auzului. Dar, ca și dantura falsă excesiv de bine aliniată în gura domniei sale, spusele ei erau simple vorbe inerte rînduite cu meșteșug.

— Vă doresc tuturor numai sănătate!

Mai mult decît atît n-am putut să-i spun. Nu eram în stare să pronunț numele lui Sonoko. Invocată parcă de șovăiala mea, aceasta își făcu apariția pe palierul scării interioare, într-o mîină ținea o cutie mare de pălării, iar în cealaltă dteva cărți. Părul îi ardea în razele de soare pătrunse prin geam. Cînd dădu cu ochii de mine, strigă atît de tare încît își sperie bunica.

— Stai puțin, așteaptă-mă!

Cu pași iuți, bocănind, urcă în fugă la etaj. Simțeam o nespasă plăcere în a urmări expresia buimăcită a bunicii. Femeia intră grăbită în casă, scuzîndu-se că nu mă poate invita înăuntru deoarece totul era vrainște din cauza bagajelor.

La cîteva clipe coborî Sonoko val-vîrtej, roșie ca para în obraji. Tăcută, se încălță în fața mea într-un colț al vestibulului, apoi se ridică, mărturisindu-mi că mă va conduce o bucată de drum. Tonul poruncitor avu darul să mă emoționeze. O priveam rotindu-mi cu stîngăcie chipiul în mîină cînd, ca din senin, un zgomot de pași se opri parcă în mine. Am ieșit amîndoi pe ușă, atingîndu-ne unul altuia trupul. Pe cărarea pietruită, pînă la poartă, n-am scos un cuvînt. Sonoko se aplecă brusc să-și înnoade șiretul pantofilor. Pentru că zăbovea peste măsură, mi-am continuat

singur drumul pînă la poartă, unde am așteptat-o privind în stradă. Trucurile pline de gingășie ale fetelor de nouăsprezece ani nu le înțelegeam. Pentru ea era o necesitate ca eu să i-o iau înainte.

Pe neașteptate i-am simțit pieptul în brațul drept, lovindu-mă din spate. Ciocnirea se produsese din neatenție, ca într-un accident de circulație.

— ...iată... poftim...

În palmă am simțit împunsătura colțului tare al unui plic de tip occidental. Era cît pe ce să-1 strivesc, de parcă aș fi sucit gîtul unei păsărele. Nu-mi venea să dau crezare greutateii acelei scrisori. M-am uitat în treacăt la plicul din palmă — model agreat de eleve — cu senzația că privesc ceva ce nu se cuvine.

— Să citești mai tîrziu, cînd ajungi acasă.

Vorbise în șoaptă, cu respirația tăiată, de parcă ar fi gîdilat-o cineva. Am întrebat-o:

— La ce adresă să-ți răspund?

— O găsești înăuntru, e cea din satul X, acolo să-mi scrii.

Ciudat lucru, despărțirea deveni deodată ceva plăcut pentru mine. Era plăcerea clipei cînd fiecare pornește în altă direcție la începutul numărătorii de la jocul de-a v-ați ascunselea. Eu aveam darul curios de a mă bucura de orice. Din pricina acestei însușiri de om sucit, adeseori lașitatea mea trecea drept curaj în ochii altora, ba chiar și în propriii mei ochi. Era însă și o compensație amăgitoare pentru cel care nu alege nimic din viață.

La ghișeu de control al biletelor din gară ne-am despărțit. Fără nici o strîngere de mînă.

Prima scrisoare de dragoste a vieții mele m-a urcat în al nouălea cer. Nerăbdarea mă făcu s-o deschid înainte să ajung acasă, în tramvai, fără să-mi pese de ceilalți călători. Din plic dădură să cadă o mulțime de cartonașe cu desene copiate și hîrtiuțe colorate de import, din cele care fac bucuria fetițelor din școlile confesionale. Am găsit și o coală albastră îndoită, cu următorul text, de o caligrafie exagerat de îngrijită, încadrat de imagini din Scufița roșie a lui Disney.

Îți sînt recunoscătoare pentru cărțile pe care mi le-ai împrumutat. Mi-ai oferit ocazia unor lecturi, sper, foarte interesante. Mă rog din suflet să rămîi sănătos după toate bombardamentele. Vreau să-ți scriu după ce ne instalăm acolo. Cele din plic sînt niște mărunțișuri. Te rog să le păstrezi în semn de mulțumire din partea mea.

Grozavă scrisoare de amor! Cu elanul de-a fi urcat prea repede în al nouălea cer retezat, am izbucnit în rîs, palid la față. Cine să răspundă unei asemenea misive? Ar fi fost ca și cum aș fi trimis o scrisoare de mulțumire.

În timpul celor treizeci, patruzeci de minute ale drumului pînă acasă, pretenției inițiale de a-i răspunde îi sări însă treptat în apărare „extazul” primului moment. Nu era greu să-mi imaginez cît de nepotrivită se vedea educația la domiciliu în a deprinde arta redactării unei scrisori de dragoste. Fără îndoială că sumedenia de gînduri din clipa în care se

adresa pentru prima oară în scris unui bărbat îi paralizase mâna în care ținea pensula. Spun aceasta întrucît e limpede că gesturile ei de atunci fuseseră mult mai elocvente și pline de semnificație decît această scrisoare lipsită de substanță.

Deodată mă cuprinsese furia, dar din alt motiv. Am găsit cu cale să-mi vărs năduful pe cărțile de drept. Le-am trîntit de toți pereții. Îmi imputam negliobia de care dădusem dovadă. Cum să-mi treacă prin cap că trebuia să m-aștept ca o fată de nouăsprezece ani să se îndrăgostească ea de mine, pofticioasă? De ce n-am trecut cu promptitudine la atac? Era limpede că ezitarea mea își avea originea în acele neliniști obscure, bizare. De ce am mai vizitat-o, atunci? Ar fi timpul să reflectez. La cincisprezece ani duceam o viață potrivită vârstei. La șaptesprezece, puteam merge umăr la umăr cu ceilalți. Dar acum, la douăzeci și unu? Vorba aceluși prieten care mi-a prezis c-osă mor la douăzeci de ani nu s-a împlinit, iar speranța de-a pieri în război îmi era și ea deocamdată zădărnicită. Și iată-mă acum în beznă, fără să știu ce să fac cu prima iubire a unei fete de nouăsprezece ani. Doamne, ce evoluție minunată! Dacă am ajuns ca la această vîrsta să-mi bat capul cu bilețele de amor, pesemne că am greșit socoteala anilor. Unde mai pui că încă nici nu știam ce-i acela un sărut. Doamne, ce repetent eram!

Se insinua apoi, insistentă, o altă voce. Pătrunsă de o caldă sinceritate și un simțămînt omenesc care nu-mi erau cunoscute. Mă încolți cu un potop de întrebări.

Dragoste, zici? Foarte bine. Simți tu însă vreo dorință în fața unei femei? Vrei să dai uitării faptul că nu i-ai pus niciodată „gînd murdar”, amăgindu-te că numai și numai față de Sonoko nu aveai asemenea gînd? Înainte de toate, ai tu căderea să folosești adjectivul „murdar”? Ai simțit tu cîndva pornirea să privești o femeie dezbrăcată? Pe Sonoko ți-ai imaginat-o goală măcar o singură dată? Capacitatea de analogie în care excelezi, te poate duce cu ușurință la descoperirea adevărului axiomatic care spune că un bărbat care se uită la o femeie nu-și poate înfrînge impulsul de-a și-o închipui goală. De ce îți vorbesc astfel? Întreabă-ți inima. Pentru deducția logică e suficientă o corecție cît de mică. Nu-i așa că aseară, înainte de culcare, ți-ai lăsat trupul pradă unui mărunț convenționalism? Dacă socoti de cuviință, îl poți asemui unei rugăciuni. E ritualul acela eretic de la care nimeni nu se abține, o nimica toată, acolo. O dată deprins cu un substitut, îți dai seama cît de comod e să-l folosești. Pe deasupra, acesta e și un somnifer cu efect instantaneu. Dar am impresia că în momentul cu pricina în gînd n-o aveai nicidecum pe Sonoko. Oricum, fantasmă mai greu de închipuit nici că se poate. Ca de fiecare dată, un privitor de pe margine ar rămîne cu gura căscată. Cînd treceai ziua pe stradă nu te uitai decît la soldați și la marinari tinerei, de vîrste plăcute ție, bine bronzăți și cu buze candido, străine de orice urmă de inteligență. Dacă descopereai unul, îi măsurai imediat mijlocul cu privirea. Sau ți-ai propus să te faci croitor după ce absolvi facultatea de drept? Ești mort după bustul mlădios, ca de pui de tigru, al analfabeților de douăzeci de ani. Cîți din aceștia ai dezbrăcat ieri în minte? În suflet la îndemînă cu ceva asemănător recipientului cu care botanistul își adună mostrele de buruieni, te întorci acasă cu o colecție de efebi goi pușcă. Iar la momentul ritualului păgîn îți

alegi unul dintre ei să-1 sacrifici. Alesul e unul care îți cade cu tronc. Partea uluitoare abia urmează. Aduci jertfa în apropierea unei coloane hexagonale. Nudă cum este, o legi de coloană cu mâinile la spate, ajutat de frînghia pe care o ții ascunsă. E nevoie de o anumită rezistență și un urlat pe potrivă. Plin de curtoazie, îi sugerezi moartea. Încet-încet, un zîmbet straniu și nevinovat îți urcă pe buze și te face să-ți scoți din buzunar un briceag bine ascuțit. Te apropii de victimă și o mîngîi, gîdilîndu-i cu vîrful ascuțit pielea încordată din partea laterală a abdomenului. Victima urlă de disperare și se zvîrcolește în încercarea de-a evita lama tăioasă. Palpită de spaimă, în vreme ce picioarele goale îi tremură, iar genunchii i se ciocnesc unul de altul. Briceagul se afundă în abdomen. Evident, crima îți aparține. Victima face o eschivă, cu trupul arcuit, urlînd chinuitor a singurătate. Mușchii abdominali, sfîrtecați, i se mișcă spasmodic. Ca și cum ar reveni între plasele, calmă, lama briceagului se cufundă în carnea ce tresare. Izvorul de sînge țîșnește, spumos, și curge spre coapsele alunecoase.

În această clipă, bucuria ta devine realmente umană, pentru că normalitatea, u obsesie în ce te privește, în chiar clipa de față îți aparține. Indiferent la cine ți-e gîndul, din ungherele tainice ale trupului te exciți, normalitatea stării acesteia nefiind cu nimic diferită de a altor bărbați. Inima ți-e zguduită de o plenitudine primitivă, zbuciumată. Simți în suflet renașterea bucuriei profunde a omului sălbatic. Ochii îți lucesc, ți se aprinde sîngele în trupul întreg, te umpli ie manifestările vieții îmbrățișate de triburile barbare. Chiar și după *ejaculatio* îți stăruie în trup căldura unui imn primitiv, iar tristețea care urmează împreunării dintre bărbat și femeie nu te ia cu asalt. Strălucești în singurătatea ta fără hotar. Șovăitor, zăbovești un timp pe marele fluviu al memoriei vechi. Amintirea emoției extreme de care s-a bucurat vitalitatea triburilor sălbatice să fi pus total stăpînire pe funcția și plăcerea ta sexuală? De ce atîta agitație inutilă pentru o minciună? E de neînțeles să acuzi nevoia de lucruri precum sufletul sau iubirea, tu, care ai uneori drumul deschis către o bucurie atît de adîncă a existenței umane.

Ce-ar fi să-ți faci publică excentrica ta lucrare de licență cu Sonoko de față? E un text elevat, cu titlul „Despre relația funcțională dintre curbe și debitul de sînge în torsul unui efeb”. Torsul pe care l-ai ales e neted, suplu, împlinit, cu o fragedă delicatețe a curbelor pe care le descrie sîngele șiroind de-a lungul lui. E torsul care face din sîngele curgător cel mai frumos dintre toate motivele naturale—ca un rîuleț nonșalant care străbate un cîmp, sau ca nervurile date la iveală de trunchiul tăiat al unui străvechi arbore uriaș. Nu-i așa?

Asa era.

Cu toate acestea, capacitatea mea introspectivă avea o structură imprevizibilă, asemănătoare cercului format prin răsucirea bilețelului alungit și îmbinarea celor două extremități. Cînd credeai că e fața, descopereai reversul. Cînd credeai că e reversul, descopereai fața. Cu timpul, periodicitatea a devenit mai laxă, la douăzeci și unu de ani însă traiectoria ciclului meu emoțional nu era altceva decît o ro-tire pe bîjbîite, rotire a cărei viteză a crescut pînă la un prag aproape amețitor datorită sentimentului apocaliptic confuz din ultimele zile de război. Nu-mi lăsa

timp să mă ocup de toate cele în mod separat, nici de cauze, nici de efecte, nici de contradicții sau de conflicte. Contradicțiile, așa cum erau, se rodeau prin frecare reciprocă cu viteză uluitoare.

După o oră nu mă gîndeam la altceva decît să ticluiesc un răspuns dibaci la scrisoarea lui Sonoko.

Între timp înfloriră cireșii. Timp de contemplat florile nu avea nimeni. Se părea că singurii care le puteau vedea erau studenții de la facultatea de care aparțineam. La întoarcerea de la universitate mă plimbam pe malul lacului S, de unul singur sau împreună cu doi, trei prieteni.

Florile erau de o minunată cochetărie. Dat fiind că perdelele alb-roșii, ca niște adevărate straie pentru flori, mulțimea celor veniți să le contemple, animația ceainărilor sau vînzătorii de baloane nu se mai vedeau nicăieri, în fața cireșilor înfloriți la întîmplare printre arborii veșnic verzi aveai senzația că privești trupul despuiat al florilor. Niciodată ca în această primăvară truda nerăsplătită a naturii și extravaganța sa inutilă n-au oferit o priveliște atît de misterios de frumoasă. Mă întrebam, dezagreabilă perspectivă, dacă nu cumva natura nu va cuceri pămîntul din nou. Era lîmpede că această primăvară înfloritoare nu era ceva obișnuit. Galbenul rapiței, verdele ierbii, negrul proaspăt din trunchiul cireșilor, bolta grea de flori apăsîndu-le vîrfurile, totul mi se dezvăluia privirii cu o strălucire cromatică malițioasă. Era un adevărat incendiu de culori.

Pășeam pe pajiștea dintre șirul de copaci și lac, angajați în dispute banale despre legi. La acea vreme mă amuzau copios efectele pline de ironie din cursul de drept internațional al profesorului Y. În timpul atacurilor aeriene, acesta își ducea mai departe, cu toată pompa, cursul interminabil despre Liga Națiunilor. Aveam iluzia că asist la un curs de mahjong sau de șah. Pace! Pace! Sunetul acesta ca de clopoțel bîzîind neîntrerupt undeva departe părea un simplu țuiit în urechi.

— Chestiunea privește caracterul absolut al dreptului asupra proprietății mobiliare.

Intervenția îi aparținea lui A, care deși era un vlăjgan de la țară, cu pielea smeadă, scăpase de înrolare datorită unei infiltrații la plămîni în stadiu avansat.

— Ce baliverne, mai terminați odată!

Se băgă în vorbă B, un ins palid, atins de tuberculoză, se vedea după înfățișare.

— Pe cer, avioanele inamice, pe pămînt, legea... ptiu...

I-am rîs în nas.

— Glorie în ceruri, pace pe pămînt, nu?

Eram singurul cu adevărat ocolit de afecțiuni pulmonare. Eu făceam pe cardiacul. Erau timpuri cînd aveai nevoie fie de o maladie, fie de o medalie.

Ne oprirăm din mers din cauza unui zgomot neașteptat de pași ce călcau iarba pe sub cireși. Luînd seama la prezența noastră, stăpînul pașilor părea și el surprins. Era un bărbat tînăr, în haine de lucru murdare, încălțat în sandale. Îi sesizai vîrsta doar după culoarea părului tuns scurt ce i se întrezărea sub capelă. În rest, tenul tulbure, fața nerasă de cîteva zile, mîinile și picioarele murdare de vaselină și gîtul nespălat produceau o impresie de oboseală mohorîtă, fără legătură cu vîrsta. În spatele lui, o

femeie tânără, mofluză, se uita în pământ. Cu părul prins la spate și bluză kaki, atrăgea atenția doar prin pantalonii de lucru nou-nouți și curați, cu picățele, din cei purtați de femei în timpul războiului. Nu încăpea îndoială că aveam de-a face cu un cuplu de muncitori îndrăgostiți, aflați în serviciul armatei, care își dăduseră întâlnire. Probabil chiuleau o zi de la fabrică pentru a veni să contemple florile de cireș. S-au speriat de noi închipuindu-și că sîntem de la poliția militară, pesemne.

Îndrăgostiții își văzură mai departe de drum, aruncîndu-ne în treacăt o privire dușmănoasă. Din acel moment n-am mai prea avut poftă să stăm de vorbă.

Cursurile de la facultatea de drept au fost suspendate înainte ca cireșii să ajungă la înflorire deplină. Studenții urmau să fie mobilizați la arsenalul forțelor navale, la cîteva mile distanță de golful S. Cam în aceeași perioadă, mama și frații mai mici se evacuară în casa unui unchi care avea un petec de pământ la periferie. Casa din Tokyo rămase în grija unui elev de gimnaziu, matur pentru vîrsta lui, care trebuia să-l ajute pe tata. Cînd n-aveau orez, băiatul pisa boabe fierte de soia, din care pregătea apoi un terci greșos pentru tata. Înfuleca și el. Viclean, din rezerva săracă de alte alimente se înfrupta în lipsa tatălui.

Viața în arsenalul forțelor navale era lipsită de griji. Mă ocupam de bibliotecă și eram dotat cu un hîrleț, să sap șanțuri. Împreună cu lucrătorii taivanezi, niște copii, escavam o mare galerie laterală pentru evacuarea atelierului de piese de schimb. Acești drăcușori de doisprezece, trei-sprezece ani se arătau cum nu se poate mai prietenoși față de mine. Mă învățau limba lor, iar eu le spuneam povești. Erau convinși că zeii de acasă le apărau viața de atacurile avioanelor și că-i vor ajuta cîndva să se întoarcă teferi în patrie. Aveau o poftă de mîncare ce depășea orice limită. Orezul și legumele șterpelite de unui mai isteț, care păcălea vigilența pazei de la bucătărie, le frigeau în ulei de motor. Eu refuzam această delicatessă cu iz de roată dințată.

În mai puțin de o lună, corespondența cu Sonoko era pe cale să dobîndească un caracter întrucîtva deosebit. În scris manifestam un comportament plin de îndrăzneală, fără rezerve. Citind scrisoarea găsită pe masă la revenirea în arsenal, după ce sirena dăduse semnalul de încetare a alarmei din acea după-amiază, simțeam că îmi tremură mîinile.

M-am lăsat pradă unei ușoare stări de beție. Repetam, cu glas scăzut, lîrînd din scrisoare, „...te iubesc...”.

Absența lui Sonoko îmi insuflase curaj, iar distanța îmi dăduse dreptul la „normalitate”. Pentru mine „normalitatea” era, ca să zic așa un angajat temporar. Distanța în timp și spațiu conferă făpturii umane o dimensiune abstractă. Atașamentul meu deplin față de ea și dorința trupească anormală, fără nici o legătură cu Sonoko, se amestecau în mine, omogenizîndu-se, conferind poate stabilitate ființei mele, clipă de clipă, mai presus de contradicții. Eram liber. Mă bucuram din plin de traiul de zi cu zi. În cele din urmă inamicul debarcă în golful S. Zvonul ocupării iminente a împrejurilor îmi readuse gîndul morții în minte, dîndu-i și mai multă vigoare decît înainte vreme. În felul acesta puteam într-adevăr

spune că am o „nădejde în viață”!

Într-o duminică, în ultima jumătate a lunii aprilie, cu permisiunea de a înnopta după multă vreme în afara arsenalului, m-am întors acasă, în Tokyo. Mi-am luat din raft câteva cărți pentru lectura viitoare din fabrică, cu intenția să plec imediat la periferie și să stau peste noapte acolo, împreună cu mama și frații mai mici. Surprins de alarmă într-un tramvai care nici nu mergea, nici nu stătea locului, mă cuprinse o senzație subită de frig. Amețeala accentuată și sfîrșeala fierbinte ce îmi invadaseră tot corpul îmi spuneau că era vorba de amigdalită, lucru pe care îl știam din proprie experiență. Revenit acasă, l-am pus pe elevul chiriaș să-mi pregătească patul și m-am întins să mă odihnesc.

La scurt timp, în fruntea fierbinte mă lovi ecoul strident al unui glas voios de femeie. Am auzit-o apoi urcînd scările și alergînd cu pași mărunți pe culoar. Cu ochii între-deschiși, dădui de poalele mari ale unui kimono.

— Ce-i cu leneveala asta?

— Cum, Chako, tu ești?

— Cum adică, cum? Ne vedem după cinci ani, cînd colo tu...

Era fiica unei rude îndepărtate. O chema Chieko, rudele îi spuneau însă Chako, pocindu-i numele. Avea cu cinci ani mai mult decît mine. Ultima oară o întîlnisem la nuntă, ca mireasă, am aflat însă că de la moartea pe front a soțului, anul trecut, voioșia ei tot mai mare friza țicneala. N-aveam cum să-mi exprim condoleanțele văzînd-o atît de bine dispusă. Uluit, preferam să tac. De floarea albă artificială prinsă în păr s-ar fi putut lipsi fără să piardă nimic, ba dimpotrivă.

— Azi am venit pentru că am niște treabă cu nea Tatsu — era vorba de tatăl meu, Tatsu pe nume—voiam să-l rog ceva în legătură cu mutatul bagajelor la evacuare. Cînd s-a întîlnit cu tătucu deunăzi i-a spus că ne recomandă un loc sigur.

— Tata se întoarce azi mai tîrziu. Pe mine, oricum, nu mă interesează.

Mă neliniștea rosul intens al buzelor sale. Poate și din cauza febrei, aveam senzația că îmi scoate ochii și îmi face insuportabilă durerea de cap.

— Nu se leagă lumea de tine cînd treci pe stradă, în zile ca acestea, fardată în așa hal?

— La anii tăi te deranjează încă fardul unei femei? Ca să nu mai pun la socoteală că stai în pat, nici mai mult nici mai puțin, parcă ai fi proaspăt înțărcat.

— Cicălitoare mai ești. Ia dă-te la o parte!

Se apropie intenționat. Mi-am tras pătura pînă la gît, pentru că nu voiam să mă vadă îmbrăcat în pijama. Își întinse brusc mîna spre fruntea mea. Răceala înțepătoare, binevenită, mă înfiora.

— Ești fierbinte. Ți-ai luat temperatura?

— Luat.

— Ai nevoie de gheață.

— N-avem așa ceva.

— Fac eu rost.

Fluturîndu-și mînele kimonoului, Chieko coborî veselă scările. Reveni după câteva clipe și luă loc, cu un aer calm.

— L-am trimis pe băiat s-o aducă.

— Mulțumesc.

Priveam în tavan. Când să ridic cartea de la capul patului, i-am simțit pe obraz mîneca de mătase, rece. Brusc, îmi doream acea mîneacă. Eram pe punctul s-o rog să mi-o țină pe frunte, dar am renunțat.

În odaie se lăsa întunericul.

— Întîrzie servitorul, nu glumă.

Bolnavul cu febră are o percepție a timpului de o exactitate acută. Mi se părea cam devreme ca să poată afirma că „întîrzie” prea mult. După două, trei minute vorbi din nou.

— Ce face copilul ăsta de se mocăie atît?

— Nu se mocăie deloc, am izbucnit eu, nervos.

— Săracu' de tine, ia-o ușurel, nu te înfierbînta. Mai bine închide ochii și nu te mai holba așa la tavan, că se sperie.

În clipa în care am închis ochii, febra începu să-și facă efectul, jenîndu-mă. Brusc, am simțit o atingere pe frunte. O însoțea o răsuflare ușoară. Mi-am retras fruntea cu un suspin fără sens. În răsuflarea de la început se amestecă alta, neobișnuit de fierbinte. Deodată mi-am simțit buzele închise etanș de ceva greu, unsuros. Dinții îmi zăngăneau, ciocnindu-se.

Îmi era frică să deschid ochii și să privesc în jur. Între timp, obrazii îmi fuseseră prinși în strînsoarea a două palme reci.

Finalmente, Chieko își retrase trupul. M-am ridicat și eu în coate. Ne uitam unul la altul în lumina amurgului. Surorile ei erau niște desfrînate. Se vedea limpede că același sînge ardea și în Chieko. Vîlvătaia ei intrase într-o ciudată și inexplicabilă fraternitate cu febra bolii mele. M-am ridicat complet din pat și i-am cerut „încă o dată”. Pînă să se întoarcă elevul chiriaș, ne-am pupat și răspupat, la nesfîrșit. Ea nu contenea să repete că sărutul era granița peste care n-aveam voie să trec.....

Dacă în aceste sărutări am simțit sau nu vreun impuls sexual, nu știu. Prima experiență fiind, în sine trebuie să fi reprezentat un soi de imbold carnal, ceea ce face poate superfluă perceperea într-un sens sau altul. Din starea de beatitudine nu mai avea nici un rost să extrag acele elemente conceptuale cu care eram obișnuit. Cel mai important era faptul că devenisem „bărbat care cunoaște sărutul”. Asemenea băiatului care ar vrea să-i ducă si surioarei mai mici o bucată din prăjitura savuroasă cu carefusesse tratat în timpul unei vizite, în vreme ce mă îmbrățișam cu Chieko, gîndul îmi era la Sonoko. Preocuparea mea de capătii de acum înainte era de a mă concentra asupra reprezentării imaginare a sărutului pe care trebuia să-1 dau acesteia din urmă. Era prima eroare de calcul pe care am făcut-o, si cea mai însemnată.

În orice caz, gîndul la Sonoko conferea acestei prime experiențe o înfățișare din ce în ce mai puțin plăcută. Când îmi telefona în ziua următoare, am mințit-o pe Chieko, spunîndu-i că trebuia să mă întorc la fabrică a doua zi. Nici promisiunea de a ne mai întîlni nu mi-am ținut-o. Cu ochii închiși în fața realității, care spunea că răceala aceasta nefirească se datora absenței plăcerii din primul sărut, îmi inculcam ideea că urîtenia pe care o vedeam în acel act se explica prin chiar dragostea mea pentru Sonoko. Era pentru prima oară că mă foloseam de sentimentele mele față de ea drept pretext.

Ca toate fetele și toți băieții aflați la prima dragoste, am schimbat și eu fotografiile cu Sonoko. Mi-a parvenit o scrisoare cu mărturisirea că îmi poartă poza la piept, într-un medalion. Pe de altă parte, cea trimisă de ea avea un format care nu încăpea decât într-o servietă. Pentru că nu-mi intra nici în buzunar, mă plimbam cu ea învelită într-o legăturică; La plecarea din fabrică n-o abandonam, de teama vreunui incendiu în lipsa mea. Într-o seară, la întoarcerea spre arsenal, tramvaiul fu lăsat în beznă din cauza alarmei. În cele din urmă a trebuit să ne adăpostim. Am căutat pe bîjbîite în plasa pentru bagaje. Legăturica în care înfășurasem fotografia lui Sonoko nu mai era. Îmi fusese furată împreună cu pachetul mai mare în care o vîrîsem. Aveam înclinația de a fi superstițios. Cuprins de neliniște, din acea zi, m-am simțit îndemnat să merg s-o întîlnesc cît mai repede cu putință.

Raidul din noaptea de douăzeci și patru mai, la fel cu cel de la miezul nopții de nouă martie, mă făcu să mă decid. Se părea că în legătura dintre mine și Sonoko trebuia să intervină ceva de natura unei miasme degajate de un lanț de asemenea nenorociri. Era o situație asemănătoare cu a unor compuși ce reclamă intermedierea acidului sulfuric.

Adăpostiți în tranșeele laterale săpate la joncțiunea dintre colină și cîmpul deschis, urmăream cerul roșu aprins boltit peste Tokyo, numai flăcări. Uneori, cînd exploziile se reflectau în înalt, printre nori se întrezărea, miraculos, seninul din timpul zilei. În miez de noapte, pentru o clipă, apărea cerul albastru. Proiectoarele neputincioase, în loc să caute avioanele inamice, le întâmpinau. În mijlocul crucii de lumină slabă surprindeau din cînd în cînd scînteierea aripilor avioanelor dușmane, ca apoi să predea ștafeta de lumină proiectoarelor aflate tot mai aproape de Tokyo. Rolul pe care îl jucau era de încurajare politicoasă. De-o vreme, rafalele tunurilor antiaeriene se răriseră. Bombardierele B 29 ajungeau cu mare ușurință deasupra marelui oras.

De la distanța unde ne aflam, cum să distingî care era inamic și care nu, în încleștarea aeriană din cerul tokyot? Și totuși, majoritatea privitorilor aplaudau la fiecare avion doborît pe fundalul cerului în flăcări. Cei mai zgomotoși se dovedeau lucrătorii minori. De ici-colo, dinspre tranșee răsunau bătăi din palme și urale, ca la teatru. De departe privind, mie nu mi se părea să conteze prea mult cine era stăpînul avionului prăbușit. Că aparținea dușmanului sau nu, diferența era neglijabilă, în esență. Aceasta e natura războiului.

Dimineața următoare, în drum spre casă, am luat-o la pas peste traversele încă fumegînde și de-a lungul podului metalic acoperit de scînduri subțiri, pe jumătate arse. Bună parte din linia ferată privată, închisă, am străbătut-o pe jos. Am descoperit că vecinătatea casei noastre scăpase neatinsă de pîrjol, ca prin minune, spre deosebire de restul. Mama, sora și fratele înnoptaseră din îniîmplare acasă. Dogoarea din noaptea trecută, chiar îi înviorase. Ca să sărbătorim rămînerea în picioare a casei, am mîncat cu toții din conserva de pastă dulce de fasole, dezgropată din ascunzătoarea subterană.

— Frățioare, ți s-au cam aprins călcîiele după una, nu-i așa?

Întrebarea venea de la zburdalnica mea soră de șaptesprezece ani, care tocmai intrase în camera mea.

- Cine ți-a spus ție una ca asta?
- Mi-am dat eu singură seama.
- Și ce, n-are voie omul să îndrăgească pe cineva?
- Are, cum să nu. Când te-nsori?

Am tresărit. Mă simțeam ca răufăcătorul care află pe nepusă masă, din gura cuiva străin de fapta lui, amănunte despre fărădelegea comisă.

- De-nsurat, nici vorbă.
- Imoral, foarte. Te-ai amoretat știind de la bun început că n-ai de gând s-o iei de nevastă? Vai, nici să n-aud! Ce netrebnici sînt bărbații!
- Dacă nu dispari imediat, te împrășc cu cerneală!

Singur din nou, am căzut pe gânduri.

„Firește, în această lume căsătoria e una din posibilități, copiii, la fel, și ei. De ce uitasem s-o iau în calcul? Sau, cel puțin, de ce m-am prefăcut că uit? Era o simplă confuzie de-a mea la mijloc, aceea de a socoti că războiul, din ce în ce mai atroce, face imposibilă pînă și neînsemnata fericire pe care ți-o aduce căsătoria. Poate că de fapt mariajul ar însemna pentru mine o fericire deosebit de importantă, destul ca să mă treacă fiorii, ca acum..”.

Astfel de gânduri mă impulsionează să iau hotărîrea contradictorie de a o întîlni pe Sonoko chiar în aceeași zi sau în următoarea. Aceasta să fie iubirea? Nu-i mai degrabă ceva asemănător „curiozității față de neliniștea” aceea care se naște în noi, sub forma unei pasiuni bizare, atunci cînd o spaimă ni se cuibărește în suflet?

Primisem în mai multe rînduri scrisori de invitație din partea mamei și bunicii lui Sonoko. Pentru că nu mă lăsa conștiința să înnoptez în casa mătușii, am rugat-o printr-o scrisoare să-mi caute un hotel. Sonoko le-a luat la rînd pe cele din sat, dar fără succes. Fie se aflau în folosința statului, fie serveau ca loc de arest la domiciliu pentru cetățenii germani.

Hotelul. Am visat la el. Era o împlinire a unui vis din copilărie. Mai era și influența nefastă a romanelor de dragoste în lectura cărora mă cufundasem. Într-un fel, modul meu de a gândi avea ceva din gîndirea lui Don Quijote. În epoca lui existau o mulțime de cititori inveterați ai povestirilor cavaleriești. Dar ca să fii într-o atît de mare măsură intoxicat de acestea trebuia să fii un Don Quijote tu însuși. Cazul meu nu se deosebește de acesta.

Hotel. O cameră închisă. Cheia. Perdele la geam. Rezistență gentilă. Acordul de începere a ostilităților... Atunci, doar atunci, s-ar fi putut. Ca o inspirație divină, în mine ar fi trebuit să se aprindă normalitatea. Ca un posedat, aș fi putut să devin altul, să renasc ca bărbat care să-și merite numele. Atunci, cu Sonoko în brațe, fără teamă, aș fi putut s-o iubesc, apelînd la toată forța pe care o aveam. Cu toate îndoielile și spaimelile risipite, aș fi putut să-i spun din inimă „te iubesc”. Aș fi fost în stare chiar să merg pe stradă urlînd, sub cerul străbătut de bombardiere, „aceasta mi-e iubita”.

Într-un caracter românesc abundă neîncrederea subtilă față de lucrarea sufletului, ceea ce adesea conduce la un fel de act imoral, la reverie. Reveria nu este, cum s-ar crede, un efect al sufletului. E mai degrabă o fugă de suflet.

Visul privitor la hotel, ca premisă, nu s-a împlinit. Întru-cit cele din satul X nu intrau în discuție, Sonoko mi-a scris de mai multe ori să trag la casa lor. I-am răspuns că accept. O ușurare vecină cu oboseala a pus stăpînire pe mine. N-am încercat s-o răstălmăcesc și s-o numesc renunțare, chit că îmi stătea în fire să fac așa ceva.

Am pornit la drum în doisprezece iunie. În arsenalul forțelor navale domnea pe atunci o atît de mare delăsare, încît orice pretext era bun ca să obții un concediu.

Trenul era murdar și pustiu. Cum se face că amintirile despre trenurile din timpul războiului (cu excepția acelu singur exemplu plăcut) sînt toate atît de jalnice? Trenul mă scutura și acum, chinuit cum eram de o idee fixă copilărească demnă de toată mila. Anume, îmi propusesem să nu părăsesc satul X înainte de a o fi sărutat pe Sonoko. Era însă vorba de altceva decît de hotărîrea plină de mîndrie din dipa în care omul se luptă cu propria timiditate. Aveam senzația că merg la furat. Mă simțeam ca un hoț de duzină, fricos, care mergea la spargere fără tragere de inimă, obligat de tartorul bandei. Fericirea de a fi iubit îmi împungea conștiința. Ceea ce căutam era poate o nenorocire decisivă.

Sonoko mă prezentă mătușii sale. Mi-am luat un aer afectat. Îmi dădeam toată silința. Toți păreau să-și spună unul altuia, tacit: „De ce s-o fi îndrăgostit Sonoko de unul ca ăsta? Ce mai paloare pe el, săracu' student! Dacă-i bun la ceva, să știm și noi!”

N-am mai adoptat comportamentul exclusivist din timpul voiajului de altădată cu trenul, din dorința lăudabilă de a lăsa o bună impresie tuturor. Fie le supravegheam pe surorile mai mici ale lui Sonoko în timp ce învățau la engleză, fie îi cîntam în strună bunicii cînd își depăna poveștile din epoca berlineză. Neobișnuit lucru, în asemenea situații mi se părea că Sonoko era mai aproape de mine. Nu o dată ne-am făcut semne îndrăznețe din ochi în prezența mamei și a bunicii. În timpul mesei ne atingeam picioarele pe ascuns. Prinsă și ea cu tot mai mult entuziasm în această joacă, atunci cînd mă plectiseam să ascult poveștile fără sfîrșit, se sprijinea de fereastra de unde se zărea frunzișul, își prindea cu vîrfurile degetelor medalionul de la piept și îl scutura pe la spatele bunicii, în așa fel încît să n-o vad decît eu.

Marcat de un guler în formă de semilună, avea pieptul alb. Destul încît să-ți deschizi ochii! Zîmbetul ei din astfel de clipe amintea de acel „sînge lasciv” care colora obrazii Julietei. Există un tip de depravare care șade bine doar fetelor virgine. Diferită de cea a femeilor mature, îmbată omul ca o briză. Un fel de prost gust plin de gingășie. Cum ar fi, de pildă, plăcerea de a gîdila un sugar.

În asemenea momente sufletul meu începea să se îmbete de fericire. Multă vreme nu m-am apropiat de ceea ce se numește fructul interzis. Dar acum fericirea mă ispitea cu o tristă îndărătnicie. Mă simțeam ca și cum aș fi fost pe marginea unui abis, iar acesta era Sonoko.

Timpul trecea, mai erau doar două zile pînă cînd trebuia să mă întorc la arsenalul naval. Încă nu îmi îndeplinisem obligația, pe care singur mi-o stabilisem, aceea a sărutului.

O ploaie rară de sezon învăluia întreaga zonă de platouri înalte. Cu o

bicicletă de împrumut am pornit-o spre poștă să pun o scrisoare. Pentru că era ora la care Sonoko se întorcea de la biroul guvernamental local, unde se angajase ca să scape de înrolare, birou de la care hotărîse să chiu-lească în după-amiaza acelei zile, ne-am înțeleș să ne întîlnim la poștă. Înconjurat de o plasă de sîrmă ruginită, îmbibată de burniță, se zărea un teren de tenis stingher și pustiu. Cu chica blondă și mîinile ude strălucind, un pui de neamț, călare pe bicicletă, trecu pe lîngă mine, venind din sens opus, la foarte mică distanță.

După cîteva minute de așteptare în clădirea veche a poștei, afară începu să se lumineze. Încetase ploaia. Era o înseninare de moment, plină de cochetărie, cum s-ar spune. De risipit, norii nu se risipeau. Doar luminau, platinați.

Bicicleta lui Sonoko se opri în spatele ușii de sticlă. Pieptul îi palpita, iar în umerii uzi îi ghiceai respirația. Din roșeața obrazilor sănătoși, totuși, rîdea. „Acum e momentul, pe ea!”. Mă simțeam ca un caine de vînătoare asmuțit. Noțiunea aceasta de datorie avea ceva dintr-o poruncă diabolică. Urcăți în șa, umăr la umăr, am pedalat pe ulița principală din sat pînă la celălalt capăt. Trecurăm printre pacuri de brazi, mesteceni albi și arțari. Copacii își scuturau picurii de lumină. Părul ei, deprins cu vîntul, era o frumusețe. Coapsele viguroase învîrteau pedalele cu voioșie. Părea să fie o întruchipare a vieții. Dincolo de poarta terenului de golf, abandonat deocamdată, ne-am dat jos de pe biciclete ca să străbatem pe jos poteca umedă aflată de-a lungul acestuia.

Eram încordat ca un recrutar. Se zărea un pîlc de copaci. Loc mai bun nu se putea. Mai aveam vreo cincizeci de pași pînă acolo. La o distanță de douăzeci de pași, o să-i vorbesc. Trebuia să scap de starea tensionată. Cînd vor rămîne treizeci de pași pot să-i spun cîteva vorbe, de dragul conversației. Cincizeci de pași. Aici fixăm opritorul bicicletei. Apoi privim peisajul pe direcția muntelui. Îi pun mîna pe umăr. Cu glas scăzut, aș putea chiar să-i spun: „ce frumusețe incredibilă, ca-ntr-un vis!”. Ea îmi răspunde ceva anapoda. În acel moment adaug forță mîinii așezate pe umăr și îi aduc trupul în fața mea. Tehnica sărutului rămîne la fel cu cea din lecția învățată de la Chieko.

Jurasem fidelitate interpretativă. N-aveam experiență nici în dragoste, nici în dorință.

Sonoko era la pieptul meu. Cu respirația tăiată și chipul roșu ca focul, își ținea genele plecate. Buzele nevinovate, deși frumoase, nu-mi stîrneau pofta, ca și pînă acum. Eu îmi puneam însă nădejdea în fiecare clipă. În sărut poate îmi va apărea normalitate și dragostea nemincinoasă. Mecanismul se năpusti înainte. Nimeni nu-l mai putea opri.

I-am acoperit buzele cu alte buze. Trecu o secundă. Nici urmă de plăcere. Trecură două secunde. La fel. Trecură trei secunde. Înțelegeam totul.

Mi-am desprins corpul, aruncîndu-i o privire tristă de-o clipă. Dacă mi-ar fi văzut privirea aceasta, ar fi citit acolo expresia unei iubiri de nespus, o iubire despre care nimeni n-ar fi putut susține că e posibilă față de o făptură umană. Dar ea, sfîșiată de sfială și satisfacție curată, își ținea privirea aplecată, ca o păpușă.

Tăcut, ținînd-o de braț ca pe un suferind, am pornit spre biciclete.

Trebuia să fug. Trebuia să fug cât mai repede cu putință. Nu mai aveam răbdare. Ca cei din jur să nu-mi adulmece corăbiile înecate, mimam o vioșie mai mare decât de obicei. Deoarece mina fericită pe care o așiam în timpul cinei se asocia cu aerul total absent, bătător la ochi, al lui Sonoko, într-un cod prea exact ticluit, rezultatul pe care l-am obținut a fost, dimpotrivă, în defavoarea mea.

Sonoko arăta mai fragedă ca orieînd. Înfățișarea ei avea ceva de poveste, aidoma unei fecioare îndrăgostite. Mama își manifestă preocuparea pentru sănătatea mea din cauza bîlbîielii care mă cuprinsese în clipa în care am înțeles cu claritate că nu eram omul îndreptățit să îmbrățișeze sufletul frumos al lui Sonoko, oricît aș fi simulat vioșia, cu inima ei deschisă de fecioară în fața ochilor.

Sonoko a înțeles totul cu gingașă promptitudine și, ca să mă îmbărbăteze, își scutură din nou medalionul, făcîndu-mi semn să rămîn liniștit. Fără să vreau, am zîmbit. Adulții erau pe jumătate surprinși, pe jumătate încurcați în fața acestui schimb de zîmbete sfidătoare. Mă înfioram cînd mă gîndeam la ceea ce distingeau privirile lor în viitorul nostru.

A doua zi am revenit amîndoi în același loc din terenul de golf. Am găsit tufa galbenă de mușețel călcată în picioare, amintirea noastră din ziua trecută. Acum iarba era uscată. Obiceiul e un lucru îngrozitor. Sărutul, care avea să mă chinuie atît de mult după ce-l săvîrșisem, l-am repetat. De data aceasta, de parcă mi-aș fi sărutat sora mai mică. Culmea însă, acum, avea un iz de imoralitate.

— Cînd o să ne mai putem vedea oare?

— Păi, dacă n-o să debarce America peste noi, pot să-mi iau concediu din nou după o lună, i-am răspuns.

O doream. Și nu doar atît, eram convins, din superstiție. Ca armata americană să debarce în golful S, iar soldații studenți să fie scoși din ascunzătoare și să moară pînă la unul, aceasta doream. Dacă nu, doream să mor de o bombă enormă, de nimeni închipuită, care să mă găsească oriunde aș fi fost. Să fi presimțit din întîmplare bomba atomică?

Ne-am îndreptat apoi spre o pantă însorită. Își aplecau umbra acolo doi mesteceni albi, ca două surori blînde la suflet. Cum pășea cu fața plecată, Sonoko prinse glas.

— Ce îmi aduci cadou cînd ne vedem data viitoare?

— Ce aș putea să-ți aduc? Poate un avion prost meșteșugit sau un hîrleț plin de noroi, nimic altceva.

I-am răspuns alandala, ca să scap.

— Ceva fără forma.

— Nu știu, e o întrebare încuietore, am să mă gîndesc pe îndelete la ea pe tren, la întoarcere.

Băteam cîmpii tot mai mult, încolțit.

— Așa să faci, și să-mi promiți că o să-mi aduci un cadou.

O spuse cu o voce plină de demnitate și calm.

Pentru că accentuase cuvîntul „promiți”, eram nevoit să mă apăr din

toate puterile cu o falsă jovialitate.

Condescendent, i-am propus atunci să ne încrucișăm degetele. Ni le-am încrucișat, astfel, cu aparentă nevinovăție când, deodată, renăscu în mine spaima pe care am simțit-o în copilărie. Era spaima vîrîtă în sufletul unui copil de zicala conform căreia cel care își încalcă promisiunea făcută la încrucișarea degetelor își va vedea mădularul cu pricina putrezind. Așazisul cadou al lui Sonoko, fără să-1 fi numit, avea cu siguranță semnificația de „cerere în căsătorie”, ceea ce îmi justifica teama. În cazul meu, aceasta era de aceeași natură cu frica adulmecată în aerul din jur de copilul care pe timp de noapte se teme să iasă afară la closet de unul singur.

Cînd în acea seară, înainte de culcare, Sonoko mă rugă bosumflată să-mi prelungesc șederea cu încă o zi, cu trupul pe jumătate învăluit în draperia de la intrarea dormitorului pe care îl foloseam, am rămas stupefiat, privind-o îndelung din pat. Cu gîndul că o eventuală eroare de calcul în acea primă chestiune — pe care o consideram pusă la punct definitiv — ar putea năruți totul, numai știam ce idee să-mi fac despre sentimentele mele de acum față de Sonoko.

— Pleci, indiferent de situație?

— Da, trebuie să plec.

Tonul răspunsului meu era mai degrabă vesel. Mecanismul de minciuni își începu iar rotirea superficială. Această veselie, deși simplu instrument pentru a scăpa de teamă, ani interpretat-o drept starea pe care ți-o dă sentimentul de superioritate datorat unei noi forțe, capabile în același timp s-o pună pe jar pe Sonoko.

Autoamîngirea era singura mea scăpare. Rănitul nu-ți cere neapărat ca prim ajutor un bandaj imaculat. Eu unul aveam de gînd să dau fuga la spital după ce, în cel mai bun caz, îmi voi fi oprit hemoragia cu autoamîngirea la care recurg mereu. Mi-am reprezentat la iuțeală, în locul harababurii care domnea la arsenal, o strictețe de cazarmă, în toată legea, unde voi fi pe dată încarcerat, dacă nu mă voi întoarce la timp.

În dimineața plecării, am fixat-o cu privirea pe Sonoko. Precum călătorul care se uită la peisaj înainte de a se așterne la drum.

Știam că totul s-a terminat. Cu toate că cei din jur credeau că totul abia a început. Cu toate că voiam să mă înșel pe mine însumi, lăsîndu-mă în voia binevoitoarelor semnale de avertisment din jur.

Aerul discret și liniștit al lui Sonoko mă nelinișteea însă. Mă ajuta să-mi îndes în geamantan lucrurile sau să cercetez camera în căutarea eventualelor obiecte uitate. Se opri, ca din senin, la fereastră și privi afară nemișcată. Fiind o dimineață înnorată, doar verdele frunzișului atrăgea atenția. Veverițe nevăzute clătinau vîrfurile copacilor săltînd de pe imul pe altul. Spatele lui Sonoko era scaldat de o calmă „fizionomie a așteptării”, infantilă totuși. S-o las așa cum stătea și să plec, ca și cum aș fi părăsit camera lăsînd sertarele larg deschise, ar fi fost ceva insuportabil pentru o persoană meticuloasă ca mine. Apropiindu-mă, am îmbrățișat-o domol pe la spate.

— Să revii, neapărat.

Vorbea pe un ton pătruns de încredere deplină. Aceasta nu mă viza neapărat pe mine, ci părea înrădăcinată în încrederea în ceva mai profund, dincolo de persoana mea. Umerii nu îi tremurau. Pieptul acoperit de dantelă îi respira oarecum amenințător.

— Da, poate, dacă voi mai fi în viață.

Propriile mele cuvinte mă dezgustau. Rațional ar fi fost să-i spun: „Firește că voi reveni! Voi înlătura toate greutatele ca să te pot întâlni. Așteaptă-mă liniștită. Nu ești tu aceea care îmi va fi soție?”

Astfel de contradicții curioase își făceau loc în modul meu de a simți și a gândi. Culpă pentru atitudinea echivocă ilustrată de cuvintele „da, poate” nu aparținea caracterului meu, fiind opera a ceva anterior acestuia. Convins că nu era vina mea, acea zonă pentru care eram într-un fel în culpă era normal s-o abordez cu admonestări de bun simț, solide pînă la ridicol. Ca prelungire a autodisciplinării exersate încă din copilărie, nici mort nu mi-aș fi dorit să ajung indecis, lipsit de bărbăție, nehotărît în preferințe și antipatii sau cineva care nu-și dorește decît să fie iubit, fără să cunoască ce înseamnă a iubi. Aceasta ar fi putut servi ca lecție pentru zona de care eram direct responsabil. Față de cealaltă însă, care transcendea propria-mi culpă, reprezenta o pretenție absurdă de la început. În cazul de față, Samson să fi fost, și tot n-aș fi putut adopta o atitudine hotărîtă, bărbătească față de Sonoko. Drept consecință, caracterul meu, așa cum îl oglindeau ochii lui Sonoko, imaginea unui om șovăielnic, îmi îndrepta preferințele și antipatiile în acea direcție și mă făcea să par, în integralitatea mea existențială, lipsit de valoare, făcîndu-mi zob amorul propriu. Am ajuns să nu mai cred în propria voință și în propriul caracter. Cel puțin zona care implica voința nu mă puteam abține să n-o consider un fals. Pe de altă parte, un mod de a gândi care pune accentul pe voință e și o exagerare vecină cu reveria. Deși om normal, acțiunea dictată doar de voință a eșuat. Din presupunerea că aș fi fost normal nu rezulta că toate condițiile pentru o viață conjugală fericită, împreună cu Sonoko, erau îndeplinite, în plus, eu, cel normal, i-am răspuns o dată cu „da, poate”. Aveam obiceiul să închid ochii intenționat chiar și în fața unei supoziții atît de ușor de înțeles. Era ca și cum mă străduiam să nu las să-mi scape nici o ocazie de a mă tortura pe mine însumi. Aceasta metoda stereotipă folosită de cel încolțit și fără scăpare atunci cînd se alungă pe sine spre teritoriul de tihnă unde e sigur că va fi nefericit.

Sonoko rupse tăcerea, pe un ton liniștit.

—Nu-ți face griji, n-o să te alegi nici măcar cu o zgîrietură. Mă rog lui Isus în fiecare seară. Pînă acum rugăciunile mele s-au împlinit.

— Ești pioasă, văd. Poate de aceea pari atît de liniștită. Aproape că mă ia cu frică.

— De ce, mă rog?

Își ridică pupilele negre, pline de înțelepciune. Cînd i-am întîlnit privirea întrebătoare și neprihănită, lipsită de orice urmă de suspiciune, mi s-a tulburat sufletul, iar puterea de a răspunde îmi pieri. Îmi lăsa impresia că doarme, cu sufletul împăcat, de unde și impulsul s-o scutur, să se trezească, dar de fapt pupilele ei erau cele care scuturau și trezeau ceea ce dormea în interiorul meu.

Veniră să mă salute surorile mai mici, gata să plece la școală.

— La revedere!

Cea mai mică își întinse mina s-o strângă pe-a mea, moment în care mă gîdilă brusc în palmă, zbughind-o apoi spre poartă, de unde, sub razele răzlețe strecurate prin frunziș, își sălta în sus trăistuța cu mîncare, roșie, cu cataramă aurie.

Ne-am despărțit cu un aer de indiferență, ca doi nevinovați, dat fiind că la gară m-au petrecut și mama și bunica. Glumeam, fără să atragem atenția.

La sosirea trenului, am ocupat un loc la geam. Singura mea dorință era ca trenul să plece cît mai repede.

Am auzit atunci o voce senină, strigîndu-mă dintr-o direcție neașteptată. Era Sonoko, nimeni altcineva. Glasul ei, cu care mă obișnuisem în tot acest timp, acum o chemare proaspătă de departe, îmi surprinse auzul. Percepția faptului că era într-adevăr glasul lui Sonoko îmi pătrundea în suflet ca razele soarelui de dimineață. M-am uitat în direcția din care răzbătuse. Strecurată pe intrarea lucrătorilor din gară, Sonoko se ținea de gardul peronului. Din boleroul în dungi pe care îl purta răsăreau mulțimi de dantele, în voia vîntului. Ochii ei vioi, larg deschiși, priveau în direcția mea. Trenul se urni din loc. Buzele lui Sonoko se mișcau de parcă ar fi rostit ceva, apoi nu le mai văzui.

Sonoko! Sonoko! La fiecare hurducătură a trenului, invocam în gînd numele ei. Părea o chemare misterioasă, greu de definit. Sonoko! Sonoko! Ori de cîte ori ecoul numelui ei revenea, îmi simțeam inima zdrobită. Natura acestui chin transparent, cu toate eforturile de a mi-o explica, rămînea greu de înțeles. Mă încerca pentru prima oară. Despărțit de o distanță atît de mare de ruta obișnuită a simțămintelor omenești, îmi venea greu chiar și să-1 iau drept chin. Dacă ar fi să mă folosesc de o comparație, l-aș putea asemăna cu durerea omului care, așteptînd să răsune salva de tun care anunță ceasul amiezii, încearcă să caute în-trebător în cerul senin tăcerea tunului care n-a mai sunat în cele din urmă, deși ora amiezii s-a scurs. E un sentiment de îndoială înfricoșător. E singurul om din lume care știe că salva de tun n-a răsunit la ceasul potrivit.

S-a sfîrșit totul. S-a sfîrșit totul. Mi-o spuneam în șoaptă. Lamentarea mea avea ceva din văicăreala unui elev papă-lapte care n-a luat notă de trecere la examen. Am dat greș. Am sfeclit-o. Am greșit pentru că n-am ținut seama de acel X. Dacă aș fi pornit în rezolvarea problemei de la X, n-aș fi ajuns aici. În aritmetica vieții ar fi trebuit să mă folosesc, ca toți ceilalți, de metoda deducției, în manieră proprie. Cea mai mare eroare a mea a stat în faptul că am fost ager doar pe jumătate. Am gafat pentru că am fost singurul care s-a încăpățînat să facă apel la metoda inducției.

Din pricina stării de confuzie extremă care m-a cuprins, călătorii așezați în fața mea îmi aruncau priviri suspicioase. Era vorba de o infirmieră îmbrăcată în uniforma crucii roșii și de o femeie de la țară, probabil mama acesteia. Simțindu-le privirea, m-am uitat la infirmieră, grasă și roșie ca o vișină. Stingherită, începu să-și lingusească mama.

— Nu ti-e foame?

- E prea devreme, nu vezi?
- Da' eu nu mai pot sa rabd, crede-mă.
- Încăpățînată mai ești!

În cele din urmă mama se dădu bătută. Scoase la iveală mîncarea. Față de ceea ce ne puneau să înghițim la fabrică, era mult mai sărăcăcioasă. Infiriera începu să înfulece cu poftă din orezul garnisit cu două felii de ridiche. Niciodată nu mi s-a părut atît de lipsit de sens obiceiul omului de a mînca. Părerea aceasta am pus-o finalmente pe seama faptului că îmi pierdusem complet dorința de a trăi.

În seara acelei zile, instalat în casa de la periferie, m-am gîndit pentru prima dată în mod serios la sinucidere. Treptat, descopeream că e mult prea obositor să-mi bat capul cu așa ceva, motiv pentru care am reconsiderat chestiunea, hazlie de-a dreptul. Îmi lipsea plăcerea înfrîngerii, funciarmente. În plus, belșugul manifestărilor morții din jur, ca o recoltă bogată de toamnă, nu se poate să nu fi rezervat și numelui meu un loc în rîndul categoriilor sale: moarte în bombardament, moarte în luptă, moarte în timpul serviciului, moarte de boală contractată pe front, moarte în accident de mașină; Condamnații la moarte nu se sinucid. Indiferent de unghiul din care priveam lucrurile, nu era un anotimp potrivit pentru sinucidere. Așteptam ca moartea să-mi vină din afară, să fiu ucis, cu alte cuvinte. Dar aceasta era la fel cu a aștepta ca ceva din afară să mă lase în viață.

La două zile de la revenirea în fabrică, am primit o scrisoare pătimașă din partea lui Sonoko. Era vorba de iubire adevărată. Simțeam invidie. Invidia greu de suportat pe care o perlă de cultură o simte față de perla naturală. Chiar așa stînd lucrurile, mai exista undeva alt bărbat care să invidieze femeia care îl iubește, tocmai din pricina iubirii acesteia pentru el?

...După despărțirea noastră din gară, Sonoko plecase la slujbă cu bicicleta. Fiindcă era abătută, o colegă o întrebă dacă se simte cumva rău. A încurcat și documentele pe care le avea în grijă. La amiază reveni acasă, să prînzească. Pe drumul de întoarcere spre birou, se abătu pe la terenul de golf, unde coborî de pe bicicletă. Se uită la tufa de mușețel călcată în picioare. Urmări apoi cu privirea extinderea culorii cărămizii, cu luciul deschis, tot mai evidentă pe măsură ce negura se risipea de pe versantul vulcanului, fîșiile de ceață groasă ce suiau din strîmtoare și tresărirea, ca o vagă presimțire, din frunzișul celor doi mesteceni albi, cu înfățișarea grațioasă a două surori.

Totul se petrecuse în timp ce, în tren, căutam o cale de a fugi de dragostea lui Sonoko, pe care eu însumi am sădit-o! .. Am avut însă un moment de liniștire, lăsat în voia unui pretext vrednic de milă, poate cel mai aproape de adevăr: „Dacă ar fi s-o iubesc, tocmai de aceea ar trebui să fug de ea”.

I-am trimis apoi cîteva scrisori, pe un ton care nu indica nici o evoluție a sentimentelor, dar nici răceală neapărat. La mai puțin de o lună, aflam că lui Kusano i se aprobase a doua vizită și că familia urma să vină din nou la unitatea unde fusese transferat, în apropiere de Tokyo. Slăbiciunea m-a îndemnat într-acolo. Nu știu cum se face, dar n-am rezistat tentației de a o

Întîlni încă o dată pe Sonoko, de care hotărîsem cu atîta strășnicie că voi fugi. În fața ei, neschimbată, m-am descoperit pe mine, complet altul. Nu mă mai simțeam în stare să-i spun vorbe de duh. În această schimbare a mea, Sonoko, fratele, bunica, chiar și mama ei, nu-mi vedeau decît onestitatea, nimic altceva. Vorbele lui Kusano, însoțite de privirea lui blîndă dintotdeauna, m-au făcut să tresar.

— În curînd o să-ți transmit un mesaj important. Fii pregătit să-1 primești.

L-am găsit după o săptămînă, cînd m-am întors acasă, în zi liberă. Așternut pe hîrtie cu scrisul lui stîngaci, era dovadă de prietenie adevărată.

Toți din casă iau în serios povestea cu Sonoko. M-au numit pe mine ambasador plenipotențiar. Lucrurile sînt limpezi, vreau doar să aflu cum le vezi tu.

Toți au încredere în tine. De Sonoko nici nu mai vorbesc. Se pare că mama a început deja să se gîndească pînă și la data ceremoniei, Lăsînd ceremoniile la o parte, nu cred că e prea devreme pentru a hotărî ziua logodnei.. Ceea ce îți spun acum sînt simple presupuneri de-ale mele. Vreau să știi ce gîndești, într-un cuvînt. Înțelegerea dintre familii poate fi deocamdată amînată pentru mai tîrziu. Să nu crezi însă ca prin aceste rînduri vreau să exercit vreă constrîngere asupra voinței tale.

*Ca să mă liniștesc, îmi ajunge să aflu adevărul. Chiar dacă răspunsul tău va fi **no**, nu mă voi lăsa cuprins de furie sau ură, iar legătura noastră de prietenie nu va fi afectată. Un **yes** m-ar bucura, firește, dar cazul contrar n-o să mă facă să-ți port pică. Aștept de la tine un răspuns deschis, oferit cu un sentiment de libertate. Aș vrea să nu fie dictat de simțul datoriei sau de forța împrejurărilor. Îl aștept, ca prieten apropiat ce-ți sînt.*

Am rămas împietrit. M-am uitat în jur, de teamă să nu mă fi văzut cineva citind acea scrisoare.

S-a întîmplat un lucru pe care îl credeam imposibil. Nu luasem în calcul deosebiri mari dintre mine și familia Kusano cu privire la atitudinea emoțională și cea mentală față de război. În vîrsta de numai douăzeci și unu de ani, student, detașat la fabrica de avioane și, pe deasupra, evoluînd o dată cu războiul în desfășurare, eu atribuiam forței acestuia un caracter românesc exagerat. Chiar și în mijlocul catastrofei unui război atît de încins, busola preocupărilor omenești rămînea cu acul fixat într-o singură direcție. Eu însumi mă socotisem îndrăgostit pînă acum, dar nu știi cum se face că n-am luat seama la acest aspect. Am recitit scrisoarea cu un zîmbet straniu, plin de ironie.

Simțeam că mă încearcă un sentiment de superioritate, cît se poate de banal. Eram învingător. Obiectiv vorbind, eram fericit, și nimeni nu mă putea acuza pentru așa ceva. În consecință, aveam și eu dreptul să disprețuiesc fericirea.

Cu toată neliniștea și tristețea insuportabile care uni umpleau pieptul, am afișat un surîs ironic, impertinent. Era suficient să sar peste un șanțuleț. Puteam să consider că cele cîteva luni de pînă acum au fost o

aiureală, că pe una ca Sonoko n-am iubit-o de la început, că am tras-o pe sfoară minat de o dorință insignifiantă (mincinosule!). Să refuz, nimic mai ușor. Cum să mă simt responsabil doar din pricina unui sărut?

„Pe Sonoko, de iubit n-o iubesc!”.

Acesta concluzie m-a înălțat în al nouălea cer.

Era un lucru minunat. Am reușit să devin un bărbat în stare să ispitească o femeie pe care n-o iubește și s-o părăsească cu indiferență în clipa când aceasta începe să ardă de iubire. Ce distanță mă separa de un învățăcel eminent, integru și plin de virtute! Știam însă foarte bine că nu există donjuan care să renunțe la o femeie înainte de a-și atinge scopul. Am închis ochii. Atunci când nu voiam să aud ceva, aveam obiceiul să-mi astup urechile, ca o femeie îndărătnică între două vârste.

Nu-mi mai rămânea decât să găsesc o stratagemă care să împiedice căsătoria.

Deschizând fereastra, am chemat-o pe mama.

În grădina de legume, întinsă, strălucea lumina arzătoare de vară. Mușcător și ostil, straturile de roșii și vinete își înălțau spre soare verdele uscat. La rîndu-i, soarele ungea nervurile tari ale frunzelor cu razele lui lipicioase, fierte îndelung. Tumultul întunecat al vieții vegetale se lăsa copleșit sub lumina care inunda împrejurimea, cât vedeai cu ochii. Ceva mai departe, crîngul de la templu își dezvelea spre noi fața posomorită. Dincolo, în zona mai joasă, ascunsă privirii, trecerea intermitentă a tramvaiului de la periferie transmitea pămîntului vibrații line. Se zărea clătinarea leneșă, lucitoare, a cablurilor electrice împinse din neatenție, la fiecare cursă, de troleul tramvaiului. În fundal, cu norii groși de vară, parcă plină de sens, parcă fără sens, pene ularea continua pentru o vreme în voie.

Din mijlocul grădinii se ridică o pălărie mare de paie cu panglică albastră. Era mama. Pălăria unchiului, fratele mai mare al mamei, stătea neclintită, ca o floarea-soarelui frîntă.

De departe puteai desluși dinții albi ai mamei, arsă puțin de soare de când își mutase traiul aici. Când ajunse în bătaia auzului, strigă cu voce zglobie, ca de copil.

— Ce-i asta? Dacă ai ceva de vorbit, s-ar cuveni să vii tu încoace.

— Am, mamă, și nu-i de ici, de colo. Dă-te dumneata mai aproape.

Mama se apropie încet-încet, nu prea mulțumită. Coșul din mîină era plin ochi cu roșii coapte. Îl așeză într-un tîrziu pe pervazul ferestrei, apoi mă descusu.

Scrisoarea nu i-am arătat-o. I-am redat conținutul pe scurt. În timp ce stăteam de vorbă, nu-mi mai dădeam seama care era motivul pentru care o chemasem. Nu turuiam oare pentru a mă convinge pe mine însumi? I-am înșiruit, fără să clipesc, fel și fel de situații neprielnice, cum că tata, de felul lui, e rău de gură, că îi sare iute țandăra, iar sub același acoperiș viitoarea nevastă ar avea fără-ndoială multe de îndurat și că, dacă tot veni vorba, pentru moment nu se întrevede nici o ieșire în privința unei locuințe separate, că tradiția de familie e diferită, a noastră fiind conservatoare, în vreme ce a lor este emancipată și deschisă, că, la rîndul meu, n-am intenția să mă pun la jug atît de devreme luîndu-mi nevastă. Aveam nevoie de opoziția încăpățînată a mamei. Dar mama mea era

senină și mărinimoasă din fire.

— În povestea asta ceva nu se potrivește. Ție, la urma urmei, ce-ți spune inima? O plăci? Sau, dimpotrivă, n-o plăci?

Mama interveni lăsînd impresia că nu-și bate capul în mod deosebit.

— Cum să spun, păi... nu m-am implicat prea mult. Pe jumătate o joacă pentru mine, fata a luat totul în serios și acum nu știu ce să mă fac.

Mă poticnisem.

— Dacă-i așa, lucrurile se așază, nu crezi? Pentru binele vostru, al tău și al ei, lămuriți situația cît mai repede. Scrisoarea nu-i decît o încercare, să vadă omul ce gîndești. Ar trebui să-i răspunzi răspicat. Eu una mă duc, dacă asta-i tot...

Am suspinat, ușor. De la poarta grădinii, trecînd prin porumbiște cu pași mărunți, mama făcu cale întoarsă la fereastra unde mă aflam. Avea privirea puțin schimbată. Se uita la mine cu acea căutătură a femeii care vede un bărbat străin.

— Că veni vorba de povestea de adineaori cu Sonoko, tu și ea, nu cumva, deja...

— Mamă, doamne, crezi dumneata că sînt eu în stare de o prostie atît de mare? Așa de puțină încredere ai în mine? Eu...

Am izbucnit în rîs. Simțeam că atît de amar nu rîsesem niciodată de cînd m-am născut.

— Am înțeles. Voiam doar să fiu sigură. O mamă trăiește doar ca să-și facă griji din așa ceva. Nu te necăji, știu că mă pot bizui pe tine.

Mama își recapătă expresia radioasă, bătînd în retragere cu sfială.

În seara acelei zile am scris o scrisoare de refuz indirect, conștient de nefirescul conținutului. Într-un cuvînt, susțineam că în momentul de față nu eram pregătit sufletește, dat fiind că totul era atît de neașteptat. În drum spre fabrică, în dimineața următoare, cînd să pun scrisoarea la poștă, femeia de la ghișeu de trimiteri expres se uită bănuitoare la mîinile mele, care tremurau. Priveam cum mîinile ei necioplite și murdare aplică ștampila pe scrisoare, cu o mișcare mecanică. Mă consola să-mi văd nefericirea mînuită cu gesturi automate, de funcționar.

Raidurile aeriene își mutară ținta spre orașe mai mici. Se părea că deocamdată primejdia morții dispăruse. Printre studenți începu să cîștige teren teoria capitulării. Un tînăr conferențiar își exprima în fața noastră opiniile aluzive în tentativa de a cîștiga popularitate. Văzîndu-i nările umflate de satisfacție în timp ce își făcea cunoscute părerile pline de scepticism, îmi spuneam „stai puțin, că nu ne duci!”. Pe de altă parte, mă uitam cu neîncredere și la grupul de fanatici care își puneau încă nădejdea în victorie. Oricare ar fi fost deznodămîntul războiului, îfrîngere sau victorie, mie unuia îmi era indiferent. Nu doream decît să renasc.

O febră mare, de origine necunoscută, m-a obligat să mă întorc acasă. Ca o incantație religioasă, în adîncul inimii repetam în șoaptă numele lui Sonoko, cu ochii la tavanul care se rotea din cauza fierbințelii. În momentul cînd am ajuns în stare să mă ridic, am auzit știrea distrugerii Hiroshimei.

Era ultima ocazie. Se zvonea peste tot că urmează Tokyo la rînd. M-am

plimbat prin oraș îmbrăcat în cămașă albă și pantaloni de aceeași culoare. Ajunși la capătul disperării, chipul trecătorilor afișa o expresie senină. Clipele treceau, și nimic nu se întâmpla. Pretutindeni se simțea acea palpitație voioasă din momentul în care umfli un balon cu presiune crescîndă și aștepți cu sufletul la gură să plesnească. După mai bine de zece zile petrecute cu acest sentiment, puțin mai lipsea ca să nu-mi ies din minți.

Într-una din zile, după ce evită rafalele idioate ale tunurilor antiaeriene, un avion frumos dichisit aruncă manifeste din înaltul cerului. Era o propunere de capitulare. Când să plece seara de la firmă, tata făcu un ocol și trecu pe la domiciliul nostru temporar, din afara orașului.

— Auziți, e adevărat ce scriu manifestele!

Îndată ce intră în verandă dinspre grădină, se grăbi să ne dea vestea. Mi-a arătat și o copie după originalul în limba engleză din care reieșea că sursa informației era autorizată.

Am luat-o în mîină și, fără să mai apuc să arunc o privire pe text, am priceput adevărul. Nu mă refer la cel privitor la pierderea războiului, ci la realitatea zilelor înfricoșătoare care mă așteptau, numai pe mine, realitate care îmi spunea că de mîine se va abate, vrînd-nevrînd, și asupra mea „viața de zi cu zi” a acelei fături. Mă amăgeam cu gîndul că lucrul acesta totuși nu se va întâmpla. La simpla auzire a numelui ei, începeam să tremur.

Capitolul 4

În mod cu totul surprinzător, viața obișnuită de care mă temeam nu dădea deloc semne că era pe punctul să înceapă. Domnea o atmosferă de insurecție, iar oamenii păreau că gîndesc la ziua de mîine și mai puțin decît în timpul războiului.

Am înapoiat uniformă universitară împrumutată de la colegul mai în vîrstă, lăsat la vatră între timp. Pentru scurtă vreme mă cuprinse iluzia eliberării de amintiri și trecut.

Mi-a murit sora mai mică. Descoperirea că sînt om capabil și de lacrimi mi-a provocat un sentiment perfid de ușurare. Sonoko a întîlnit un bărbat oarecare, întîlnire pusă la cale de familie, și s-a logodit. Căsătoria avu loc la scurt timp după moartea surorii mele. S-o numesc povară luată de pe umeri? Îmi exprimam mie însumi marea bucurie. Mă simțeam mîndru, spunîndu-mi că era consecința firească a faptului că nu ea mă abandonase pe mine, ci dimpotrivă. Prostul și înrădăcinatul obicei de a considera, în mod forțat, că ceea ce îmi impune ursita e o izbîndă a propriei mele voințe și a propriei mele rațiuni, a ajuns la hotarul unui soi de arogante smintite. Caracteristic pentru ceea ce numesc eu rațiune e impresia de fals uzurpator, întronat de un hazard plin de capricii, imoral

Într-o oarecare măsură. Ca un măgar, uzurpatorul acesta nici măcar nu presimte răzbunarea cuvenită unei tiranii neroade.

Următorul an l-am petrecut într-o stare de vag optimism. Buchiseala stereotipă a legilor, automatismul mersului la cursuri și al întoarcerii acasă... Nu-mi aplecam atenția la spusele nimănui și nimeni nu și-o apleca la ale mele. Am învățat surîsul tînărului călugăr, priceput în cele lumești. Nu simțeam nici că trăiesc, nici că mor. Se părea c-am uitat. Că dorința sinuciderii naturale, spontane — moartea provocată de război — îmi fusese refuzată.

Apariția suferinței adevărate e totdeauna lentă. Ca și în cazul tuberculozei, manifestarea simptomelor subiective indică faptul că boala este avansată deja la un stadiu grav.

M-am oprit într-o zi în fața rafturilor unei librării, tot mai încărcate de noi apariții. Am scos un volum de traduceri, broșat grosolan. Conținea eseurile prolixе ale unui oarecare autor francez. Din pagina deschisă la întâmplare, un rînd mi-a atras în mod deosebit atenția. Sub apăsarea unei senzații neplăcute de teamă, am închis cartea, punînd-o la loc în raft.

Dimineața următoare, în drum spre facultate, am intrat decis în acea librărie, din apropierea intrării principale a universității. Am cumpărat cartea descoperită cu o zi înainte. La începutul cursului de drept civil, am pus-o pe furiș lîngă caietul de notițe, să pot căuta rîndul cu pricina. De această dată, teama care m-a încercat în fața acelor cuvinte fu și mai acută decît în ziua precedentă.

Puterea unei femei stă numai în gradul de nefericire cu care își poate pedepsi iubitul.

Aveam un prieten de care mă apropiasem la universitate. Era băiatul unui cofetar din tată-n fiu. La prima vedere, student plin de rîvnă și lipsit de haz, mi-a trezit simpatia prin tonul disprețuitor față de oameni și viață, cît și prin constituția lui firavă, foarte apropiată de a mea. Dacă din instinct de autoapărare și vanitate eu mă înarmasem cu aceeași atitudine cinică, în cazul lui aceasta era întemeiată pe o încredere fermă în sine — mă întrebam de unde îi venea. După un timp, cu autoironia și aerul trufaș al celui care se simte superior, dîndu-și seama că sînt virgin, îmi mărturisi că el frecventează localuri rău famate. Mi-a aruncat momeala.

— Dacă vrei să mergi și tu, dă-mi un telefon. Te însoțesc oricînd.

— Dacă vreau, adică.... Poate, cît de curînd.... Mă hotărîsc cît de curînd, i-am răspuns.

Se bucura, cu sfială. Starea psihică de moment mi-a citit-o integral, pe față așternîndu-i-șe, ca un recul venit dinspre mine, sentimentul de jenă datorat aducerii aminte a perioadei cînd el însuși se afla în aceeași situație. Eram nerăbdător. Nerăbdarea tipică izvorîită din dorința de a uni strîns, într-una singură, situația mea așa cum se oglindea în ochii lui cu situația mea reală.

Falsa pudoare e un fel de capriciu dictat de dorință. Dorința mea primară era una atît de secretă încît nu admitea nici măcar un astfel de capriciu. Cu toate acestea, dorinței mele deghezate — simplă curiozitate abstractă față de femeie, altfel spus—îi era conferită o libertate care nu mai lăsa loc capriciilor. Curiozitatea nu are morală. E poate cea mai imorală dorință a omului.

Am început un exercițiu de taină dureros. Punerea la încercare a propriei dorințe, cu privirea ațintită asupra unei fotografii înfățișând o femeie goală. Lucru de la sine înțeles, dorința mea nu răspundea. Tăcea chitic. Procedînd după tipicul „obiceiului rău”, am început de la absența oricărei reprezentări mentale, ca apoi să-mi închipui poziția cea mai obscenă a femeii, în încercarea de a mă dresa pe mine însumi. Experimentul părea să dea rezultate uneori. Dar această izbîndă îmi dădea un gust fad, lînced.

..

M-am hotărît, fie ce-o fi. L-am rugat la telefon să mă aștepte duminică la ora cinci după-amiază într-un anumit bar. Eram în al doilea an de la încheierea războiului, la mijlocul lunii ianuarie. Rîdea în receptor.

—Te-ai hotărît pînă la urmă? Bun, eu vin sigur. Nu care cumva să tragi chiulul, că nu admit așa ceva.

Ecoul hohotului său de rîs mi-a rămas în urechi. Știam că n-aveam ce să-i opun în afara unui surîs spasmodic pe care nimeni nu-l băga în seamă. Îmi mai rămînea totuși o rază de speranță, mai degrabă superstiție. Dar o superstiție primejdioasă. Doar vanitatea te face să înfrunți primejdia. În cazul meu, era o vanitate comună, anume efortul de a nu lăsa impresia unui virgin, ajuns la douăzeci și trei de ani. Dacă mă gîndesc, ziua pentru care m-am decis era chiar ziua mea de naștere.

Ne-am uitat unul la altul întrebători. Conștient și el că astăzi avea atît rîsul cît și mina serioasă la fel de ridicole, pufăia vîrtos fumul din țigara ținută în colțul gurii. În lipsă de alt subiect, își exprimă apoi în cîteva cuvinte părerea defavorabilă asupra prăjiturilor din acest local. Nu-i dădeam nici o atenție.

— Cred că ești pregătit pentru orice. Acela care te duce într-un asemenea loc fie îți va fi prieten pe viață, fie dușman pînă la moarte.

—Nu mă intimidă! După cum vezi, sînt un fricos. Dușman pînă la moarte nu-i rolul cel mai potrivit.

— E admirabil că îți dai seama tu însuși.

Am început să joc tare. Cu expresia unui maestru de ceremonii, spuse:
— Atunci, ar trebui să mergem undeva să tragem o dușcă. Pe uscat, începătorii nu se prea descurcă.

— Eu unul nu vreau să beau, merg fără să pun un strop în gură. Am atîta curaj.

Simțeam că îmi îngheață obrajii..

Urmară tramvaiul neluminat, trenul neluminat, gările necunoscute, străzile necunoscute, șirul de barăci sărăcicioase, apoi lămpile vineții și roșii care dădeau la iveală fețele ca de mucava ale femeilor. Pe străduța acoperită de glodul cleios de după dezgheț, mușteriii se încrucișau în tăcere, iar sunetul pașilor îți dădea senzația că umblă desculți. Nici vorbă de dorință. Singură teama mă zorea, așa cum copilul își zorește mama să-i dea gustarea de după-amiază.

— Oriunde, haideți, oriunde!

Aș fi vrut să fug de vocile femeilor, care gîfiau intenționat, chemîndu-te, „stai pușin, stai pușin!”.

—Cu cele din casa de colo trebuie să ai grijă. Nu-ți plac? Cu așa fețe, zic și eu. Locul, îți spun, e sigur, dacă e să-1 compari cu altele.

— Fețele nu mă interesează, pot s-arate oricum.
— În cazul acesta, eu îmi aleg una relativ arătoasă. Să nu-ți pară rău mai târziu!

La apropierea noastră se ridicară în picioare două femei, parcă posedate. Casă mică, dacă stăteai în picioare dădeai cu capul de tavan. M-am trezit răpit de o namilă — din regiunea Tohoku după accent—și dus într-o cămăruță.

Simțul datoriei mă făcu să mă culc cu ea. Când s-o înlănțui cu brațele și s-o sărut, femeia începu să-și scuture umerii de rîs.

— Nu așa, omule, că te mînjești cu ruj. Fă ca mine.

Prostituata își căscă gura ei mare, cu dinți de aur, încadrată de culoarea rujului, și își scoase limba vînjoasă, ca pe-un baston. Urmîndu-i exemplul, mi-am scos-o și eu. Vîrfurile s-au atins... Cineva din afară n-ar putea înțelege. Cît de mult seamănă insensibilitatea cu durerea violentă. Tot trupul mi-1 simțeam paralizat de o durere violentă, o durere pe care însă n-o simțeam deloc. Mi-am lăsat capul pe pernă.

Peste zece minute, imposibilul devenise certitudine. Rușinea îmi muiase genunchii.

Mergînd pe supoziția că prietenul meu nu va fi observat nimic, vreme de cîteva zile m-am lăsat pradă aceluia sentiment de delăsare propriu convalescenței. Semăna cu ușurarea vremelnică de care se bucură cel chinat de teama unei suferințe incurabile atunci cînd află cu certitudine diagnosticul. Cu toate acestea omul știe foarte bine că ușurarea nu e decît temporară. Dar sufletul așteaptă totuși o ușurare și mai disperată, fără scăpare, perpetuă în consecință.

Pe parcursul lunii următoare, l-am întîlnit de cîteva ori pe acel prieten la școală. N-am pomenit nici unul din noi de cele întîmplate. La sfîrșitul aceleiași luni m-a vizitat împreună cu un prieten apropiat al lui, amator de femei. Era un tînăr pedant, care se lăuda că dă gata o femeie în cinci-sprezece minute. Conversația alunecă în cele din urmă în direcția scontată.

— E insuportabil, pur și simplu nu mă pot stăpîni. Dacă dintre prietenii mei unul ar fi impotent, l-aș invidia. Ba mai mult, l-aș respecta.

În timp ce vorbea, afemeiatul se uita fix la mine.

Prietenul meu schimbă subiectul, observînd că m-am schimbat la față.

— Era vorba să împrumut o carte de Marcel Proust de la tine. Merită?

— Evident. Proust e sodomit. A avut o relație cu servitorul lui.

— Ce va să zică sodomit?

Agățat de această mică întrebare prin simularea ignoranței, mi-am dat seama că mă luptam din răspuțeri ca să încerc a obține un indiciu care să dovedească faptul că pățania mea trecuse neobservată.

— Sodomitul e sodomit, ș-atît. Nu știai, zici. Homosexual, va să zică.

— Prima oară aud așa ceva despre Proust.

Simțeam că îmi tremură vocea. Dacă m-aș fi supărat, le-aș fi dat o probă sigură. Mă îngrozeam de mine însumi văzînd că rezist la un calm aparent atît de rușinos. Era limpede că prietenul meu adulmecase ceva. Mi se părea că își dă silința să nu mă privească în față.

La ora unsprezece noaptea, după plecarea blestemaților de oaspeți, m-am închis în cameră, unde am rămas treaz pînă dimineața. Am plîns cu

suspine. La urmă mi se arătară fantasmalele sîngeroase din totdeauna, consolîndu-mă. Mi-am încredințat trupul acestor vedenii pline de cruzime, mai la îndemînă și mai apropiate decît orice.

Aveam nevoie de consolare. Luam din cînd în cînd parte la reuniunile din casa unui vechi prieten, știind prea bine că nu mă puteam aștepta decît la conversații sterile și la gustul fad de mai apoi. O făceam pentru că aceste reuniuni care adunau numai persoane de bună condiție, spre deosebire de prietenii de la universitate, îmi ofereau o stare de confort interior. Erau acolo domnișoare afectate, cîntărețe de operă, pianiste în devenire și tinere doamne de curînd căsătorite. Cu dansuri, băutură în cantități moderate, jocuri plictisitoare, sau leapșa cea cu o oarecare tentă erotică ne prindeau uneori zorile.

Dimineața se întîmpla să ațipim în timpul dansului. Ca să scăpăm de somnolență, așterneam pe jos mai multe pernițe, pentru ca, la semnul dat de oprirea plăcii de patefon, cercul dansatorilor să se rupă, iar cuplurile formate dintr-un bărbat și o femeie să se așeze fiecare pe pernița rezervată, cei care nu reușeau urmînd să se dea în spectacol cu un număr propriu, o tumbă sau o melodie. Se năștea vacarm, întrucît cei aflați în picioare în timpul dansului trebuiau să se așeze pe jos înlănțuiți. Jocul reluîndu-se în repetate rînduri, femeilor nu le mai păsa de ținută. Cea mai frumoasă dintre domnișoare, înlănțuită cum era în dans, căzu în fund, cu rochia dată peste cap, încît i se vedeau coapsele. Izbucni în rîs, poate și din cauza unei ușoare stări de beție. Avea pielea coapselor strălucitoare și albă.

Înainte vreme, cînd îmi jucam și eu rolul imitînd obiceiul celorlalți tineri de a-și întoarce privirea de la propria dorință, aș fi reacționat instantaneu uitîndu-mă în altă parte. Din acea zi am descoperit însă că mă schimbasesen. Fără nici o rușine — fără cea mai mică rușine de faptul că nu aveam un simț înnăscut al rușinii — m-am uitat la coapsele ei albe cu privirea fixă, de parcă aveam în față materie inertă. M-a cuprins imediat o durere paralizantă, ca atunci cînd privești ceva încordat. Durerea mi-a vorbit astfel: „Tu nu ești om. Ești o făptură care nu se poate amesteca printre oameni. O viețuitoare cam tristă și ciudată, ești departe de a fi om”.

Pregătirea examenului de promovare a slujbașilor de stat, care se apropia, m-a făcut prizonier al studiului total lipsit de gust și culoare, ajutîndu-mă să mă îndepărtez în chip firesc de tot ce îmi chinuia trupul și inima. N-a durat mult, doar în faza de început. Pe măsură ce sentimentul de neputință îmi invada toate ungherele ființei, după acea noapte de pomină, îmi simțeam inima apăsată. Zile în șir n-am fost bun de nimic. Resimțeam tot mai puternic lipsa unei dovezi care să-mi spună că ceva este totuși cu putință. Dacă nu reușeam să găsesc o astfel de dovadă, aveam senzația că nu mai pot trăi. Dar nicăieri nu aflam instrumentul potrivit pentru imoralitatea mea înnăscută, în această țară nu puteam să dau peste o ocazie care să-mi satisfacă dorința anormală, nici măcar într-o formă moderată.

O dată cu venirea primăverii am acumulat o iritare extremă în calmul aparent al înfățișării exterioare. Anotimpul în sine îmi dădea impresia că mă tratează cu ostilitate, asemenea unei furtuni de nisip. Cînd se întîmpla

să mă atingă vreo mașină, înjuram cu voce tare în gând, „de ce nu mă calci?”.

Mi-am impus de bunăvoie studiul intens și un stil de viață strict. Leșit la plimbare în oraș să mă relaxez, surprindeam uneori priviri de suspiciune ațintite spre ochii mei congestionați. Deși din afară s-ar fi putut crede că îmi petreceam zilele cu folos, gustam din oboseala care macină, oboseală în care se regăseau delăsarea, dezmațul, traiul fără perspectivă și o lene acrită. Într-o dimineață de primăvară pe ducă, călător în tramvai, am simțit subit cum îmi bate inima în piept, mai mai să-mi pierd respirația.

Pe locul de vizavi, printre pasagerii care stăteau în picioare, o zărisem pe Sonoko. Sub sprâncenele de copil i-am descoperit ochii, adinci și tandri nespunși, sinceri, sfioși. Era cât pe ce să mă ridic de pe scaun. Atunci, unul din călătorii aflați în picioare lăsă din mână cureaua de sprijin și se îndreptă spre ieșire, astfel că văzui mai bine. Nu era Sonoko.

Tulburarea nu-mi trecuse încă. Nu mi-ar fi fost greu să atribui acea emoție surprizei sau conștiinței încărcate, dar prin aceasta n-aș fi putut să-i explic transparența, limpezimea din acel moment. Comparând-o imediat cu emoția pe care am încercat-o în nouă martie, când am dat cu ochii de ea pe peron, mi-am dat seama că sînt identice, nu de altă obîrsie. Si aceeași tristețe copleșitoare.

Mi-a rămas în minte această întîmplare minoră, care avea să imprime zilelor următoare o stare de agitație plină de vigoare. Nu se putea, era cu neputință s-o iubesc în continuare pe Sonoko, pentru că n-aveam cum să iubesc o femeie. Această reflecție se dovedi incitantă prin reacția de rezistență pe care o provoca. Cu toate că pînă mai ieri gândul acesta mi-a fost singurul partener fidel și supus.

Și astfel, amintirile și-au redobîndit puterea înlăuntrul meu, această adevărată lovitură de stat luînd forma unei suferințe care nu putea fi pusă la îndoială. Întîmplările „minore”, pe care le credeam o chestiune deja rezolvată cu doi ani în urmă, renășteau în fața mea dezvoltate la dimensiuni anormale, ca un bastard, devenit adult, care își făcea apariția de nu știu unde. Nu aveau nimic din tonul „dulce” pe care uneori îl inventam pe atunci, nici din maniera funcționarească de lucru folosită mai tîrziu drept expedient ca să pun totul în ordine. O durere palpabilă îmi străbătea fiecare colțișor al amintirii. Dacă ar fi fost vorba de căință, înaintașii mi-ar fi arătat calea îndurării. Dar nici căință nu era măcar durerea aceasta, ci chinul anormal de lucid din clipa în care te vezi obligat să privești de la geam razele intense de soare care secționează strada.

Într-o după-amiază înnorată din sezonul ploios, profitînd de treaba pe care o aveam în zonă, mă plimbam prin cartierul Azabu, altfel nu foarte cunoscut mie. Cineva mă strigă pe nume din spate. Era Sonoko. Când m-am întors, am rămas mai puțin surprins decît în clipa confuziei din tramvai, când am luat o altă femeie drept Sonoko. Întîlnirea a fost cât se poate de naturală, toate pălînd a fi conform așteptărilor. Aveam senzația că împrejurările acestei clipe le cunoșteam bine de multă vreme.

Era îmbrăcată într-o rochie elegantă, cu modele înflorate ca ale unui tapet de perete, fără alte zorzoane decît dantela decolteului. Cu găleata în mînă, pesemne că se întorcea de la punctul de distribuție a rației

alimentare. O însoțea o bătrânică, și ea cu o găleată. O îndemnă s-o ia înainte, după care îmi ținu companie, pășind alături de mine.

- Ai slăbit puțin, mi se pare.
- Da, din cauza examenelor.
- Atunci, ai grijă de sănătate.

Păstrăram câteva clipe de tăcere. Pe strada pustie din cartierul rezidențial scăpat de pîrjol, începea să bată soarele. În ușa unei bucătării își făcu apariția o rață cu mersul greoi. Trecu prin fața noastră măcâind, apoi mai departe, de-a lungul șanțului. Am simțit fericirea.

- Ce fel de cărți citești acum, am întrebat-o.
- Romane? „Cîte bordeie, atîtea obicei”*, apoi...
- Dar pe ăsta l-ai citit, am insistat, numind titlul unui roman la modă în acea vreme.
- Acela cu femeia goală de pe copertă?
- Da, i-am răspuns, mirat.
- Nu-i pentru mine.. ilustrația copertei, mai ales.

Cu doi ani în urmă n-ar fi fost în stare să pronunțe în fața cuiva cuvintele „femeia goală”. Reieșea cu claritate din nuanțele nebăgate în seamă ale modului de a vorbi că Sonoko nu mai era virgina pe care o cunoscusem. Ajunși la colțul străzii, se opri.

- Casa mea e după colț, la capătul străzii.
- Îmi venea greu să mă despart de ea. Cu ochii plecați, m-am uitat spre găleată. Acolo se înghesuiau o mulțime de bulbi, cu pielița amintind de pielea femeilor arse de soare pe plajă.
- Dacă stau prea mult în soare, putrezesc.
- Așa este, responsabilitatea e mare, spuse Sonoko, cu voce tare, nazalizînd.
- La revedere.
- Numai bine.

Îmi întoarse spatele. Am strigat-o înapoi s-o întreb dacă nu trece pe acasă să-și vadă familia. Într-o doară, mi-a răspuns că o va face în duminica următoare. .

După despărțirea noastră, am descoperit ceva important, ceva care îmi scăpase din vedere pînă atunci. Astăzi am avut impresia că ea m-a iertat. De ce să mă fi iertat?

**Tade kuu mushi, roman al cunoscutului prozator Junichiro Anizaki (1886-1965).*

Să existe oare dispreț care să întreacă o asemenea mărinimie? Dar dacă o să mai am încă o dată de-a face cu disprețul ei, și chinul care mă încearcă se va lecui, poate, atunci.

Așteptam cu nerăbdare duminica. Din fericire, Kusano era acasă, întors de curînd de la universitatea din Tokyo.

Duminică după-masa, ajuns în vizită la familia Kusano, în vreme ce discutam, mă minunam de ceea ce îmi era dat să aflu. Se auzea sunetul unui pian. Tonalitatea infantilă dispăruse, acum era bogat, vijelios, împlinit și strălucitor.

- Cine cîntă?
- Cum cine, Sonoko! S-a întors azi acasă.

Kusano mi-a răspuns fără să știe nimic. Mi-am rechemat amintirile, una câte una, cu durere. Simțeam că mă apasă buna lui credință de a nu fi pomenit nici un cuvânt despre acel refuz indirect. Voiam să aflu dacă atunci Sonoko va fi suferit cât de puțin, fără să accept nici un echivalent al propriei mele nefericiri. Dar „timpul” crescuse din nou între mine, Kusano și Sonoko, precum buruienile încâlcite, refuzând manifestarea oricărui sentiment care să nu fi fost mijlocit de încăpăținare, prefăcătorie sau reținere.

Pianul tăcu. Plin de tact, Kusano se oferise s-o cheme. În cele din urmă, Sonoko apărură în odaie însoțită de fratele ei. Am stat de vorbă toți trei bîrfind cunoscuții de la Ministerul de Externe, unde era angajat soțul ei, rîzînd de complezență. Kusano dispărură la un moment dat, la chemarea mamei. Am ajuns din nou să fim singuri, ca în ziua aceea, cu doi ani în urmă.

Mi-a mărturisit cu o mîndrie copilăroasă că familia ei fusese scutită de rechiziționarea bunurilor, grație strădaniilor soțului ei. Încă de cînd ne cunoscusem îndrăgisem povestirile ei de acest soi. Femeia modestă e la fel de lipsită de farmec ca și femeia semeață. Dar atunci cînd Sonoko se lăuda cu ceva, din tonul de tihnă și moderație al relatării se degaja și o feminitate agreabilă, plină de inocență.

— Ascultă-mă, am vrut de mult să te întreb ceva, dar uite că pînă acum n-am reușit. De ce n-a fost posibilă căsătoria noastră? De cînd am primit răspunsul tău de la fratele mai mare, nu mai reușesc să pricep nimic din lumea aceasta. Mi-am petrecut zilele gîndind și iar gîndind. Și tot n-am înțeles. Nici în clipa aceasta nu știu de ce n-am putut să fim împreună. Nu mă iubeai?

Sonoko vorbise încet la început. În cele din urmă și-a întors privirea de la mine, cu obrazii aprinși, de parcă ar fi fost cuprinsă de furie.

În fața acestui lanț de întrebări directe, un simplu interogatoriu oficial, în funcție de ascultător, sufletul meu reacționa cu o intensă bucurie dureroasă. Dar imediat bucuria aceasta vicioasă se transforma în durere. De fapt, o durere subtilă. Cu doi ani în urmă, avusesem parte și de suferința provocată de lezarea amorului propriu, resimțită în suflet la noua răbufnire a unor întîmplări „minore”. Aș fi vrut ca în fața lui Sonoko să fiu liber. Ca și pînă acum, nu eram însă îndreptățit la așa ceva.

— Tu nu înțelegi încă deloc lumea aceasta. Tocmai de aici pornesc virtuțile tale, din necunoașterea lumii. Alcătuirea ei nu-i întotdeauna pe măsură atunci cînd cei care se iubesc vor să se căsătorească. Așa cum i-am și scris distinsului tău frate. Pe deasupra...

Începeam să vorbesc ca o femeie. Aș fi vrut să mă opresc, dar n-am fost în stare.

— Pe deasupra, de scris n-am scris răspicat că nu ne putem căsători. Pentru că aveam doar douăzeci și unu de ani, eram student, și totul se întîmplase pe neașteptate. Și uite așa, în timp ce eu îmi pierdeam vremea, tu ai și făcut-o, și încă foarte repede.

— Nu am dreptul să regret acest lucru. Soțul meu mă iubește, și eu, de asemenea, îl iubesc pe el. Sînt fericită cu adevărat, iar mai mult decît atît nu pot să-mi doresc. Dar uneori, un gînd nelalocul lui, poate... nici nu știu cum să spun... mă imaginez uneori alta, încercînd să duc o altă viață. În

asemenea clipe, nu mai înțeleg. Am senzația că încerc să spun ceva ce nu se cuvine. Nu mai pot de frică, deoarece simt că gândul mă duce unde n-ar trebui să mă ducă. Și când mi se întâmplă așa ceva, de fiecare dată, soțul meu îmi e de mare ajutor. Mă iubește ca pe un copil.

— Poate sună a vanitate, dar vrei să-ți spun un lucru? Când ți se întâmplă așa ceva, mă urăști. Mă urăști teribil de mult.

Lui Sonoko îi era necunoscut pînă și înțelesul cuvîntului „a urî”. Cu gingășie și onestitate, se bosumflă.

— Închipuie-ți ce poțtești.

Parcă zorit de ceva, am implorat-o:

—Nu vrei să ne mai întîlnim o dată, doar amîndoi? Nu-i vorba de regrete. Doar să-ți văd chipul și mă declar mulțumit. De-acum nu mai am căderea să mai spun nimic. Putem să rămînem și muți. Ajung chiar și treizeci de minute.

— Să ne întîlnim, pentru ce? Dacă accept o dată, să nu spui că mai vrei încă o dată. Soacra mea mă supraveghează cu strictete, mă întrebă de fiecare dată unde mă duc și când mă întorc. Apăsată de toate acestea, la ce bun să ne întîlnim... — și-a întrerupt șirul vorbelor —.. nimeni nu poate spune în ce fel se schimbă sufletul omului.

— Nimeni nu poate. Văd că plutești în sfere înalte cu aerele tale, ca totdeauna. De ce nu iei lucrurile mai ușor și în trecut?

Era o minciună sfruntată din partea mea.

—Un bărbat își poate permite așa ceva. Nu însă și o femeie măritată. Dacă ai o mamă, cu siguranță că înțelegi.

Oricît de multă precauție pun în felul în care gîndesc, nu cred că-mi prisosește.

— Mi-ai ținut o predică de soră mai mare.

La revenirea lui Kusano, discuția noastră s-a întrerupt.

Dubiile care îmi mișunau în suflet sporeau pînă și în limbul unui dialog de felul celui de mai sus. Mi-e martor Dumnezeu că dorința de a o întîlni pe Sonoko era una curată. La fel de limpede era și faptul că nu implica nici cea mai mică dorință trupească. Cărei categorii îi va fi aparținînd imboldul de a întîlni pe cineva? Nu cumva mă înșelam în privința acestei pasiuni, despre care se putea afirma cu certitudine că era lipsită de apetit sexual? Chiar adevărată să fi fost, nu se reducea ea, oare, la simpla stîrnire ostentativă a unei flăcări firave ușor de ținut în frîu? Înainte de toate, poate exista ceva de felul unei iubiri care să nu se nască din dorință?

Chibzuiesc, din nou. Presupunînd că pasiunea umană are forța de a sta deasupra tuturor absurdităților, nu se poate susține cu tărie că nu dispune de forța de a sta și deasupra absurdității pasiunii înseși.

*

* *

De la acea noapte decisivă am ocolit cu dibăcie femeile. N-am mai atins de atunci buzele nici unei femei, necum ale vreunui efeb, în stare să-mi ațîțe poftele cu adevărat. Chiar și în situațiile când a nu săruta trecea drept impolitețe. Mai mult decît primăvara, singurătatea rni-o amenința sosirea verii. Anotimpul acesta biciuia calul pornirilor mele la galop. Îmi ardea carnea, mă tortura. Ca să mă apăr, uneori aveam nevoie de practicarea

prostului obicei de cinci ori într-o singură zi. Teoriile lui Hirschfeld, care explică fenomenul perversiunii ca pe un simplu fenomen biologic, m-au luminat. Acea noapte decisivă reprezenta o consecință naturală, nu una de care să-ți fie rușine. Cît privește slăbiciunea pentru efebii din imaginație, fără nici o orientare anterioară spre *pedicatio**, cercetătorul o fixează într-o anumită formă care îi dovedește universalitatea cam la același nivel. În Germania, cei cu aceleași impulsuri ca ale mele nu sînt priviți ca o ciudățenie. Jurnalul lui Platen** este un exemplu revelator. Winkelmann***, de asemenea, în Italia Renașterii, Michelangelo aparține cu siguranță aceleiași categorii căreia îi aparțin și eu, în ce privește pornirile sexuale.

Dar o asemenea înțelegere științifică nu aducea cu sine și ordonarea vieții mele interioare. Datorită faptului că în cazul meu totul se limita la un impuls carnal, impuls întunecat, ce urla și gîfția în zadar, perversiunea cu greu putea să devină realitate. Efebii plăcuți nu-mi aduceau nici ei decît stîrnirea apetitului. Dacă ar fi să mă exprim superficial, aș putea spune că spiritul meu era încă în proprietatea lui Sonoko. Pentru a ușura explicația, spun următoarele, în ce mă privește, disocierea celor două elemente era simplă și directă. Pentru mine Sonoko era întruchiparea iubirii mele de normalitate, de cele spirituale, de cele veșnice. Nici acum problema nu era rezolvată. Sentimentele nu agreează ordinea rigidă. Ca niște particule din eter, preferă să se rotească spontan, să plutească, să tremure.

După trecerea unui an ne-am trezit. Eu promovasem examenul de selecție a slujbașilor de stat, am absolvit și facultatea iar acum dețineam un post oficial într-o anumită instituție a statului. Am reușit să găsim cîteva ocazii de a ne întîlni într-o doară, ca apoi să ne despărțim la fel, o dată la două, trei luni, în plină zi, o oră sau două, cîteodată ca din întîmplare, alteori sub pretextul vreunei chestiuni nu foarte importante. Atît și nimic mai mult. Mă purtam firesc, indiferent la privirile din jur.

* *Pederastie (in lb.latina in original).*

***August von Platen(1796-1835)-poet german.*

****Johann Joachim Winkelmann(1717-1768)-estetician si istoric de arta german.*

Sonoko nu depășea nici ea cadrul anumitor subiecte, de felul amintirilor banale sau ridiculizării rezervate a mediului nostru de viață.

Nu era vorba de o relație, firește, poate doar de întîlnirea a două cunoștințe. Chiar și în timpul întîlnirii, singura noastră preocupare era să facem în așa fel încît să ne putem despărți cît mai frumos de fiecare dată.

Eu mă simțeam satisfăcut. Ba mai mult, cu fața îndreptată spre cineva, mulțumeam pentru bogăția misterioasă din întîlnirile noastre gata să se întrerupă în orice clipă. Nu era zi în care să nu mă gîndesc la Sonoko. La fiecare revedere, mă bucuram de o fericire tăcută. Încordarea delicată și echilibrul curat al întîlnirilor se extindea pînă în ultimul colțișor al vieții, oferindu-i acesteia o ordine transparentă, chiar dacă extrem de fragilă.

Dar după încă un an ne-am dat seama că nu mai stăteam în camere de copii, ocupam odăile adulților, cu uși reparate îndată ce se descoperea că nu se mai închid bine. Legătura noastră, asemenea unei uși care nu depășea un anumit grad al deschiderii, mai curînd sau mai tîrziu va avea nevoie de reparație. În plus, adulții nu suportă jocurile monotone, copilărești. Cele cîteva întîlniri de pînă acum, asemenea unor cărți de joc, toate de aceeași mărime și grosime și perfect potrivite între ele în clipa în care le așezi una peste alta, păreau trase la indigo. La atît se reduceau.

Cu mare grijă, nu scăpăm însă ocazia de a mă înfrupta dintr-o bucurie imorală, doar mie înțeleasă. Era de departe mai subtilă decît imoralitatea cu care lumea e obisnuită, și curată ca o otravă rafinată. Consecință a faptului că principiul meu de bază e imoralitatea—propria natură—acțiunile morale, relațiile sincere dintre bărbat și femeie, demersurile pe față care le însoțesc, faptul de a fi considerat un om virtuos, toate acestea sînt, dimpotrivă, savoarea ascunsă a imoralității, o salvare într-adevăr diabolică ce cochetează cu mine.

Întinzîndu-ne mîinile unul altuia, am sprijinit ceva împreună, iar acel ceva avea aspectul unei substanțe imponderabile — dacă credeai că există, era, dacă credeai că nu există, se risipea. Manevra de sprijinire, simplă la prima vedere, era rezultat al unei operații ce reclama mi-nuțiozitate. Am făcut să apară în spațiul acela „normalitatea” contrafăcută, ispitind-o pe Sonoko la manevra primejdioasă de a sprijini, clipe la rînd, o „iubire” aproape fictivă. Fără să știe, aveam impresia că ea îmi întindea o mîină de ajutor în această intrigă. Pot afirma că ajutorul ei și-a arătat efectul deoarece ea nu știuse nimic. Dar a sosit vremea ca Sonoko să simtă, vag, o primejdie indescrribibilă — fără nici o asemănare cu primejdiile grosolane cu care e lumea deprinsă—forța greu de înlăturat a unei anumite primejdii de o densitate exactă.

Într-o zi, la sfîrșitul verii, după întoarcerea ei dintr-o stațiune montană, m-am întîlnit cu Sonoko în restaurantul Pasărea de aur. I-am vorbit imediat despre intenția mea de a renunța la post.

— Ce te faci de-acum încolo?

— Mă las la voia întîmplării.

— Nu se poate!

Mai mult de atît nu m-a întrebat. Între noi prinsese contur această manieră de a ne comporta.

Bronzată de soarele muntelui, pielea de pe sîinii lui Sonoko își pierduse albul strălucitor. Din cauza căldurii, o înnorare leneșă se așteama deasupra perlei prea mari a inelului. Tonul înalt al vocii ei, care conținea o muzică în care se amestecau patetismul și langoarea, răsuna tare plăcut în acest anotimp.

Pentru un timp ne-am angajat într-o conversație convențională și gratuită, ca un zadarnic cerc vicios. Poate și din cauza căldurii, aveam senzația că ne învîrtim în gol, sau că ascult dialogul a doi străini. Era starea din clipa în care, înainte să te trezești dintr-un vis plăcut, încerci iritat să adormi din nou pentru a-1 menține, efort care mai degrabă face imposibilă rechemarea visului. Am descoperit că teama de iminența clipei fade cînd îți vei deschide ochii și plăcerea zadarnică a visului de dinaintea acelei clipe

ne rodeau sufletele ca niște viruși dăunători. Ca la un semn, boala ne-a sosit în suflet aproape simultan. Reacția noastră se manifesta prin veselie. Pus pe goană fiecare de spusele celuilalt, schimbam vorbe de duh.

Cu toate că bronzul de sub coafura înaltă și elegantă îi tulbura într-un fel echilibrul, cu liniștea ei dintotdeauna, Sonoko avea aceleași sprâncene de copil, aceeași umezeală grațioasă a ochilor și buzele plinuțe, ușor lăsate. În trecere pe lângă masa noastră, clientele o remarcă. Chelnerii forfoteau, purtând în mâini mari platouri de argint pe care tronau cupe de înghețată. Cu degetul pe care strălucea inelul lovi ușor în încuietoarea metalică a poșetei sale de plastic.

— Te-ai și plictisit, am întrebat-o.

— Nu spune așa ceva, că nu-mi place.

În glas i se ghicea o ciudată sferșeală. Puteai ușor să-i spui „seducătoare”. Era întoarsă spre geam, urmărind forfota străzii. Când a vorbit din nou, vocea ei era calmă, reținută.

— Uneori nu mai înțeleg nimic și mă întreb care-o fi rostul întâlnirilor noastre. Fiindcă, iată, totuși ne mai întâlnim.

— Poate pentru că cel puțin nu-i un minus lipsit de sens. Chiar dacă-i evident că e un plus fără sens.

— Dar eu am un soț. Chiar dacă e vorba de un plus fără sens, loc pentru alte plusuri nu mai există.

— Cam grea aritmetica asta, nu-i așa?

Am înțeles imediat că Sonoko ajunsese la poarta îndoielii, îmi dădeam seama că ușa care nu se deschide decât pe jumătate nu putea fi lăsată așa. Poate că deja mare parte a simpatiei dintre noi era dominată de această susceptibilitate a ei. Eram încă departe de vârsta la care aș fi putut lăsa totul așa cum era în acel moment.

Neliniștea mea fără nume o contamina pe neobservate și pe Sonoko, și aveam impresia că semnele acestei neliniști — poate singurul nostru bun comun — erau gata să mi se arate. Ea vorbea, iar eu încercam să n-o ascult. Îi răspundeam totuși, superficial.

— Unde crezi că vom ajunge dacă o ținem tot așa? Nu crezi că sîntem mînați spre un loc fără ieșire?

— Eu te respect, și nu cred că am greșit față de cineva. Ce e atît de rău în faptul că prietenii se întîlnesc?

— Pînă acum, așa a fost. După cum spui. Te-ai purtat foarte frumos. Dar nu știu ce se va petrece de acum încolo. Cu toate că n-am făcut nimic de care să-mi fie rușine, am niște vise îngrozitoare. Impresia mea e că Dumnezeu mă pedepsește pentru păcate viitoare.

Ecolul ferm al acestui cuvînt din urmă îmi dădea fiori.

— Dacă o ducem tot așa, a continuat ea, se poate întîmplă ceva care să ne rănească pe amîndoi. Și atunci va fi prea tîrziu. Oare nu ne jucăm cu focul?

— La ce te gîndești, cînd spui că ne jucăm cu focul?

— La tot felul de lucruri.

— Dar cînd te joci cu focul, e ca și cînd te-ai juca și cu apa.

N-a schițat nici măcar un zîmbet. Cînd nu vorbea, își frămînta pătimaș buzele.

— De-o vreme am început să mă consider o femeie îngrozitoare. Mă

gîndesc la mine doar ca la o stricată, cu sufletul pîngărit. Cu excepția soțului, femeia trebuie să facă în așa fel încît să nu se gîndească la bărbați nici măcar în vis. M-am hotărît ca la toamnă să mă botez.

În această leneșă mărturisire a lui Sonoko, pe jumătate exprimată într-o stare de extaz la adresa propriei persoane, bănuiam că zace pornirea subconștientă de a spune ceea ce nu se cuvine spus, în buna tradiție a paradoxului din sufletul feminin. N-aveam nici dreptul să mă bucur, nici căderea să mă întristez. Absolut deloc gelos pe soțul lui Sonoko, cum aș fi putut eu să influențez, să refuz sau să accept acea cădere sau acel drept? Tăceam. În plină vară, mă aducea la disperare vederea propriilor mîini, albe, firave.

— Iar acum?

— Acum?

Își aplecă privirea.

— La cine te gîndești acum? .

— ...La soțul meu.

— Înseamnă că nu-i nevoie să te botezi.

— Ba da

— Mi-e frică. Mă simt încă teribil de zdruncinată.

— Așadar, acum?

— Acum?

Își ridică privirea sinceră, ca și cum, inconștient, ar fi cerut ajutorul cuiva. Frumusețea ochilor săi era fără seamăn. Ochi providențiali, adinci în neclipire, aducînd la suprafață, ca un izvor nesecat, emoțiile. Privind-o, îmi pierdeam cuvintele. Mi-am stins brusc țigara într-o scrumieră aflată la distanță de mine. O vază fragilă se răsturnă și împrășcă masa cu apă.

Apăru un chelner și curățî totuși în jur. Priveliștea oferită de fața de masă șifonată în timp ce chelnerul o ștergea ne-a adus într-o stare jalnică. Aveam un motiv să plecăm mai repede din restaurant. Vară fiind, strada era supărător de animată. Cupluri de iubiți sănătoși treceau pe lîngă noi ținîndu-se de mîină, mîndri. Din toate părțile, simțeam dispreț. Precum razele intense ale soarelui de vară, disprețul mă frigea.

După treizeci de minute sosea momentul despărțirii. E greu de spus dacă motivul se afla în amărăciunea provocată de despărțire, dar o nervozitate sumbră, vecină cu un fel de entuziasm mă făcu să-mi doresc a mînji acele treizeci de minute cu vopsea de ulei groasă, ca aceea folosită în pictură. M-am oprit în fața ringului de dans. Dintr-un difuzor răsuna în stradă o rumbă nebunească. Mă oprisem deoarece mi-am amintit două versuri citite cîndva.

*...și totuși acela era
un dans fără sfîrșit.*

Restul l-am uitat. Sînt sigur că versurile îi aparțin lui Andre Salmon*. Deși nu frecventa asemenea locuri, Sonoko fu de acord să mă urmeze pe ring pentru a dansa treizeci de minute. Locul era plin de clienții care pe propria lor răspundere își prelungeau cu cîte-o oră, două de dans pauza de prînz de la birou. Nădușeala te izbea direct în obraz. Pe deasupra, cu instalația de aerisire defectă, la care se adăuga perdeaua greoaie ce

trebuia să oprească pătrunderea razelor de soare de afară, căldura sufocantă și stătută din sală stârnea praful ceșos în lumina becurilor. E lesne de înțeles căreia categorii de clienți aparțineau făpturile ce dansau împrăștiind miros de transpirație, de farduri și parfumuri ieftine. Regretam că am adus-o pe Sonoko acolo.

Dar nu mai puteam să dau înapoi. Fără nici o tragere de inimă, ne-am croit drum în mulțimea de dansatori. Cele câteva ventilatoare răzlețe nu suflau nici ele mai de doamne-ajută. O femeie și-un tânăr în tricou înflorat dansau frunte lângă frunte, cu fețele scaldate de sudoare. Ea avea baza nasului înnegrită, iar broboanele de sudoare, amestecate cu fard, le puteai confunda cu negii. Avea spatele rochiei mai ud și mai murdar decât fața de masă de adineaori. Fie că se mișca, fie că stătea pe loc, transpirația îi șiroia pe piept. Sonoko suspină scurt, gata să se sufoce.

Ca să respirăm aerul de afară, am ieșit în grădină pe sub o boltă ornată cu flori artificiale, așezându-ne pe niște scaune ca vai de ele. Aer am găsit aici, dar pardoseala de ciment transmitea căldura încinsă pînă la scaunele aflate la umbră. Simțeam în gură dulceața lipicioasă a înghițiturii de coca cola. Durerea disprețului care mă împresura de pretutindeni părea să-i fi tăiat și lui Sonoko chefel de vorbă. Nemaiputînd suporta apăsarea acestor clipe de tăcere, am privit în jur.

O fată durdulie stătea rezemată alene de perete, făcîndu-și vînt în dreptul pieptului cu batista, în vreme ce o orchestră de swing cînta un quick-step amețitor. Brazii din ghivecele așezate în grădină se lăsaseră într-o parte deasupra pămîntului crăpat. La umbră nu mai era nici un scaun liber, în vreme ce la soare nu se încumeta nimeni să se așeze;

Exista totuși un grup de tineri care ședeau la soare. Doi băieți și două fete, discutau, rîzînd de parcă ar fi fost singuri. Una din ele, nedepinsă cu fumatul, dădea să tușească ușor ori de cîte ori își ducea țigara la gură, cu un gest afectat. Amîndouă purtau rochii de un gust îndoielnic, fără mînci, făcute aparent din halate de casă. Aveau brațele roșii presărate cu mușcături de insecte, ca ale fetelor de pescar. La fiecare glumă vulgară din partea băieților schimbau priviri, ca apoi să izbucnească în rîs ostentativ.

**Andre Salmon(1881-1969),poet si critic de arta francez.*

Păreau a nu se sinchisi de razele intense ale soarelui de vară, care le cădeau șuvoi în creștet. Unul din băieți, palid și cu o căutătură vicleană, purta un tricou înflorat. Avea însă brațele vînjoase. La colțul gurii îi apărea constant un zîmbet lasciv, de scurtă durată. Împungea fetele în piept, ca să le facă să rîdă.

Privirea mi-a fost însă absorbită de celălalt. În vîrsta de douăzeci și doi, douăzeci și trei de ani, era un tânăr cu chip grosolan, altfel bine proporționat, cu tenul smead. Despuiat pînă la brîu, își tot aranja cingătoarea cenușie îmbibată de sudoare. Lua parte la conversația și la voia bună a celorlalți, înfășurîndu-și cu o indolență parcă voită cingătoarea. Pieptul gol dădea la iveală formele împlinite ale mușchilor încordați, cu scobitura profundă, tridimensională, coborîndu-i de la piept

spre abdomen. Cele două șiruri de mușchi din părțile laterale se îngustau, la stînga și la dreapta, încolăcindu-se. Torsul lui, o masă fierbinte, netedă, era înfășurat strîns în cingătoarea cam murdară. Cu jumătatea superioară a corpului arsă de soare, umerii îi străluceau de parcă ar fi fost unși cu ulei. În lumina soarelui, smocurile negre care îi ieșeau de la subsuori scînteiau, ca niște zulufi de aur.

La vederea acestei scene, și îndeosebi a tatuajului cu bujor de pe brațul încordat, am fost invadat de poftă trupească. Mi-am fixat privirea intensă asupra acestui trup necioplît și barbar, dar fără egal în frumusețe. Rîdea sub soare. Cînd își dădea capul pe spate, i se vedea protuberanta groasă a gîtlejului. Pulsații misterioase îmi traversau inima.

Uitasem de existența lui Sonoko. Nu mă gîndeam decît la un singur lucru. Că va ieși în oraș, așa despuiat pînă la brîu cum era, și că se va încaiera cu derbedeii de aceeași teapă. Că un pumnal ascuțit îi va străpunge torsul prin cingătoare. Că cingătoarea murdară se va colora frumos în șuvoiul de sînge. Că îi vor aduce aici cadavrul însîngerat, așezat pe o scîndură....

— Mai avem cinci minute.

Vocea înaltă, patetică a lui Sonoko îmi străpunse auzul. M-am întors spre ea, parcă mirîndu-mă că e acolo.

În acest moment, în mine ceva se desfacă în două, cu forță atroce. Ca și cum ar fi căzut un fulger, despîcînd un copac. Deslușeam sunetul de la prăbușirea dureroasă a construcțiilor pe care le înălțasem pînă acum, cu trup și suflet. Mi se păru că vedeam clipa în care ființa îmi era înlocuită de un fel de înfricoșătoare „absență”. Cu ochii închiși, pentru o fracțiune de secundă, mă agățăm de conceptul de datorie.

— Încă cinci minute? Îmi pare rău că te-am adus într-un asemenea loc. Nu ești supărată? Cineva ca tine nu trebuie să vadă indivizi atît de vulgari, în situații atît de vulgare. Fără nici un ban, pe ringul de aici au ajuns să vină să danseze astfel de creaturi deoarece s-a greșit cu ei de la început. N-au mai putut să-i țină la distanță.

Eram singurul însă care privise în jur. Ea nu băgase de seamă nimic. Era astfel educată încît nu privea decît acolo unde știa că îi este permis. Nu făcuse altceva decît să se uite într-o doară la șirul de spinări asudate ale celor care-i priveau pe ceilalți cum dansează.

Cu toate acestea, se părea că și în sufletul lui Sonoko atmosfera din localul unde ne aflam provocase, pe nesimțite, anumite modificări chimice. În cele din urmă, în colțul gurii ei discrete apăru un vag semn prevestind surîsul, ca o pregătire din timp a ceea ce avea de gînd să spună.

— Te întreb ceva ridicol, dar bănuiesc că tu deja... cunoști, fără-ndoială.

Ajunsesem la capătul puterilor. Îmi rămînea însă ceva ca un resort interior, care m-a ajutat să-i dau prompt un răspuns plauzibil.

— Da, ...cunosc, din păcate.

— Cam cînd?

— Primăvara trecută.

— Cu cine?

Întrebarea aceasta rafinată m-a luat pe nepregătite. Ea nu era în stare să mă asocieze decît cu femeii al căror nume îl cunoștea.

- Nu-ți pot spune numele.
- Cine?
- Nu mă întreba, te rog.

Poate și ca efect al tonului deschis cu care i-am adresat rugămintea, tăcu, surprinsă pentru o clipă. Mi-am mobilizat toate resursele ca să nu bage de seamă că mi se retrăsese sîngele din obraji. Așteptam momentul despărțirii. Un *blues* de prost gust amesteca secunde. Am rămas ne-mișcați în vocea sentimentală care ne învăluia dinspre difuzor.

Aproape în același timp, ne-am uitat amîndoi la ceas.

Sosise clipa. Cînd să mă ridic, am mai privit o dată pe furiș spre scaunele aflate la soare. Cei din grup plecaseră probabil să danseze. Scaunele goale zăceau în soarele dogoritor, iar picăturile de băutură vărsate pe masă răspîndeau reflexe orbitoare.

27 aprilie 1949

Nota

În ziua de 25 noiembrie 1970, la amiază, Yukio Mishima a început să țină un discurs în fața a vreo mie de oameni, într-o bază militară din centrul orașului Tokyo. Le vorbea, despre codul onoarei, spiritul național, decăderea societății japoneze. Bruiate de huruitul elicopterelor și sirenele ambulanțelor, cuvintele lui Mishima ajungeau cu greu la soldați și se loveau de indiferența lor. Militarii nu bănuiau că scriitorul îl luase ostatec pe comandantul lor doar pentru a ține acest discurs pe care-l pregătise de multă vreme. Ultimele cuvinte ale lui Mishima au fost: „Văd că nu sînteți bărbați. Nu-mi mai fac iluzii în ce vă privește. Trăiască împăratul!” S-a retras și a săvîrșit ritualul tradițional al sinuciderii. Astfel a murit cel mai mare scriitor japonez al secolului XX, cel care, cu ani în urmă, spusese că detestă oamenii care se sinucid. Kimitaka Hiraoka s-a născut la Tokio în 1925. Educația sa a fost decisiv influențată de bunica paternă, demnă păstrătoare a spiritului samurailor: autodisciplină și control total asupra minții și trupului. Cînd debutează la 16 ani într-o revistă, pentru a-și ascunde identitatea față de tatăl său, adoptă pseudonimul Yukio Mishima. În 1943 începe să studieze dreptul, iar în 1944 îi apare prima carte, în condițiile în care, din pricina războiului, statul japonez face

mari economii la hîrtie. Într-o săptămînă se vînd 4000 de exemplare. Mishima e, la acea dată, un tînăr intelectual care suferă de plămîni și nu e mobilizat să lupte pe front—rușine ce avea să-1 urmărească toată viața. Primul roman, *Confesiunile unei măști*, face din el cel mai cunoscut scriitor al noii generații, iar faima lui crește cu fiecare titlu publicat. În 1952 vizitează Grecia și descoperă în figura zeului Apolo idealul frumuseții, sănătății și forței. Vrea să devină precum o statuie greacă și începe să-și cultive trupul. Cariera literară fulminantă e dublată de preocuparea obsesivă pentru codul onoarei samurailor, care-1 va împinge către gestul sinuciderii demonstrative din 1970. Yasunari Kawabata, scriitorul japonez care a primit în 1968 Premiul Nobel pentru literatură, cel ce îl sprijinise în tinerețe pe Mishima, avea să spună: „Mishima are un talent extraordinar, nu este doar un talent japonez, ci unul universal. Este acel tip de geniu care apare o dată la 300 de ani. În privința talentului, Mishima îmi este cu mult superior.”

Scrieri: *Templul de aur*, *După banchet*, „*Moarte în miezul verii*” și alte povestiri, *Păunii* etc.

from <[file:///C:/Documents%20and%20Settings/daneyre/My%20Documents/Yasunari%20Kawabata%20-%20yukio mishima - confesiunile unei masti.v.1.o.doc](file:///C:/Documents%20and%20Settings/daneyre/My%20Documents/Yasunari%20Kawabata%20-%20yukio%20mishima%20-%20confesiunile%20unei%20masti.v.1.o.doc)>